GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka
siedziba: ul. Traktorowa 43/2, 91-117 Łódź; pracownia: ul. Wólczańska 55/59, pok. 1003-1006, 90-608 Łódź
NIP 947-106-73-33; REGON 100834104; tel. 42-6559336, 509-959368; www.gard.pl; biurogard@gmail.com

PLAN OGÓLNY GMINY WOŹNIKI

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zleceniodawca:

Gmina Woźniki

Podstawa opracowania:

Umowa Nr 73/2025 - 249638 zawarta w dniu 13.05.2025 r. z Gminą Woźniki r.

autorzy opracowania:

*mgr **Gabriel Danek** – główny projektant prognozy*
*mgr inż. arch. **Anna Woźnicka** – główny projektant planu ogólnego*

Łódź, maj 2026 r.

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE 4

1.1. Cel i przedmiot opracowania 4

1.2 Podstawa prawna opracowania 4

1.3 Zakres merytoryczny prognozy 5

1.4 Zakres przestrzenny 7

1.5 Metody pracy oraz materiały wyjściowe 8

1.6 Propozycja metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwość ich przeprowadzania 8

1.7. Powiązanie projektu planu ogólnego z innymi dokumentami 9

2. ISTNIEJĄCE ZAGOSPODAROWANIE GMINY I CECHY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ...12

2.1. Położenie i zagospodarowanie 12

2.2. Rzeźba terenu 14

2.3. Budowa geologiczna 16

2.4. Warunki glebowe 24

2.5. Wody powierzchniowe i podziemne 27

2.6. Warunki klimatyczne 34

2.7. Szata roślinna 35

2.8 Świat zwierzęcy 42

2.9. Istniejące formy ochrony przyrody 44

2.10 Formy ochrony przyrody w otoczeniu gminy 61

2.11 Środowisko kulturowe i ustalenia audytu krajobrazowego 62

2.12 Powiązania przyrodnicze gminy z otoczeniem 65

3. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO 67

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ZIDENTYFIKOWANE W JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 68

4.1. Zagrożenia naturalne 68

4.2. Zagrożenia antropogeniczne 69

5. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 91

6. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO 92

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ... 97

8. PRZEWIDYWANE SKUTKI WPŁYWU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 98

9. OCENA PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW (ODDZIAŁYWAŃ) REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO 123

10. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU 125

11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ W STOSUNKU DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU 126

12. PROPOZYCJE METOD OCENY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ OPRACOWANIA ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH STOSOWANIA 127

13. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ……128

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....129

15. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....132

16. Oświadczenie autora prognozy.....137

ZAŁĄCZNIKI:

Zał. 1. Rysunek prognozy oddziaływania na środowisko – mapa w skali 1 : 10 000

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Cel i przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Woźniki, do sporządzenia którego Rada Gminy Woźniki przystąpiła Uchwała Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Woźniki.

Podstawowym celem prognozy jest analiza przewidywanych zmian w poszczególnych komponentach środowiska przyrodniczego, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektu planu. Prognoza wskazuje również potencjalne rodzaje uciążliwości, które mogą pojawić się w trakcie ich wdrażania oraz potencjalny wpływ na warunki życia mieszkańców oraz użytkowników gminy. Zagadnienia przedstawione w prognozie mają na celu także wykazanie, w jaki sposób problemy środowiskowe oraz cele ochrony środowiska określone w innych, powiązanych dokumentach zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu ogólnego. Należy podkreślić, że prognoza oddziaływania na środowisko nie przesądza o zasadności realizacji planowanych inwestycji. Jej zadaniem jest jedynie przedstawienie prawdopodobnego wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze.

Zakres przedmiotowy prognozy zgodny jest z zakresem określonym w:

1) ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.);
2) uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokonanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 11.06.2025 r. (nr syg.: WOOŚ-III.411.91.2025.AOK) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublińcu pismem z dnia 26.05.2025 r. (nr syg.: NS-NZ.9022.82.2025).

1.2 Podstawa prawna opracowania

Poddany analizie w niniejszym opracowaniu projekt planu ogólnego został sporządzony zgodnie z wymaganiami i zakresem określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. *w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.* W oparciu o istniejące uwarunkowania, projekt Planu ogólnego gminy Woźniki określa: strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz dodatkowo obszar uzupełnienia zabudowy. Podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowią:

1) Uchwała Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r.;

2) ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.);
3) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647, 1080. ze zm.);
4) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940, z 2025 r. poz. 527, 680, 1668, 1847, z 2026 r. poz. 24, ze zm.).

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy, oprócz ww., uwzględniono obowiązujące akty prawne z zakresu ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią:

1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.);
2) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940, z 2025 r. poz. 884. ze zm.);
3) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 960. ze zm.);
4) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

1.3 Zakres merytoryczny prognozy

Celem sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko jest wskazanie prognozowanego wpływu, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego. Wpływ ten ocenia się, jako relacje pomiędzy przyjętymi w planie rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego oraz aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Podczas przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, analizie poddawany jest projekt uchwały w sprawie planu wraz z rysunkiem, który stanowi załącznik graficzny do uchwały.

Zakres informacji uzgodnionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 11 czerwca 2025 r. o nr WOOŚ-III.411.91.2025.AOK, które są wymagane w sporządzanej prognozie wskazany został w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1112 ze zm.). W szczególności prognoza powinna dotyczyć wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na:

- możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie objętym projektem planu oraz w jego bliskim sąsiedztwie), mogących być rezultatem ewentualnej zmiany dotychczasowego przeznaczenia terenów, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na cele i przedmioty ochrony: Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną, rezerwatu

przyrody „Zamczysko”, użytków ekologicznych „Dzicze Bagno” i „Bagno w Jeziorze” oraz na pomniki przyrody. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna odnosić się do wpływu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. 2024 poz. 1478 ze zm.) - pod kątem zapisów obowiązujących na nich aktów prawnych;

- na obszary otwarte oraz funkcjonowanie lokalnych cieków wodnych i rzek, w tym jako powiązanie pomiędzy terenami czynnymi przyrodniczo;
- funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim - koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.) 2015 CDPGŚ) ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na drożność: krajowego korytarza spójności obszarów chronionych „Wręczyca” K1, korytarzy migracji ssaków kopytnych „K/LGL-N” i „Lasy nad Górną Liswartą”; korytarzy migracji ssaków drapieżnych „D/LGL N” i „Lasy nad Górną Liswartą” oraz regionalnego korytarza ornitologicznego „Dolina Warty - Lasy Lublinieckie”;
- funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych;
- jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych.

Dodatkowo zakres wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Woźniki uzgodniony został z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lublińcu pismem z dnia 28 maja 2025 r. o nr syg.: NS-NZ.9022.82.2025. Zgodnie z jego treścią prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać elementy określone w ww. art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r., analizę i ocenę w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na zdrowie ludzi, a mianowicie:

1. Zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.
2. Zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
6. Zawierać oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów — kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.
7. Zawierać datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów — imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

8. Określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
9. Określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
10. Określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
11. Określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
12. Określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami oddziaływania między oddziaływaniami na te elementy.
13. Przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
14. Przedstawiać biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.4 Zakres przestrzenny

Zgodnie z Uchwałą Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Woźniki oraz zgodnie z artykułem 13a ustęp 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszar podlegający opracowaniu obejmuje teren całej gminy Woźniki w jej granicach administracyjnych.

Gmina Woźniki położona jest w południowej Polsce, w województwie śląskim, w południowo – wschodniej powiatu lublinieckiego (Rys.1). Graniczy z następującymi gminami: od północy z gminami Boronów, Konopiska i Starcza, od wschodu z gminami Koziegłowy i Kamienica Podolska, od południa z gminą Ożarowice, od zachodu z gminami Koszęcin, Kalety i Miasteczko Śląskie. Gęstość zaludnienia gminy Woźniki wynosi 72,7 osób na km², a w jej obszarze znajduje się 10 obrębów. Powierzchnia gminy wynosi 127,6 km^2, a pod koniec 2024 r. zamieszkiwało ją 9 271 osób.

1.5 Metody pracy oraz materiały wyjściowe.

Prace nad niniejszym opracowaniem obejmowały zidentyfikowanie procesów i zjawisk zachodzących w środowisku, z uwzględnieniem czynników wykraczających poza jego bezpośredni kontekst. W analizie uwzględniono m.in. aspekty prawne, postęp technologiczny oraz oczekiwania i potrzeby społeczności lokalnych i władz samorządowych. Podstawową zastosowaną metodą badawczą była analiza źródeł wtórnych, obejmująca przegląd dostępnych materiałów kartograficznych, opracowań dotyczących środowiska przyrodniczego oraz dokumentów planistycznych odnoszących się do obszaru objętego opracowaniem i jego otoczenia. Cennym uzupełnieniem były również specjalistyczne opracowania z zakresu monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, udostępniane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Zgromadzone dane oraz wynikające z nich wnioski przedstawiono w prognozie zarówno w formie opisowej, jak i graficznej. Wykorzystane materiały – w tym literaturę z zakresu funkcjonowania i ochrony środowiska, wyniki badań jakości jego elementów oraz dostępne opracowania planistyczne i specjalistyczne (w tym kartograficzne) – zestawiono w rozdziale 15.

1.6 Propozycja metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwość ich przeprowadzania

Na etapie sporządzania projektu planu ogólnego i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko brak jest wystarczających informacji na temat konkretnych zamierzeń inwestycyjnych i w związku z tym nie jest możliwa dokładna identyfikacja wszystkich przyszłych oddziaływań. Szczegółowe określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji konkretnych inwestycji ma miejsce na etapie raportu oddziaływania na środowisko, sporządzanego w zależności od potrzeb, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przedstawiony w niniejszej prognozie zakres spodziewanych oddziaływań swoim poziomem szczegółowości odpowiada poziomowi szczegółowości i zakresowi ustaleń planu ogólnego.

1.7. Powiązanie projektu planu ogólnego z innymi dokumentami

Zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, zalecenia zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym stanowią podstawę do określenia w projekcie planu ogólnego m.in. warunków utrzymania równowagi przyrodniczej oraz zasad racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska. Pojęcie „opracowania ekofizjograficznego" zostało wprowadzone do polskiego systemu prawa ochrony środowiska w 2000 r. na mocy nieobowiązującej już ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1157). W aktualnie obowiązującej ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska – pojęcie to zostało zdefiniowane następująco: *„przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzaną na potrzeby planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym planem i ich wzajemne powiązania*".

Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu Ogólnego Gminy Woźniki powstało w lipcu 2025 r. w skutek rozpoczęcia procedury planistycznej związanej ze sporządzeniem planu ogólnego Gminy Woźniki, na mocy uchwały Uchwała Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Woźniki. W opracowaniu tym sformułowane zostały następujące wnioski do planu ogólnego, cyt.:

1. Lokalizacja nowej zabudowy w pierwszej kolejności powinna następować na niezabudowanych nieruchomości w ramach zainwestowanych już terenów gminy, jako ich uzupełnienie. W dalszej kolejności, urbanizacja obejmować powinna tereny stanowiące zaplecze już funkcjonujących jednostek oraz obszary wyposażone w infrastrukturę drogową i techniczną lub planowane do objęcia siecią w najbliższym czasie.
2. W kolejnych etapach rozwoju gminy wskazane jest wykorzystywanie na cele budowlane terenów o dobrych, prostych warunkach gruntowych (ustabilizowanych w przypadku gruntów pokopalnianych i poza potencjalnymi miejscami zagrożonych występowaniem ruchów masowych i osuwiskami). Preferowane kierunki rozwoju przedstawiono na rysunku stanowiącym załącznik nr 2 do opracowania.
3. Z rozwoju zainwestowania wykluczyć należy zidentyfikowane obszary ograniczeń w zagospodarowaniu (opisane w rozdz. 6, oznaczone na załączniku graficznym nr 2).
4. W planowaniu rozwoju przestrzennego gminy konieczne jest uwzględnienie zagrożeń środowiska oraz konfliktów pomiędzy poszczególnymi funkcjami, tj.
    a. lokalizacja nowych terenów zabudowy mieszkaniowej - poza strefą oddziaływań akustycznych oraz poza strefą uciążliwości innych obiektów o charakterze przemysłowym, lub usługowym

b. wprowadzenie w dokumentach planistycznych odpowiednich stref wykluczonych z możliwości zabudowy (o ile to możliwe) wzdłuż sieci infrastruktury technicznej o charakterze przesyłowym (linii elektroenergetycznych wysokich napięć, projektowanego rurociągu naftowego Boronów – Trzebina i innych)

5. Fragment w południowej części gminy objęty jest prawną ochroną jako obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035. Z tego względu ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać treści planu zadań ochronnych, który dla ww. obszarów został ustanowione na mocy zarządzeń Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach. Ponieważ wszystkie działania ochronne wskazane w Planie zadań ochronnych wykraczają poza materię planowania przestrzennego, kluczowe w planie ogólnym będzie ustalenie dla „obszaru naturowego" takich stref funkcjonalnych, w ramach których zapewnione będzie utrzymanie siedlisk w dotychczasowym użytkowaniu
6. Fragmenty gminy, objęte są prawną ochroną jako Park krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną i Rezerwat przyrody Góra Grojec. Z tego względu ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać treści aktów prawnych regulujących funkcjonowanie ww. obszarów chronionych i określających zakazy dotyczące zagospodarowania i prowadzenia działalności gospodarczej w ich granicach. Tereny Parku krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną należałoby zabezpieczyć przed zmianą przeznaczenia i sposobu użytkowania, a także wykluczenie możliwości lokalizacji funkcji i przedsięwzięć, które mogłyby negatywnie wpłynąć na stan siedlisk.
7. Rozbudowie zabudowy mieszkaniowej towarzyszyć powinno czynne kształtowanie terenów zielonych. W miarę ekspansji, tereny przyrodniczo aktywne w postaci lokalnych ciągów i powiązań ekologicznych należy utrzymać zapewniając łączność i spójność systemu przyrodniczego. Zaleca się również tworzenie terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych pod postacią siłowni plenerowych, boisk rekreacyjnych, altan itd. oraz zazielenianie ulic.
8. Docelowy system osnowy ekologicznej powinien być oparty na: korytarzu ekologicznym Borów Stobrawskich, obszarach zajmowanych przez korytarze spójności, w tym obszary chronione oraz terenach biologicznie aktywnych.
    a. w toku postępującej urbanizacji powiązania ekologiczne regionalnych struktur przyrodniczych z terenami wewnątrz gminy wymagają dalszego rozwoju, szczególnie na terenach o ograniczonej bioróżnorodności obejmujących centralną część obszaru opracowania
    b. rekultywacja i rewaloryzacja terenów poprzemysłowych (zwałowisk, otoczenia zbiorników pokopalnianych), a także ochrona enklaw zadrzewień i zarośli powinna być kontynuowana, bowiem działania te przywracają utracone niegdyś na po potrzeby gospodarcze powierzchnie biologicznie aktywne
    c. zaleca się ograniczenie lub wykluczenie możliwości lokalizacji zabudowy w obszarach tworzących osnowę ekologiczną gminy,

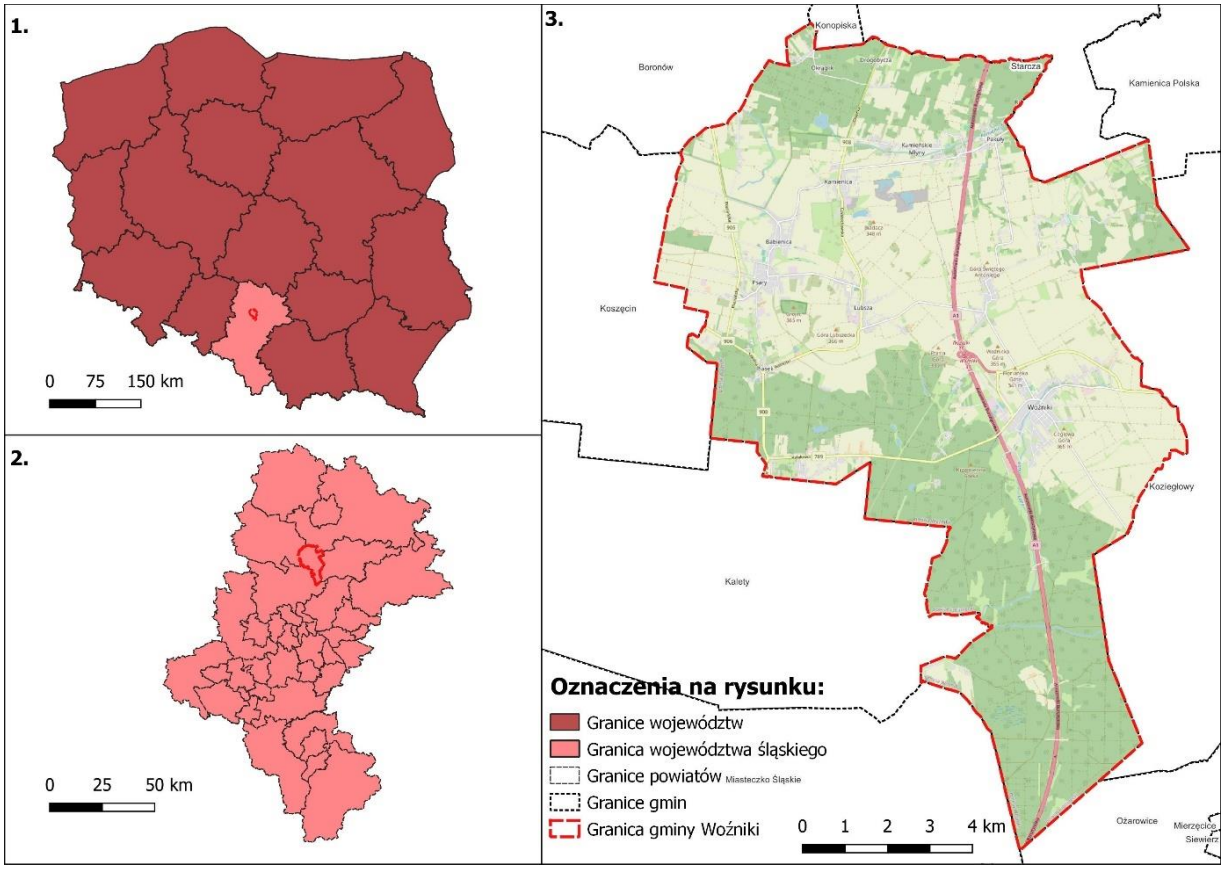
d. wskazane jest dalsze utrzymywanie powiązań ekologicznych regionalnych struktur przyrodniczych z terenami wewnątrz gminy na dobrym poziomie, z ich dalszym rozwojem, szczególnie na terenach o ograniczonej bioróżnorodności obejmujących centralną część obszaru opracowania,
e. zapewnienie ochrony bazowym elementom osnowy ekologicznej realizowane być powinno poprzez jednoczesne: ustalenie w aktach planowania przestrzennego przeznaczenia terenu wykluczającego zabudowę i zapewniającego trwałość struktur przyrodniczych, oraz ustanowienie nowych form ochrony przyrody.

9. Kształtowaniu zagospodarowania towarzyszyć powinna dbałość o wartość krajobrazów i ich estetykę. O ile nie sposób wyeliminować niektórych elementów zdiagnozowanych w Audycie Krajobrazowym Województwa Śląskiego (2025 r.) jako zagrażających i oddziałujących negatywnie na możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych, o tyle unikanie wprowadzania kolejnych dysharmonijnych elementów leży w zakresie planowania przestrzennego (chociażby w części).

2. ISTNIEJĄCE ZAGOSPODAROWANIE GMINY I CECHY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie i zagospodarowanie[1]

Gmina Woźniki położona jest w południowej Polsce, w województwie śląskim, w południowo – wschodniej powiatu lublinieckiego (Rys.1). Odległość miasta Woźniki od stolicy regionu, Katowic wynosi około 35 km. Gęstość zaludnienia gminy Woźniki wynosi 72,7 osób na km², a w jej obszarze znajduje się 10 obrębów. Powierzchnia gminy wynosi 127,6 km², a pod koniec 2024 r. zamieszkiwało ją 9 271 osób. W gminie skupione jest nieco ponad 12% ludności powiatu, z czego w samym mieście Woźniki około 5,4%[2]. Blisko 3679,84 ha w mieście zajmują grunty rolne (44,71%), z czego 236.98 ha stanowią gleby klas I - III (2,8%). Grunty leśne zajmują jedynie 4,65% powierzchni (383,16 ha).

Rys. 1 Położenie gminy Woźniki w Polsce (1), województwie śląskim (2) i w sąsiedztwie ościennych gmin (3).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Państwowego Rejestru Granic

[1] Opracowane na podstawie danych ze strony: https://wozniki.pl, danych z BDL za rok 2024 (GUS), danych z EGiB gminy Woźniki za rok 2025 oraz Kondradzki J. 2002, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa

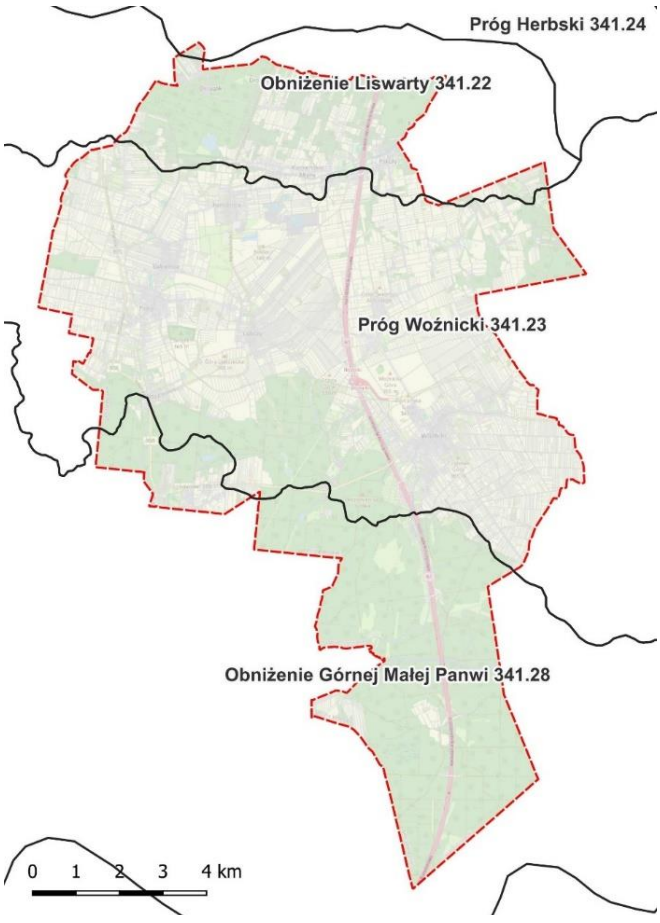
[2] Na podstawie danych GUS – Bank danych lokalnych (stan na 31 grudnia 2024 r.).

Infrastruktura transportowa gminy Woźniki stanowi kluczowy element rozwoju tutejszego regionu. Przez jej teren przebiega m.in. autostrada A1 zwana Autostradą Bursztynową, która przecina teren gminy z północy na południe. Spośród pozostałych szlaków koumikacyjnych na terenie gminy wyróżnić można także drogi wojewódzkie: DW789, DW905, DW906 i DW908. Dobrą dostępność komunikacyjną zapewniają również liczne drogi powiatowe, których łączna długość w granicach gminy wynosi 47,96 km oraz drogi gminne o łącznej długości 69,19 km. Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Jerzego Kondrackiego zmodyfikowanej w 2018 r. przez zespół pod kierownictwem Jerzego Solona z Polskiej Akademii Nauk, gmina Woźniki położona jest w granicach czterech mezoregionów (Rys. 2):

- Obniżenie Liswarty (341.22), obejmujące północną część gminy.
- Próg Woźnicki (341.23), przebiegający przez centralną część gminy
- Próg Herbski (341.24), obejmujący północny skrawek gminy.
- Obniżenie Górnej Małej Panwi (341.28), rozciągający się w południowej części gminy.

Wszystkie z ww. regionów są częścią makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej (341.2), należącej do podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341), prowincji Wyżyny Polskie (34) i megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa (3).

Rys. 2 Położenie gminy Woźniki na tle mezoregionów wg regionalizacji J. Kondrackiego.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony: https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

2.2. Rzeźba terenu[3]

Analizowany obszar leży w granicach czterech arkuszy Szczegółowej mapy geologicznej Polski, jednak przy analizie terenu gminy Woźniki pod kątem jej geomorfologii uwzględnione zostały jedynie dane z arkuszy 877 – Kalety i 878 – Koziegłowy. Jest to spowodowane mało znaczącym, a wręcz symbolicznym zasięgiem arkuszy: Boronów – 844 i Wojkowice – 911 względem granic przedmiotu opracowania.

Północno – wschodnia część gminy jest słabo zróżnicowana pod względem geomorfologicznym, za wyjątkiem Progu Woźnickiego, który przebiega przez jej centralną część w formie wysoczyzny morenowej falistej. Tutejszą rzeźbę terenu określa się jako wzniesienie w formie garbu wyżynnego, którego wysokość sięga do 55 m względem obszarów sąsiadujących, jego szerokość natomiast dochodzi do 5 km (Rys. 3). Deniwelacje tutejszego terenu dochodzą do 23 m. Podłoże Progu Woźnickiego zbudowane jest z odpornych na denudację skał triasowych i jurajskich. Powierzchnię denudacyjna tutejszej okolicy rozcinają głównie stromościenne doliny graniczące ze stokami wysoczyzny m.in. w okolicy Lubszy. U wylotu tychże stromych dolin odwadniających wzgórza woźnickie powstały stożki napływowe nachylone w kierunku wschodnim. W pozostałych miejscach rzeźba przyjmuje łagodniejszy charakter i teren za pośrednictwem długich stoków i spłaszczeń opada w kierunku dolin głównych rzek analizowanego obszaru (m.in. Kamieniczka, Skrzeszówka, Łana czy Psarka). Na obszarze Progu Woźnickiego występują również fragmenty wyżyny pagórkowatej zdenudowanej. Wyżyna ta stanowi pozostałości *czwartorzędowych i wczesno plejstoceńskich powierzchni zrównania* (Gilewska, 1972). Ich wysokość względem otaczającego obszaru sięga do 30 m. Wśród pozostałych form rzeźby terenu wyróżnia się również garby, których wysokość względna sięga do 4 m, a są one porozdzielane obniżeniami o wydłużonym charakterze. W rejonie wzgórz woźnickich wysokość terenu osiąga średnio 330 – 350 m n.p.m. Wśród dominant rejonu wyróżnić można Ceglaną Górę obok Woźnik, której wysokość wynosi 358,8 m n.p.m oraz Górę Lubszecką o wysokości 366 m n.p.m, która zarazem stanowi najwyższy szczyt w okolicy. W rejonie wzgórz Woźnickich występują drobne zagłębienia charakteryzujące się różną genezie, prawdopodobnie będące ujściami lejów krasowych.

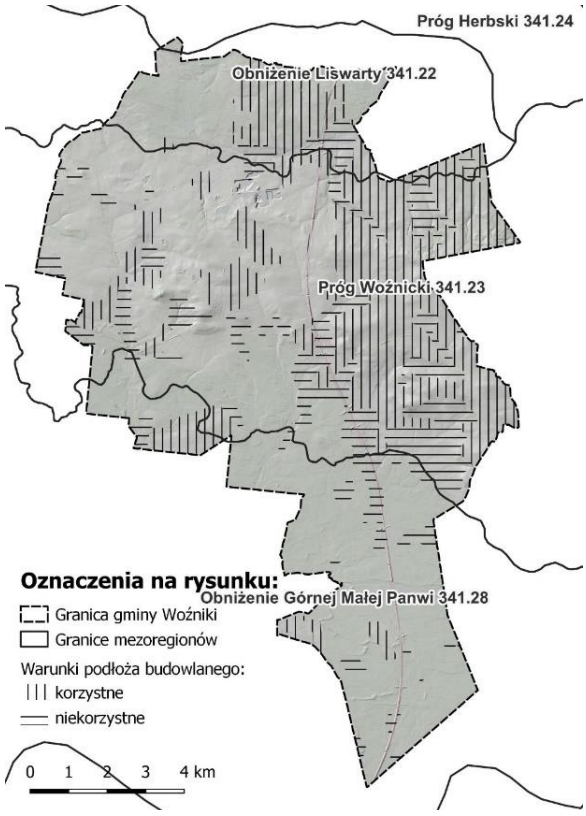
Północną część gminy zajmuje obszar Obniżenia Liswarty. Tereny te określa się jako równiny wodnolodowcowe, gdzie występują liczne doliny rzeczne i wydmy. Powierzchnia pierwszego tarasu erozyjno-akumulacyjnego, który obejmuje m.in. tereny ościenne rzeki Kamieniczka wyróżnia się licznym występowaniem piasków przewianych oraz wydm. Piaski te tworzą nabrzmienia o wysokości 1–2 m. W okolicy występują również ostańce.

W południowej części gminy przeważają równiny wodnolodowcowe. Zauważalny jest wyraźny podział na dwie części tychże równin (północna i południowa), między którymi granicę stanowi dolina Małej Panwi. Równiny wodnolodowcowe w części północnej nachylone są ku południowemu zachodowi, a w części południowej – ku północno-zachodowi. W obu przypadkach kąt nachylenia wynosi około 2°. Wysokości względne równiny wodnolodowcowej

[3] Opracowane na podstawie: Objaśnienia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 arkusze: 877 Kalety i 878 Koziegłowy oraz Mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000 arkusze: 877 Kalety i 878 Koziegłowy

wynoszą zaledwie 1–3 m, podczas gdy wysokości bezwzględne najczęściej mieszczą się w przedziale 250–300 m n.p.m. w północnej jak i południowej części gminy. W dolinie Małej Panwi rozwinęły się tarasy akumulacyjne: taras niższy wznosi się 1 - 2 m ponad poziom rzeki, natomiast taras wyższy, tworzący nieciągły poziom przy obu krawędziach doliny, znajduje się 6,0–7,0 m powyżej koryta rzeki. W tutejszym rejonie napotkać można najokazalsze formy wydmowe będące wzgórzami parabolicznymi osiągające wysokość do 10 m. Występują one głównie w okolicy dolin rzek Mała Panew i Łana. Wysoczyzny morenowe w centralnej części gminy i równiny wodnolodowcowe w północnym i południowym fragmencie analizowanego obszaru porozcinane są przez liczne cieki, tworzące w tych miejscach dna dolin rzecznych, których szerokość dochodzi do 400 m a nachylenie sięga 4°.Doliny głównych rzek gminy (m.in. Liswarta, Kamieniczka, Psarka, Łana czy Mała Panew) są wcięte w podłoże do około 40 m poniżej powierzchni wysoczyzn. Wypełniają je różnowiekowe osady rzeczne, z których powstają tarasy erozyjno-akumulacyjne wznoszące się około 1 – 2 m ponad poziom wody w rzekach. W ich obrębie występują również starorzecza.

Teren gminy ma charakter rolniczy, przemysłowo-rolniczy i zurbanizowany. W wyniku tych działalności utworzone zostały liczne formy antropogeniczne, spośród których wyróżnia się hałdy: (Nowa Wioska), kamieniołomy (m.in.: Woźniki, Lubsza, i wiele mniejszych rozsianych na wychodniach jury, triasu i dewonu) i glinianka (Woźniki). Najkorzystniejsze warunki podłoża budowlanego występują w północno – wschodniej oraz wschodniej części gminy. Niekorzystne warunki budowlane występują głównie w regionie Progu Woźnickiego, w tym w dolinach cieków wodnych przebiegających przez obszar gminy (Rys. 3).

Rys. 3 Rzeźba terenu i warunki podłoża budowlanego w gminie Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie NMT100 ze strony dane.gov.pl oraz Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusze: 877 Kalety i 878 Koziegłowy

2.3. Budowa geologiczna[4]

Analizowany obszar leży w granicach czterech arkuszy Szczegółowej mapy geologicznej Polski. Podobnie jak w przypadku wcześniejszego rozdziału jednak przy analizie budowy geologicznej uwzględnione zostały jedynie dane z arkuszy 877 – Kalety i 878 – Koziegłowy. Jest to spowodowane mało znaczącym, a wręcz symbolicznym zasięgiem arkuszy: Boronów – 844 i Wojkowice – 911 względem granic przedmiotu opracowania.

Obszar gminy pod względem geologicznym obejmuje monoklinę śląsko-krakowską., która zbudowana jest ze skał permu i triasu, w części północno-wschodniej analizowanego terenu występują także skał jury.

Najstarszymi utworami stwierdzonymi na omawianym obszarze są utwory triasowe, które występują m.in. w północno – wschodniej części gminy. Tutejsze wapienie muszlowe triasu górnego wyróżnia duża zmienność osadów, poczynając od jasno i szaro-beżowych dolomitów pelitycznych marglistych i margli dolomitycznych. Nad nimi występują szare margle ilaste laminowane, w których obecne są szczątki flory i wkładki margli dolomitycznych. Do kolejnej warstwy osadów należą ciemnoszare i pstre wapienie dolomityczne i margle. Miąższość ww. osadów wynosi około 15 m. Dolomity, dolomity margliste mikrytowe lub mikrosparytowe z wkładkami wapieni i zlepieńców występujące w rejonie Cynkowa i Woźnik reprezentują najwyższy ret, w których masa dolomitowa spaja otoczaki skał paleozoicznych (Wyczółkowski,1974). We wschodniej części gminy (m.in w okolicach Psar) napotkać można również iły, mułowce, piaskowce, iłowce i brekcje wapienne oraz wapienie i dolomity. Przy Dąbrowie Wielkiej występują dolomity i iłowce z triasu środkowego. Okolica wzgórz woźnickich zdominowana została wapienie i iłowce (wapienie woźnickie) oraz iły, iłowce, piaskowce, brekcje i zlepieńce formacij lisowskiej z triasu górnego. W centralnej części gminy osady triasu przeplatają się z plejstoceńskimi piaskami i żwirami wodnolodowcowymi, glinami zwałowymi, oraz osadami z jury dolnej.

Osady triasu środkowego i górnego występują w bezpośrednim podłożu osadów czwartorzędowych, a miejscami także odsłaniają się na powierzchni. W ich bezpośrednim podłożu lokalnie występują wapienie trawertynowe zwane wapieniami woźnickimi, których maksymalna miąższość wynosi 12,5 m.

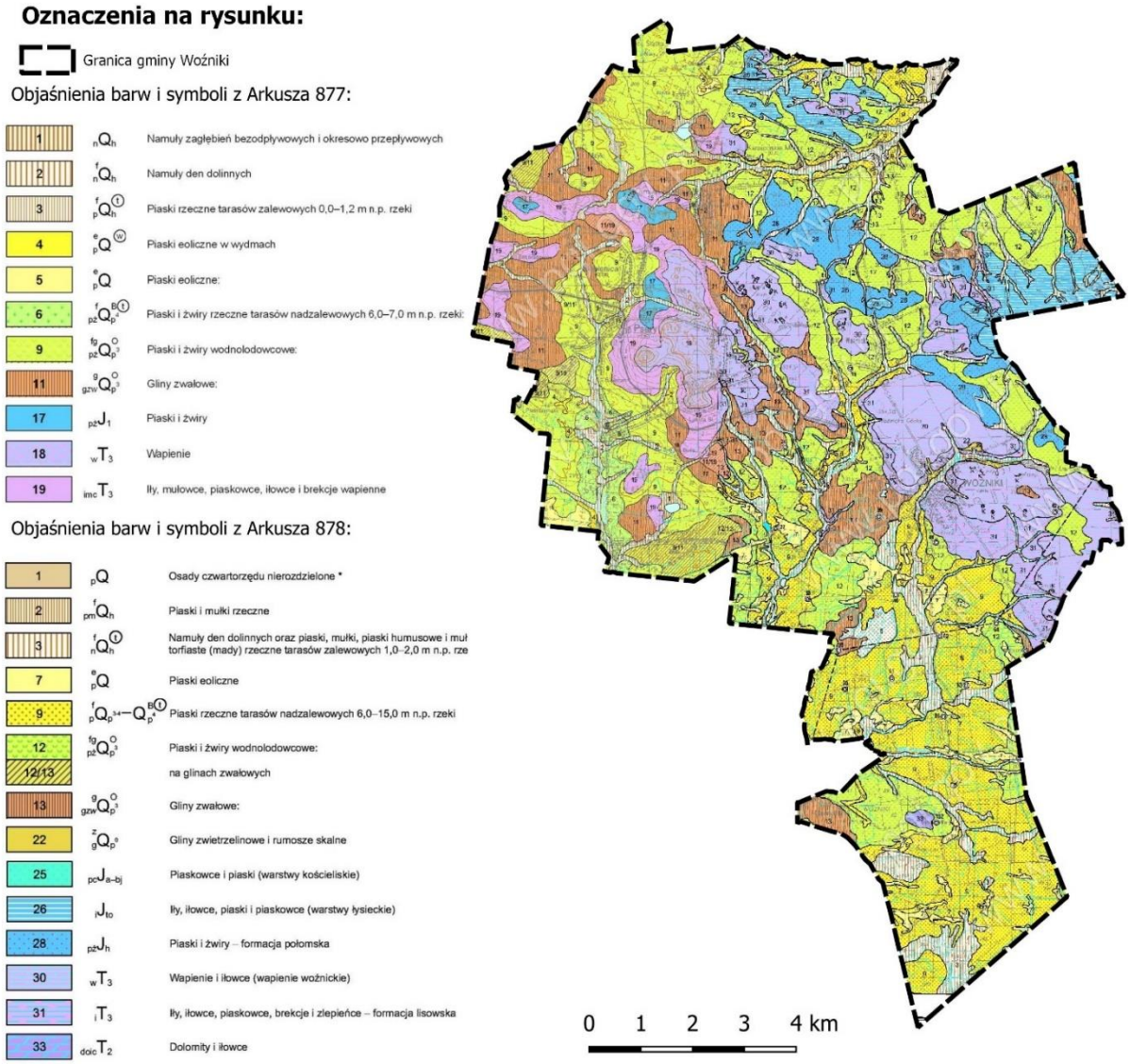
Wśród utworów z okresu jury dolnej w centralnej oraz sporadycznie w północnej części gminy wyróżnić można iły, iłowce, piaski i piaskowce warstwy łysieckiej i piaski i żwiry formacji połomskiej. Dolna partia profilu warstw łysieckich ma charakter ilasty. Zbudowana jest z iłów oraz iłowców o barwach niebieskawoszarej, jasnoszarej i zielonoszarej, często laminowanych białymi warstwami piasków pyłowatych lub drobnoziarnistych, zawierających sporadyczne konkrecje pirytowe. W całym profilu powszechnie występują szczątki roślin oraz muskowit,

[4] Opracowane na podstawie: Objaśnień do Szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1: 50 000 Arkusze Kalety (87) oraz Koziegłowy (878) – rozdz. III – Budowa geologiczna oraz Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru gminy Woźniki na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Woźniki z 2014 r. s.26-27

a w jego dolnej części również liścionogi. Piaski różnoziarniste często ze znaczną domieszką frakcji żwirowej tworzą w 60% piaski i żwiry formacji połomskiej. Klastyczny materiał danej formacji występuje w postaci średnich i grubych ławic, w których zaobserwowano laminację poziomą oraz skośną (Jakubowski, 1977). Część ławic charakteryzuje się zwiększoną zawartością mułkowo-ilastego spoiwa. Skały warstw połomskich zostały w dużym stopniu scementowane, tworząc kruche zlepieńce żelaziste.

Na całym obszarze gminy rozprzestrzenione są utwory czwartorzędowe, które wyróżniają się zmienną miąższością od kilkunastu centymetrów do kilku metrów. Wśród nic wyróżnić należy plejstoceńskie piaski i żwiry wodnolodowcowe, które zdominowały zachodnią oraz północną wschodnia część gminy. M.in. przy północno zachodniej części gminy oraz w małym stopniu przy granicy z gmina Boronów w północno - zachodniej części napotkać można również plejstoceńskie piaski i żwiry wodnolodowcowe na glinach zwałowych. W okolicy miejscowości Psary Plejstoceńskie występują piaski i żwiry wodnolodowcowe na iłach, mułowcach, piaskowcach, ilowcach i brekcjach wapiennych. W okolicy miejscowości Kamienicy, Banienicy i Psar w tym przy zachodniej granicy gminy występują plejstoceńskie gliny zwałowe, ich mały skrawek obejmuje teren przy północnej granicy gminy w rejonie Drogobyczy. W okolicy Banienicy gliny te występują na iłach, mułowcach, piaskowcach, iłowcach i brekcjach wapiennych. Południowa część gminy zdominowana została przez plejstoceńskie piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 6,0 - 15,0 m n.p.rzeki oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe. W okolicy Dąbrowy Małej występują plejstoceńskie gliny zwałowe. W północno wschodniej części gminy, w tym w dolinie rzeki Kamieniczka występują piaski eoliczne oraz plejstoceńskie piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 6,0 - 15,0 m n.p.rzeki

W dolinach rzecznych (m.in rzek Psarka, Liswarta, Kamieniczka Stara, Mała Panew czy Łana) najczęściej występują holoceńskie namuły den dolinnych, rzadziej namuły zagłębień bezodpływowych i okresowo przepływowych. W ich okolicy występują również pojedyncze wyspy piasków i żwirów plejstoceńskich. Do dolin rzecznych wypełnione jest przez mady. Dolne partie profili osadów tarasu zalewowego składają się zazwyczaj z drobnoziarnistych, żółtoszarych piasków, ułożonych w poziome i skośne laminacje, z obecnymi przewarstwaniami brązowych mułków. Górne warstwy profili są często wzbogacone o materiał organiczny pochodzenia roślinnego, którego znaczny udział decyduje o zakwalifikowaniu tych osadów jako piaski lub mułki torfiaste. Osady torfiaste dominują szczególnie w profilach starorzeczy (Rys. 4).

Rys. 4 Budowa geologiczna gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusze: 877 Kalety i 878 Koziegłowy

Kopaliny

Obszar gminy Woźniki określa się jako dobrze rozpoznany złożowo. Za wyjątkiem udokumentowanych złóż piasków i żwirów jury dolnej rejon ten nie należy do szczególnie zasobnych w kopaliny - występują tu tylko tzw. złoża pospolite. Należą one do dwóch kompleksów litologicznych: piaszczysto-żwirowego (okolice Kamienicy) i ilastego (okolice Woźnik) (Rys. 5). Bezpośrednio w graniach gminy Woźniki znajduje się obecnie sześć złóż kopalin, z czego cztery z nich zostały skreślone z bilansu zasobów. Pozostałe dwa złoża występują w okolicy sołectwa Kamienica w północnej części gminy. Szczegółową charakterystykę złóż przedstawia poniższa tabela nr 1.

Tab. 1 Złoża kopalin w gminie Woźniki

Nazwa złoża	Stan zag. kopaliny głównej	Rodzaj kopaliny	Użytkownicy aktywni	Lata wydobycia kopaliny głównej
Babienica	[M] złoże skreślone z bilansu zasobów	piaski i żwiry	-	2003 - 2006
Kamienica Śląska II	[M] złoże skreślone z bilansu zasobów	piaski i żwiry	-	2003 - 2008
Kamienica	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry	-	
Kamienica Śląska III	[E] złoże zagospodarowane	piaski i żwiry	P. Henryk Klyta Skup i Sprzedaż Surowców Wtórnych	2003 - 2024
Woźniki Śląskie	[M] złoże skreślone z bilansu zasobów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	1992 - 2012
Kamienica Śląska	[M] złoże skreślone z bilansu zasobów	piaski i żwiry	-	2001 - 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony https://midas-app.pgi.gov.pl/

Na terenie gminy Woźniki znajduje się jeden aktualny obszar górniczy – Kamienica Śląska III A (Nr rej.: 10-12/3/220), jego całkowita powierzchnia wynosi 44.69 ha. Wyznaczony został 24 lutego 2016 r. przez Marszałka Województwa Śląskiego (nr dec.: 310/OS/2016) i posiada koncesje do 31 grudnia 2035 r. Nadzór nad obszarem górniczym sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy – Katowice. Obecnie na analizowanym obszarze funkcjonuje również jeden teren górniczy o tej samej nazwie co ww. obszar - Kamienica Śląska III A i obejmuje również te same granice. Pełny wykaz obszarów i terenów górniczych wraz z pozostałymi dziewięcioma nieobowiązującymi przedstawiony został w poniższej tabeli nr 2.

Tab. 2 Obszary i tereny górnicze w gminie Woźniki

Nazwa obszaru górniczego	Nr w rejestrze	Status	Data wyznaczenia	Położenie	Złoża	Teren górniczy
Babienica	10-12/1/17	zniesiony	2002-10-08	Lisów	Babienica KN 9129	Babienica [10-12/1/17]
Kamienica Śląska II	10-12/1/23	zniesiony	2003-02-05	Lubsza	Kamienica Śląska KN 8936	Kamienica Śląska II [10-12/1/23]
Kamienica Śląska III A	10-12/3/220	aktualny	2016-02-24	Kamienica	Kamienica Śląska III KN 9519	Kamienica Śląska III A [10-12/3/220]
Woźniki Śląskie I	10-12/1/11	zniesiony [2015-04-01]	2000-08-07	Woźniki	Woźniki Śląskie IB 2160	Woźniki Śląskie I [10-12/1/11]
Kamienica Śląska IC	10-12/1/56 b	zniesiony [2020-03-27]	2013-08-09	Kamienica Śląska	Kamienica Śląska KN 8936	Kamienica Śląska IC [10-12/1/56b]
Kamienica Śląska I	10-12/1/56	zniesiony [2003-12-01]	2001-07-20	Kamienica Śląska	Kamienica Śląska KN 8936	Kamienica Śląska I [10-12/1/56]
Kamienica Śląska IB	10-12/1/56a	zniesiony [2013-08-09]	2009-04-20	Kamienica Śląska	Kamienica Śląska KN 8936	Kamienica Śląska IB [10-12/1/56a]
Kamienica Śląska III	10-12/1/33	zniesiony [2014-12-31]	2003-11-12	Kamienica	Kamienica Śląska II KN 9518, Kamienica Śląska III KN 9519	Kamienica Śląska III [10-12/1/33]
Kamienica Śląska IA	10-12/1/56	zniesiony [2009-04-20]	2003-12-01	Kamienica Śląska	Kamienica Śląska KN 8936	Kamienica Śląska IA [10-12/1/56]
Woźniki Śląskie	VII/1/39	zniesiony [1999-04-15]	1996-08-26	Woźniki	Woźniki Śląskie IB 2160	Woźniki Śląskie [VII/1/39]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony https://midas-app.pgi.gov.pl

Zagrożenia geologiczne[5]

Według bazy danych Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny, w analizowanym obszarze nie zidentyfikowano osuwisk typu zsuwowego czy terenów zagrożonych ruchami masowymi. Jednak na podstawie informacji zawartych w Mapie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla powiatu Lublinieckiego w skali 1:10 000, wykonanej na zlecenie Starostwa powiatowego w Lublińcu przez Przedsiębiorstwo Geologiczno – Geodezyjne GEOPROJEKT ŚLĄSK (Katowice, 2011 r.), na terenie gminy Woźniki zidentyfikowane zostały cztery osuwiska (tab.3) o łącznej powierzchni ok. 3 ha oraz 22 obszary sklasyfikowane jako tereny zagrożone ruchami masowymi o łącznej powierzchni ok. 387 ha (tab. 4). Osuwiska występują wspólnie z terenami zagrożonymi ruchami masowymi, choć obejmują one znacznie mniejszy teren (Rys. 5).

Tab. 3 Osuwiska w gminie Woźniki

Numer roboczy osuwiska	Lokalizacja	Charakterystyka	Powierzchnia (ha)	Długość/ szerokość (m)
1WOZ	Mzyki, północne zbocze wzgórza o kulminacji 328,5 m npm	Niewielkie osuwisko gruntowe, prawdopodobnie wtórne w starym koluwium o znacznie większym obszarze, aktywne okresowo	0,7	112/80
2WOZ	Pakuły, dolina cieku i dopływu Kamieniczki	osuwisko w skarpie potoku może być aktywowane erozją brzegową, aktywne okresowo	0,362	60/65
3WOZ	Lubsza, stok wzgórza 359,2	Poślizg warstwy zwietrzelin wapienia po iłach, nieaktywne	1,7	200/120
4WOZ	Lubsza, stok wzgórza 359,2	poślizg zwietrzelin po ilastym podłożu, nieaktywne	1,7	80/100

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kart rejestracyjnych osuwisk w powiecie lublinieckim (2011)

[5]Opracowane na podstawie danych ze strony: https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3, Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. Powiat Lubliniecki, GeoProjekt Śląsk, (2011r.) oraz centralnej bazy danych geologicznych, pobranych ze strony: *https://dm.pgi.gov.pl*

Tab. 4 Tereny zagrożone ruchami masowymi w gminie Woźniki

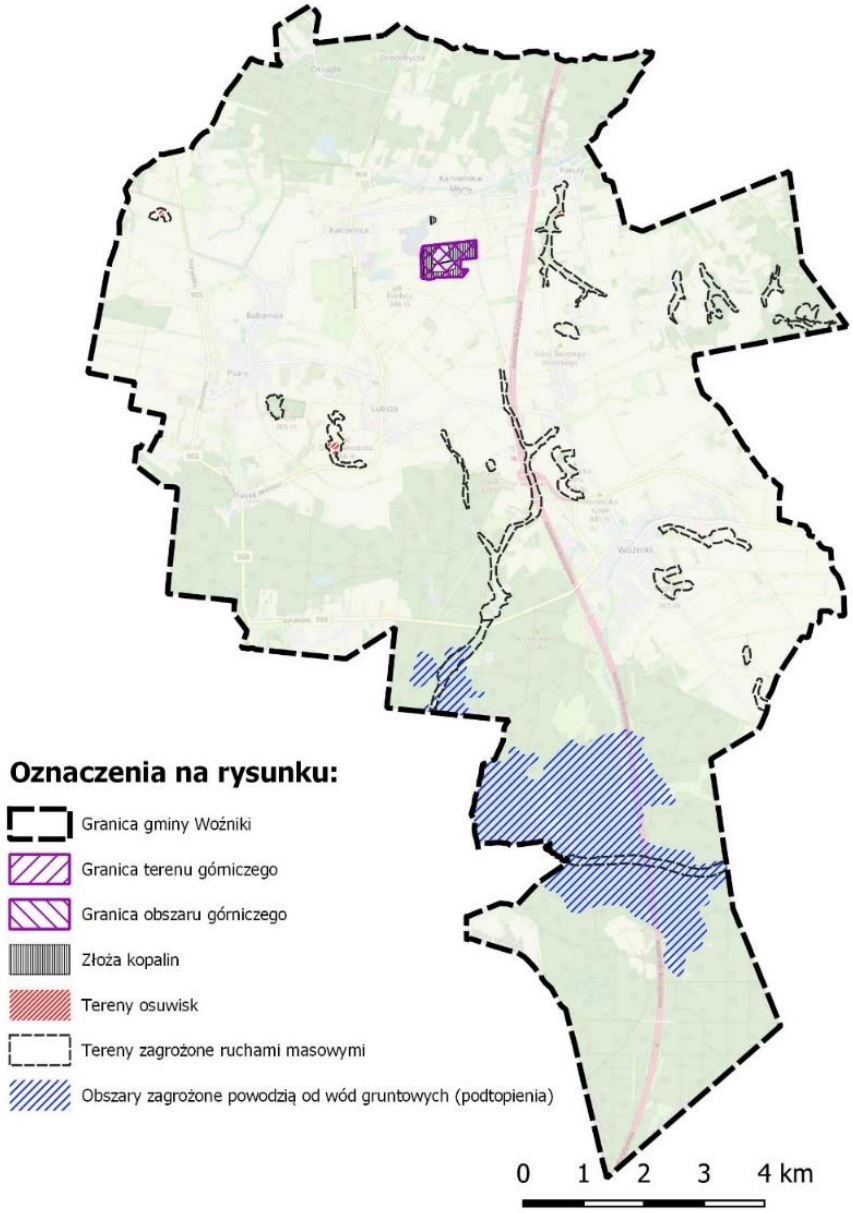
nr terenu	lokalizacja	powierzchnia (ha)
1	Mzyki, na zachód od miejscowości, północne zbocze wzgórza	4
2	Pakuły, na południe od miejscowości, dolina cieku wodnego (prawego dopływu rz. Kamieniczki)	30
3	Czarny Las, teren parku i na południe, wzdłuż cieku wodnego	8
4	Czarny Las, na wschód od miejscowości, wzdłuż cieku wodnego (prawostronnego dopływu Czarnoleśnej Strugi)	8
5	Niegowleka, dolinka potoku	6
6	Niegowleka, północny stok wzgórza jurajskiego	10
7	Niegowleka, północny stok wzgórza jurajskiego	7
8	Psary, zachodni stok Góry Grojec	8
9	Lubsza, na południowy-zachód od miejscowości, południowe i zachodnie stoki wzgórz, przy szosie z Lubszy do Piasku	18
10	Ligota Woźnicka, na północ od miejscowości, północne stoki wzgórza	12
11	Niegowleka, północny stok wzgórza jurajskiego	10
12	Niegowleka, północny stok wzgórza jurajskiego	10
13	Młynek, dolina cieku (prawego dopływu Potoku Ligockiego)	7
14	Młynek, Ptasia Góra	2
15	Sułów, Śliwa, fragment doliny rzeki Ligocki Potok	80
16	Woźniki, na północ od miejscowości, Woźnicka Górka - zbocze zachodnie	17
17	Woźniki, północne zbocze Ceglowej Góry	18
18	Woźniki, zachodnie zbocze Ceglowej Góry	15
19	Śliwa, na południe od miejscowości, fragment doliny rzeki Ligocki Potok	80

20	Woźniki, na zachód od miejscowości Graniczna (sąsiednia gmina), zachodnie zbocze wzgórza triasowego	3
21	Woźniki, na południowy-zachód od miejscowości Graniczna (sąsiednia gmina), południowo-zachodnie zbocze wzgórza triasowego	5
22	Dolina rzeki Mała Panew	29

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru gminy Woźniki (2014 r.) s.32

Oba rodzaje ww. zagrożeń geologicznych zarejestrowano głównie we wschodniej i północno - wschodniej części gminy, występują fragmentarycznie na zboczach wzgórz, lokalnych wzniesień czy w dolinach rzecznych. Do osiadania mas ziemnych może dochodzić zwłaszcza na obszarach pokopalnianych. Ponieważ osiadanie jest najbardziej intensywne w pierwszych latach po rekultywacji technicznej, zagospodarowanie terenów pokopalnianych, które są zagrożone ruchami masowymi powinno uwzględniać stabilizację skarp i stoków trwałą roślinnością oraz unikanie robót w strefach potencjalnego zagrożenia. Tereny zidentyfikowanych osuwisk wymagają monitorowania i dodatkowych działań stabilizacyjnych. Ponadto należy zwracać uwagę na stabilizację skarp i stoków trwałą roślinnością oraz na unikanie robót w strefach stwarzających potencjalne zagrożenie.

Ponadto w południowo – zachodniej części gminy, w rejonie dolin rzecznych Małej Panwi, Łany i Potoku Ligockiego zidentyfikowano obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia). W granicach gminy zajmują one ok. 886 ha. Do tego typu obszarów zalicza się tereny podmokłych dolin i dolinek rzecznych, w tym obszary bagienne w obniżeniach terenu oraz miejsca płytkiego występowania wód gruntowych (do 2 m poniżej powierzchni ziemii) (Rys. 5).

Rys. 5 Kopaliny, tereny i obszary górnicze oraz zagrożenia geologiczne w granicach gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony https://dm.pgi.gov.pl oraz danych Starostwa Powiatowego w Lublińcu - Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

2.4. Warunki glebowe[6]

Warunki glebowe na danym obszarze są wynikiem ukształtowania geologicznego, rzeźby terenu, stosunków wodnych, działalności organizmów żywych oraz dotychczasowego sposobu użytkowania terenu. Tutejsze gleby głównie powstały na bazie utworów

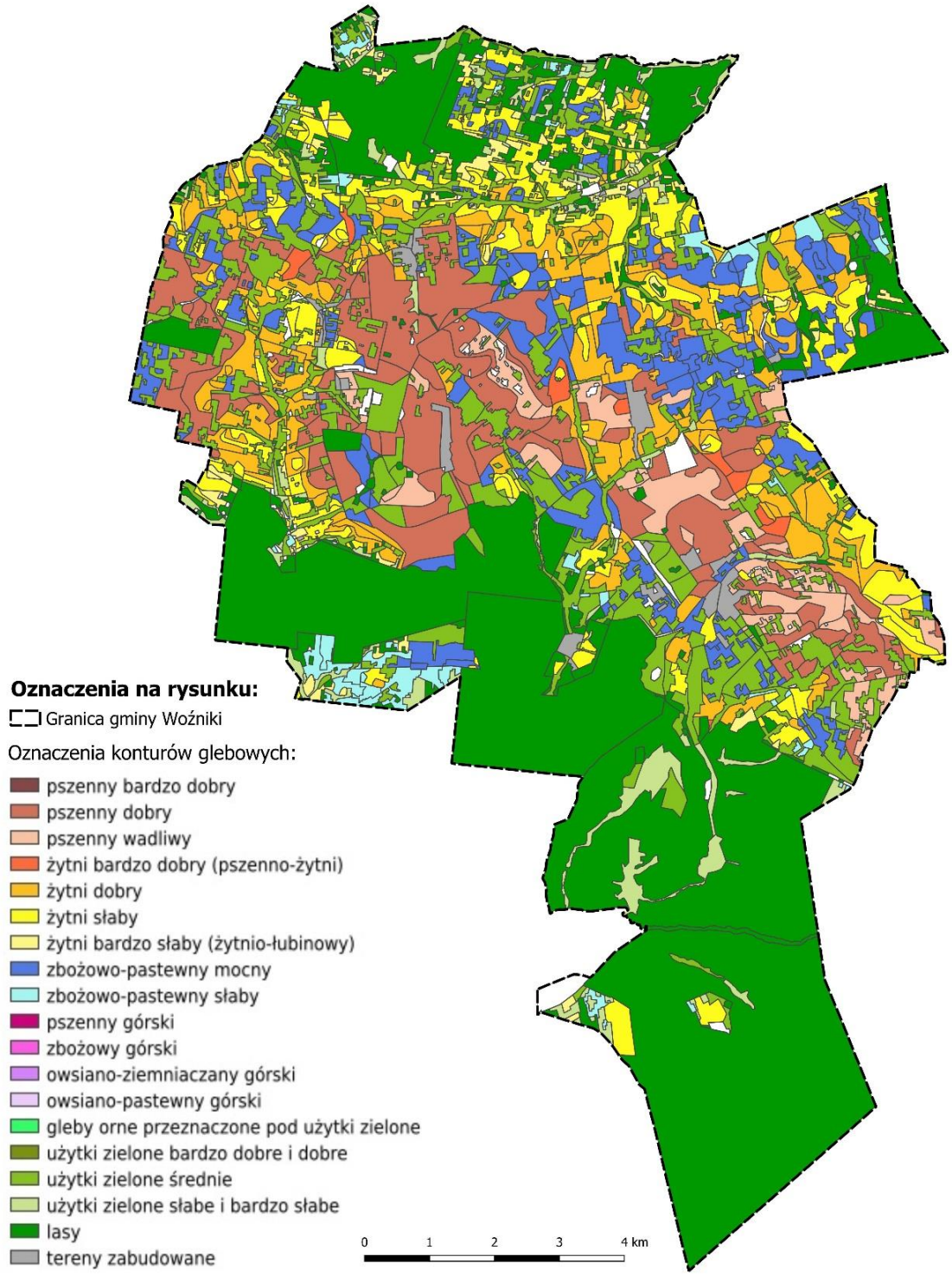
[6] Opracowane na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Gminy Woźniki (2014 r.) s.38 – 39, Mapy glebowej Polski, H Uggla, 1979 r. oraz Mapy glebowo - rolniczej dla gminy Woźniki udostępnionej w serwisie WMS: https://wms.epodgik.pl/cgi-bin/mapserv?map=/srv/webgis/mapa_glebowa/mgr.map

czwartorzędowych zwałowych lub wodnolodowcowych. Na terenie gminy napotkać można gleby organiczne takie jak torfy czy namuły oraz wykształcone ze skał triasowych i jurajskich, do których należą m.in. iły, wapienie, piaskowce czy dolomity. Gleby tutejszych dolin rzecznych zalicza się do tzw. gleb hydromorficznych, spośród których wyróżnia się gleby torfowe, mułowo-torfowe oraz mady.

W północnej oraz północno – wschodniej części gminy dominują gleby płowe, brunatne wyługowane i opadowo – glejowe wytworzone z piasków gliniastych, glin, utworów pyłowych wodnego pochodzenia i iłów. Od rejonu przy północno – zachodniej granicy gminy, przez sołectwa: Babienice, Psary i Lubsza, aż do miasta Woźnik występują gleby brunatne właściwe i wyługowane wytworzone z piasków gliniastych, glin, utworów wodnego pochodzenia i iłów. Na zalesionych obszarach gminy w jej południowo – zachodniej i południowej części wykształciły się gleby rdzawe i bielicowe wytworzone z piasków gliniastych, słabogliniastych i luźnych. W rejonie doliny rzeki Małej Panwi tuż przy zachodniej granicy gminy napotkać można sporadycznie gleby glejowe i mineralno – murszowe (H. Uggla, 1979).

Pod względem przydatności rolniczej, do najlepszych gleb na terenie gminy zaliczają się gleby powstałe z glin zwałowych oraz iłów triasowych, sklasyfikowane jako III klasa bonitacyjna gruntów ornych. Poza nimi, na obszarze gminy dominują gleby IV i V klasy bonitacyjnej, utworzone z piasków luźnych lub słabogliniastych, zarówno całkowitych, jak i podścielonych piaskiem luźnym, gliną bądź iłem.

Wśród najlepszych gleb w gminie Woźniki pod kątem przydatności rolniczej wyróżnia się kompleks pszenny dobry, który na przemian z glebami pszennymi wadliwymi występują w centralnej części gminy m.in. w okolicy miejscowości Lubasza i Kamienica (sporadycznie także na zachód od nich aż do granicy gminy) skąd rozciągają się w kierunku południowo wschodnim przez miejscowość Woźniki aż do granicy gminy. W rejonie wsi Psary, Piasek, Mzyki, Kamieńskie Młyny, Pakuły oraz wzdłuż centralnego odcinka Autostrady A1 w gminie dominują kompleksy żytnie dobre i słabe. Wśród pozostałych gleb rolniczych wyróżnić można kompleks zbożowo pastewny – mocny, który głównie rozproszony jest w północno wschodniej i północno zachodniej części analizowanego obszaru oraz na zachód i południe od miejscowości Woźniki. Na północ od Woźnik oraz Babienicy występują gleby żytnie bardzo dobre, w okolicy wsi Dyrdy, Sosnicy oraz przy północno – wschodniej granicy gminy gleby zbożowo pastewne słabe, które sąsiadują z glebami zbożowo pastewnymi mocnymi. Na południu i północy gminy dominują lasy (Rys. 6).

*Rys. 6*Mapa glebowo – rolnicza gminy Woźniki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WMS: https://wms.epodgik.pl/cgi-bin/mapserv?map=/srv/webgis/mapa_glebowa/mgr.map

W centrum miasta Woźniki, zwłaszcza na terenach zabudowanych, naturalna pokrywa glebowa została w dużym zniszczona. Na obszarach otwartych największa degradacja dotyka gleb położonych wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych, gdzie ruch pojazdów jest

najbardziej intensywny. W pobliżu dróg osadzają się zanieczyszczenia powstające w wyniku transportu. Dodatkowym czynnikiem degradującym gleby jest urbanizacja – przeznaczanie terenów pod zabudowę prowadzi do ich wyłączenia z produkcji roślinnej oraz usunięcia warstwy próchniczej, co skutkuje utratą ich wartości biologicznej.

2.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe[7]

Pod względem hydrograficznym znacząca część gminy Woźniki położona jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym Warty. Jedynie południowy skrawek analizowanego obszaru należy do dorzecza rzeki Wisły. Przez północną część gminy i mały fragment przy jej wschodniej granicy przebiega dział wodny drugiego rzędu rzeki Warty. Największa, centralna i prawie cała południowa część gminy należy do Odry do Nysy Kłodzkiej. Mały, południowy skrawku gminy należy do działu Wisła do Sanu. Sieć hydrograficzną w analizowanym obszarze tworzą:

- **cieki naturalne**: wśród których wyróżnić można Małą Panew, Babieniczka, Ligocki Potok, Łana, Kamieniczka, Kamieniczka Stara, Potok Kamieniecki, Potok Leśnica, Skrzeszówka, Liswarta, Czarnoleśna Struga oraz liczne mniejsze cieki wodne przebiegające przez teren gminy (Rys. 7),
- **zbiorniki sztuczne**, **retencyjne i hodowlane** wśród których wyróżnia się m.in. zbiornik Widawa (Rys. 6).

Jednym z ważniejszych cieków w granicach gminy Woźniki jest rzeka **Mała Panew,** której prawobrzeżne dopływy (Babieniczka, Ligocki Potok, Łana) odwadniają południową i środkową część gminy. Spośród wszystkich zlewni JCWP rzecznych w granicach gminy Mała Panew od źródła do Ligockiego Potoku obejmuje największą część gminy. Rzeka ta przepływa przez obszary leśne w południowej części gminy w oddali od większych ośrodków miejskich. Koryto Małej Panwi zostało uregulowane w latach 60. XX w. na odcinku przy ujściu potoku Łana przy wschodniej granicy gminy. W przekroju tego odcinka koryto mieści wody letnie, natomiast większe przepływy rozlewają się po niezabudowanej dolinie. Jej całkowita długość wynosi 132 km, a w granicach administracyjnych Woźnik jej długość wynosi około 3,5 km. Źródła rzeki zlokalizowane są w pobliżu miasta Koziegłowy. Jest to rzeka o urozmaiconym - meandrującym biegu i w większości piaszczystym dnie. Średni przepływ Małej Panwi w miejscowości Turawy (poza granicami gminy) w latach 1956 -1990 wynosił 9 m^3/s.

W obrębie gminy, przy jej północno – wschodniej granicy płynie rzeka **Kamieniczka**, jeden z wielu lewobrzeżnych dopływów Warty, do której uchodzi w pobliżu wsi Buczydło, na północny – wschód od gminy. Swoje źródło ma w okolicy miejscowości Kamienicy. Całkowita długość Kamieniczki wynosi ok. 17,8 km, a w obrębie gminy Woźniki - 5,7 km. Ciek

[7]Opracowane na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Gminy Woźniki (2014 r.) s.36 – 38, danych z kart JCWP: http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe,

uregulowano na potrzeby tutejszego rolnictwa. Tutejsza rzeka może wylać za sprawą roztopów wiosennych czy intensywnych opadów deszczu. Przebieg wahań stanu wody w rzece jest dość wyrównany, a maksymalne stany przypadają na ogół na okres zimowo - wiosenny.

Kolejną większą rzeką w granicach gminy jest **Łana**, będący prawobrzeżnym dopływem Małej Panwi. Długość rzeki wynosi około 9 km. Swoje źródło ma w okolicy osady Głazówka Rzeka ta charakteryzuje się kamienistym dnem, różną szerokością i nieuregulowanym spadkiem. Na odcinku od granic miasta Woźniki, aż do ujścia jej koryto zostało uregulowane dla potrzeb tutejszego rolnictwa. Szerokość dna rzeki przy ujściu do małej Panwi przy zachodniej granicy gminy wynosi nieco ponad 1,5 m.

Całkowita długość **Potoku Ligockiego** wynosi ok. 12 km, swoje źródła ma w okolicy wsi Mzyki. Jest prawobrzeżnym dopływem Malej Panwi, do której wpada poza terenami gminy Woźniki. Jest ona uregulowana na odcinku od źródeł do osady Śliwa, z czego dalej do ujścia potok płynie przez tereny leśne. Ze względu na bliskość zabudowy rekreacyjnej względem koryta rzeki może być ona częściowo zalewana w przypadku wylewów.

Kolejną znaczącą rzeką w granicach gminy jest **Babieniczka**, będąca prawobrzeżnym dopływem Małej Panwi, przez teren gminy przebiega dwoma uregulowanymi odcinkami, pierwszym w Sosnicy oraz drugim we wsiach Psary i Babienica. Ich łączna długość wynosi około 9,9 km. Na odcinku przebiegającym przez tereny leśne rzeka nie została uregulowana.

Spośród pozostałych rzek przebiegających przez analizowany obszar wyróżnić można **Liswartę,** która swoje źródło ma w okolicach wsi Mzyki oraz **Potok Leśnica,** ze źródłem w okolicy wsi Zdzieradowiec. W granicach gminy występują one w charakterze rowów melioracyjnych i wyróżniają się znikomą powierzchnią zlewni. W północno – wschodniej części gminy w okolicy wsi Czarny Las swój początek ma **Czarnoleśna Struga**. Biegnie ona w kierunku północnym do granicy, a jej długość na analizowanym obszarze wynosi ok. 1,9 km. Kolejną wyróżniającą się rzeką jest **Skrzeszówka,** będąca prawobrzeżnym dopływem Kamieniczki, o długości ok. 3,7 km ze źródłem na wschód od Góry św. Antoniego. W granicach gminy swój początek mają rzeki:

Na obszarze gminy wyróżnić można jeszcze wiele mniejszych cieków, przebiegających m.in. w północno – wschodniej części gminy. Ponadto na analizowanym terenie znajduje się wiele sztucznych zbiorników wodnych, z największym ich zagęszczeniem w okolicy miejscowości Kamienicy w północnej oraz w lasach w zachodniej części gminy. W lasach tych znajdują się niewielkie oczka wodne, pełniące głównie funkcje przeciwpożarowe, natomiast na pozostałych obszarach występują zbiorniki powstałe w wyniku wyrobisk lub sztuczne stawy, wykorzystywane głównie do celów hodowlanych i rekreacyjnych. W granicach gminy występują również sztuczne zbiorniki bezodpływowe, powstałe w wyniku zalania wodą dawnych wyrobisk pokopalnianych – dot. to okolicy obszaru górniczego Kamienica Śląska III. Największy zbiornik wodny w granicach gminy zbiornik Widawa o powierzchni ok. 10 ha, usytuowany w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, w dolinie rzeki Kamieniczki.

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP, w granicach gminy Woźniki znajduje się 9 JCWP rzecznych (Rys. 7), które przedstawione zostały w poniższej tabeli nr 5.

Tab. 5 JCWP rzeczne w granicach gminy Woźniki

L.p.	Ciek / zbiornik	Nazwa JCWP	Nr JCWP
1	Brynica	Brynica od źródeł do zb. Kozłowa Góra	RW200003212639
2	Liswarta	Liswarta do Młynówki Kamińskiej	RW6000101816191
3	Boży Stok	Boży Stok	RW6000061811529
4	Kamieniczka	Kamieniczka	RW600006181189
5	Mała Panew	Mała Panew od źródła do Ligockiego Potoku	RW600015118113
6	Dubielski Potok	Dubielski Potok	RW600010118136
7	Leśnica	Leśnica	RW600010118149
8	Zacharowski Rów	Zacharowski Rów	RW600010118132
9	Babieniczka	Babieniczka	RW600010118129

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych http://karty.apgw.gov.pl

Rys. 7Wody powierzchniowe wraz z granicami JCWP rzecznych w gminie Woźniki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony: dane.gov.pl

System melioracyjny gminy[8]

Gmina objęta jest systemem melioracyjnym, obejmującym regulowane odcinki rzek, w tym:

- Mała Panew, uregulowana na krótkim odcinku przy ujściu rzeki Łana
- Łana, uregulowana w granicach miasta Woźniki
- Potok Ligocki, uregulowany na odcinku od źródeł do osady Śliwa
- Babieniczka, uregulowana na dwóch odcinkach od km 3+100 do 3+800 w Sosnicy oraz od 6+200 do 10+300 we wsiach Psary i Babienica.
- Leśnica oraz Liswarta, mające charakter rowów melioracyjnych

System ten obejmuje również budowle hydrotechniczne, m.in. takie jak zastawka na Potoku Ligockim umożliwiająca piętrzenie wód do sąsiednich stawów. Infrastruktura hydrotechniczna tego rodzaju zapewnia skuteczną ochronę terenów rzecznych gminy przed powodziami.

Wody podziemne[9]

Cały obszar gminy Woźniki znajduje się w zasięgu jednego głównego zbiornika wód podziemnych – **Zbiornik Lubliniec–Myszków (nr 327)**, udokumentowanego w 1990 r. (Rys. 8) Powierzchnia zbiornika wg. aktualizacji dokumentacji hydrogeologicznej z 1999 r. wynosi 2111,4 $km^{2,}$. Zlokalizowany jest on na terenie dwóch województw – we wschodniej części opolskiego, tuż przy granicy z woj., śląskim gdzie zbiornik ten zajmuje znaczący fragment na jego północnym obszarze. Według Mapy Podziału Hydrograficznego Polski należy on do zlewni powierzchniowej II rzędu: Odry do Nysy Kłodzkiej, Warty i Wisły do Sanu. GZWP nr 151 ma charakter szczelinowo-krasowy, wydzielony został w środkowotriasowych wapieniach i dolomitach, zidentyfikowanych jako utwory wodonośne. Występują tu piętra wodonośne: triasu środkowego, dolnego i dewonu.

Zbiornik szczelinowo-krasowy zlokalizowany jest w obrębie serii węglanowej triasu i stanowi część triasowego piętra wodonośnego. Występuje on odkryty jedynie w południowej i południowo-wschodniej części obszaru. W rejonach północnych i centralnych poziom ten znajduje się pod osłoną izolujących utworów górnego triasu, jury oraz czwartorzędu. W miejscach, gdzie zbiornik jest odizolowany od powierzchni, obserwuje się wysokie ciśnienia piezometryczne.

[8]Opracowane na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Gminy Woźniki (2014 r.) s.36 – 38

[9]Opracowane na podstawie: Bazy danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych i Jednolite części wód podziemnych (https://www.pgi.gov.pl), danych z kart JCWPd: http://karty.apgw.gov.pl:, oraz Objaśnień do Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50 000, Arkusze: Koziegłowy (878) i Kalety (877)

Na przeważającym obszarze zbiornika wody w części odkrytej zaliczane są najczęściej do klasy II i III, co odpowiada wodom średniej i niskiej jakości według klasyfikacji PIOŚ (1995). W części izolowanej natomiast, wody te należą przeważnie do klasy Ib i II, czyli wód wysokiej i średniej jakości. Występowanie ponadnormatywnych stężeń azotanów, baru, strontu, boru, wapnia, kadmu oraz podwyższonej przewodności elektrolitycznej właściwej wpływa na ich jakość. Najbardziej zdegradowane obszary obejmują tereny uprzemysłowione (m.in. rejon Tarnowskich Gór) oraz obszary intensywnego użytkowania rolniczego (tereny gmin: Wielowieś, Pawonków, Lubliniec, Kalety, Miasteczko Śląskie i Twóróg zaliczone zostały do obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). W 1998 r. eksploatacja zbiornika stanowiła ok. 52% dostępnych wówczas zasobów dyspozycyjnych, a rezerwy zasobowe w obrębie terenów zasobowych zbiornika nadal są znaczące. Dla zbiornika GZWP 327 nie została dotychczas wyznaczona strefa ochronna.

W granicach gminy Woźniki wyróżniono cztery jednolite części wód podziemnych JCWPd (Rys. 8):

- GW6000110 –powierzchnia JCWPd wynosi 2113,23 km^2, z czego ok. 82,45 km^2 leży w granicach gminy. Zbiornik JCWPd nr 110 (dawny JCWPd nr 116) obejmujący największą część gminy wyróżnia jeden poziom wodonośny. Występuje on w utworach czwartorzędu i najprawdopodobniej jest w więzi hydraulicznej z poziomami kredy lub triasu. Osady kredy występujące w zachodniej części wyróżniają się dwoma poziomami wodonośnymi w marglach turonu i w piaskowcach cenomanu. Utwory środkowego i dolnego triasu charakteryzują się występowaniem dwóch poziomów wodonośnych, z których poziom dolny prawdopodobnie połączony jest z poziomem z okresu permu lub karbonu (poziomy paleozoiczne rozpoznane zostały fragmentarycznie). Charakterystyczną cechą JCWPd nr 110 jest obecność poziomów triasu na całym obszarze jednostki. Wody poziomów permu i karbonu, występujące na głębokościach sięgających kilkuset metrów, mają charakter wód słodkich.
- GW2000111 – powierzchnia JCWPd wynosi 496,64 km^2 z czego 5,5 km^2 zajmuje na analizowanym terenie. Rozległe obniżenie zwierciadła wód podziemnych wraz z pierwszym poziomem wodonośnym w rejonie GZW ma znaczący wpływ na daną JCWPd. Charakteryzuje się jednym poziomem wodonośnym. Na południu występują przewarstwienia izolowanych piaskowców wraz z mułowcami i iłowcawmi górnego karbonu. Część środkową zdominowały węglanowe utwory retu, do których należy wapień muszlowy, a północny fragment piaszczysto - piaskowcowe utwory dolnego i środkowego pstrego piaskowca. Poziom wodonośny występuje pojedynczo. Wapienie i dolomity retu o małej miąższości występują lokalnie jedynie nad piaskami i piaskowcami pstrego piaskowca lokalnie, mają one jednak podrzędne znaczenie. warstwa iłów pstrego piaskowca izoluje utwory retu od piasków i piaskowców, wyróżnia się ona również zróżnicowaną miąższością. Profil triasu jest bardziej pełny w północnej części JCWPd. Nieprzepuszczalne iły i iłowce kajpru, lokalnie występujące na przemian z zawodnionymi piaskami, piaskowcami i wapieniami napotkać można na powierzchni terenu lub pod cienką pokrywą czwartorzędu. Główny poziom

wodonośny związany z wapieniami wapienia muszlowego występuje na znacznej głębokości.

- GW600099 – powierzchnia jej obszaru wynosi 2662,94 km^2, w tym 33,86 km^2 znajduje się w gminie Woźniki. System krążenia wód podziemnych na terenie JCWPd 99 opiera się na czterech zagregowanych piętrach wodonośnych. Pomiędzy nimi występuje jedno piętro słaboprzepuszczalne, które częściowo je rozdziela, oraz jedno dolne piętro, także słaboprzepuszczalne, które ogranicza strefę krążenia wód podziemnych od spągu. Wszystkie te jednostki nie zachowują ciągłości występowania w całym obszarze JCWPd, jednak wykazują między sobą dobry kontakt hydrauliczny. Charakterystyczną cechą obszaru jest fragmentaryczne występowanie tektoniki blokowej, która przejawia się w istnieniu sieci nieciągłości. Nieciągłości te często stanowią drogi uprzywilejowanego przepływu wód podziemnych. Warto również podkreślić, że każdy z zagregowanych poziomów może być bezpośrednio zasilany wodami opadowymi, gdyż wszystkie wychodzą na powierzchnię. Obszary zdepresjonowane oraz drenaż kopalń mają charakter transjednostkowy, co oznacza, że granice między poszczególnymi JCWPd nie stanowią dla wód podziemnych żadnej bariery. W rezultacie obserwuje się znaczne transfery wód pomiędzy JCWPd 99 a sąsiednimi jednostkami.
- GW600098 – powierzchnia obszaru wynosi 1301,44 km^2,z czego ok 5,80 km^2 leży w granicach gminy. Złożony i wielowarstwowy system wodonośny wód podziemnych tworzy monoklinalny układ warstw przepuszczalnych, słabo przepuszczalnych i nieprzepuszczalnych. System ten dodatkowo powiązany jest z układem krążenia wód powierzchniowych. Z pominięciem głębiej położonego i odizolowanego przez utwory nieprzepuszczalne poziomu wodonośnego serii węglanowej triasu, najbardziej niezależny od wpływu wód powierzchniowych jest poziom środkowojurajski, w którym system krążenia wód podziemnych funkcjonuje osobno. Infiltracja opadów atmosferycznych jest głównym źródłem zasilania poziomu czwartorzędowy niemal na całym obszarze jego występowania. Kierunki przepływu wód podziemnych są charakteryzują się zróżnicowaniem i są zależne od położenia odwadnianego obszaru względem cieków wodnych. Zasadniczo odpływ wód odbywa się w kierunku Liswarty. Rzeka Liswarta stanowi główny drenaż dla poziomu czwartorzędowego na poziomie regionalnym, a jej dopływy pełnią funkcję lokalnych systemów drenażowych.

Rys. 8 Wody podziemne w granicach gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie: dane.gov.pl i https://geoportal.pgi.gov.pl.

Z Mapy hydrogeologicznej Polski, arkusza nr 877 i 878 wynika, że stopień izolacji w północnej i centralnej części gminy jest na dobrym poziomie. Jedynie w okolicach południowo – zachodniej granicy analizowanego obszaru stwierdzono brak izolacji. Jednostkowe zasoby dyspozycyjne w południowej i centralnej części gminy osiągają od 200 do 300 $m^3/24h.km^2$, z wyłączeniem północnych rejonów analizowanego terenu, gdzie wartość ta

waha się w przedziale 100 do 200 m^3/24h.km^2. Wodonośność dla potencjalnej studni wierconej na całym obszarze gminy przybiera wartość >70 m^3/h.

Strefy ochronne ujęć wód podziemnych[10]

Na terenie gminy Woźniki funkcjonują cztery ujęcia wód podziemnych, są one wyposażone w stacje uzdatniania wody za wyjątkiem jednego ujęcia znajdującego się w Dąbrowie Wielkiej:

- Woźniki o wydajności 180 m^3/h
- Psary o wydajności 122 m^3/h
- Pakuły o wydajności 40 m^3/h
- Dąbrowa Wielka o wydajności 5 m^3/h

Dla ww. ujęć wyznaczone zostały bezpośrednie strefy ochrony w celu ich zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami i degradacją.

2.6. Warunki klimatyczne[11]

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne (R. Gumliński 1948) obszar opracowania należy do dzielnicy XV - częstochowsko - kieleckiej. Charakteryzuje się ona odmiennością warunków klimatycznych względem innych regionów Polski, wynikającą z położenia geograficznego. Średnia roczna temperatura powietrza oscyluje w granicach od 7,5 do 8,0°C, Pokrywa śnieżna zalega w przedziale od 50 do 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego mieści się w granicach od 210 do 220 dni. Przez większą część roku dominują tu wiatry z sektora zachodniego. W oparciu o dane pomiarowe IMGW dla posterunku opadowego Woźniki, w latach 1961-1990 średnioroczna suma opadów wynosiła 746 mm. W danym okresie najwyższa średnia miesięczna suma opadów miała miejsce w lipcu (108 mm), zaś najniższe sumy miesięczne w lutym (37 mm).

Na zróżnicowanie lokalnego klimatu opisywanego obszaru w dużej mierze wpływa ukształtowanie terenu gminy. Rozległe obszary tutejszych łąk i pól obejmujących centralną część gminy (w szczególności w granicach mezoregionu Progu Woźnickiego) cechują się umiarkowanie korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi. Występują na nich duże wahania temperatury w ciągu doby oraz okresowe, nadmierne straty ciepła, mogące prowadzić do wychłodzenia. Niekorzystne warunki mikroklimatyczne panują także w obniżeniach terenu względem centralnego fragmentu gminy – są to m.in. tereny dolinne rzek Liswarty i Kamieniczki w północnej części gminy oraz Małej Panwi w części południowej oraz tutejsze tereny leśne. Przyczyną tego jest stale podwyższona wilgotność powietrza, która latem sprzyja uczuciu duszności, a przez cały rok zwiększa ryzyko inwersji temperatury oraz przygruntowych

[10] Na podstawie Uzasadnienia do planu ogólnego gminy Woźniki (2025 r.)

[11] Na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Gminy Woźniki (2014 r.) s.39 oraz Ewert, A. 1998, Regionalizacje klimatu Polski ze szczególnym uwzględnieniem podziału Romualda Gumińskiego, Warszawa

mgieł radiacyjnych. Z kolei tutejsze tereny zurbanizowane (m.in. miasto Woźniki) charakteryzują się niewielkim wzrostem średniej temperatury dobowej, niższą wilgotnością powietrza, osłabieniem prędkości wiatru i zmianą jego kierunku. Ponadto częściej występują tam mgły i zjawiska inwersji temperatury.

2.7. Szata roślinna[12]

Według geobotanicznej regionalizacji Polski (J. M. Matuszkiewicz), południowa część gminy Woźniki położona jest w podokręgu Miotkowskim B.5.3.f, należącym do okręgu Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich, Krainy Dolnośląskiej leżącej w Dziale Brandenbursko-Wielkopolski. Największy fragment gminy objęty jest przez podokręg Lubliniecko-Zawierciański (C.3.1.c). Należy on do Górnośląskiego Właściwego i Krainy Górnośląskiej. Północy obszar gminy leży w podokręgu Olesko-Myszkowskim (C.2.2.e), leżącej w Okręgu Olesko-Częstochowski, dalej w Krainie Wyżyn Środkowomałopolskich. Oba ww. podokręgi należą do Działu Wyżyn Południowopolskich.

Pod względem struktury przyrodniczej obszar gminy jest w dużym stopniu zróżnicowany. Tutejsze tereny gruntów rolnych wyróżniają się najmniejszą liczbą gatunków, do bogatszych struktur należą miejsca uprawy krzewów i drzew (np. sady). Najwyższe wartości przyrodnicze wśród terenów rolnych są reprezentowane przez łąki i pastwiska, w szczególności urozmaicone zadrzewieniami i zakrzewieniami, jednak zajmują one mały obszar w gminie.

W granicach analizowanego obszaru wyróżnić można dwa najcenniejsze przyrodniczo obszary, których obecność pozytywnie wpływa na bioróżnorodność obszaru: **teren Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą** znajdujący się w północno – zachodniej części analizowanego obszaru oraz **tereny Korytarza ekologicznego Bory Stobrawskie** przebiegającego przez centralny oraz południowy fragment gminy, w tym szczególnie w jego południowej części, gdzie przebiega dolina Małej Panwi. Relatywnie niski stopień przekształcenia antropogenicznego doliny Małej Panwi sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej oraz stanowi ostoję dla rzadkich i zagrożonych gatunków.

Spośród podstawowych typów zbiorowisk roślinnych występujących na terenie gminy Woźniki należy wymienić przede wszystkim:

- **zbiorowiska leśne i zaroślowe**
- **lasy, w tym lasy ochronne**
- **założenia parkowe**
- **zbiorowiska synantropijne**
- **siedliska przyrodnicze Natura 2000**

[12] Na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Gminy Woźniki (2014 r.) s.40 - 46, danych z BDL za rok 2023 (GUS), Programu ochrony środowiska dla Gminy Woźniki na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 (2024 r.) s. 41- 46, danych ze stron: https://www.bdl.lasy.gov.pl, https://crfop.gdos.gov.pl/, danych z Inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych (GDOŚ)

Zbiorowiska leśne i zaroślowe

W 2023 r. powierzchnia lasów ogółem na obszarze gminy Woźniki wyniosła 4 786,69 ha, co stanowiło około 37,5% powierzchni gminy (z czego 563,34 ha stanowiły lasy prywatne) – tab. 6.

Tab. 6 Charakterystyka gruntów leśnych w gminie Woźniki w 2023 r.

Powierzchnia gruntów leśnych	
Ogółem	4 786,69 ha
Lesistość	37,5%
Grunty leśne publiczne	4 223,35 ha
Grunty leśne Skarbu Państwa	4 214,93 ha
Grunty leśne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	4 195,50 ha
Grunty leśne prywatne	563,34 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.gov.pl

Zgodnie z Regionalizacją przyrodniczo – leśną Polski 2010 (A. Kliczkowska, R. Zielony, 2010 r.), teren gminy znajduje się w granicach dwój mezoregionów przyrodniczo – leśnych. Tereny leżące w północnej i centralnej części gminy (m.in. w granicach mezoregionów fizycznogeograficznych Obniżenia Liswarty i Progu Woźnickiego, opisanych we wcześniejszej części tekstu rozdz. 2.2) należą do Mezoregionu Lasów Lublinieckich (V.20), leżącego w Krainie Śląskiej. Jego powierzchnia wynosi 843 km^2. Tutejsze lasy i ekosystemy seminaturalne stanowią ok. 76% całego obszaru. W krajobrazie tego regionu dominują naturalne formy peryglacjalne: równinne i faliste, a nieco rzadziej spotyka się krajobrazy fluwioglacjalne, również równinne i faliste. Szatę roślinną tworzą głównie śródlądowe bory sosnowe oraz bory mieszane w odmianie górnośląskiej. Dodatkowo w północnej części regionu występują niewielkie powierzchnie krajobrazów ubogich dąbrów środkowoeuropejskich oraz grądów, a przy północno-wschodniej granicy mezoregionu — wyżynne buczyny i grądy w odmianie górnośląskiej. Na południowo-zachodnim skraju regionu można natomiast spotkać bory, bory mieszane i grądy.

Południowy fragment gminy leżący na wysokości mezoregionu fizycznogeograficznego Obniżenia Górnej Małej Panwi należy do mezoregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej (VI.15), zaliczanej do Krainy Małopolskiej. Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 4217 km2, a 30% z niej zajmują lasy i ekosystemy seminaturalne. W krajobrazie tego mezoregionu dominują naturalne formy peryglacjalne — równinne i faliste, a lokalnie napotkać można pagórki peryglacjalne. Największe powierzchnie zajmują krajobrazy roślinne świetlistych dąbrów oraz grądów. W południowej części mezoregionu występują także krajobrazy śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie małopolskiej, natomiast przy zachodniej granicy napotkać można ubogie dąbrowy środkowoeuropejskie oraz grądy. Dodatkowo w centrum mezoregionu występują niewielkie powierzchnie borów, borów

mieszanych i grądów, a w części zachodniej — grądy i buczyny pomorskie w odmianie śląsko-wielkopolskiej. Na południu natomiast obecny jest krajobraz wyżynnych buczyn i grądów w odmianie górnośląskiej.

Obszar gminy podzielony został między dwa nadleśnictwa. Fragment na północ od doliny rzeki Małej Panwi aż do granic gminy należy do Nadleśnictwa Koszęcin. Lasy położone w południowej części gminy od doliny Małej Panwi do granic analizowanego obszaru należą do Nadleśnictwa Świerklaniec Największa koncentracja kompleksów leśnych w gminie występuje w południowej i południowo – zachodniej części gminy. Spora ilość lasów występuje również w północnej części analizowanego obszaru, m.in. na terenie parku krajobrazowego.

Lasy te charakteryzują się dużą różnorodnością typów siedliskowych. Na terenie gminy występuje bor mieszany świeży i sam bor świeży. Napotkać tu można również: lasy wilgotne, bory bagienne, bory wilgotne, olsy i olsy jesionowe. Dominującym gatunkiem na terenie gminy jest sosna, wśród całkowitej powierzchni zalesionej może ona stanowić nawet 90% jej powierzchni. Drugim pod względem występowania gatunkiem jest świerk, jednak zajmowana przez niego powierzchnia jest dużo mniejsza niż w przypadku sosny i wynosi zaledwie 4,5,%. Brzoza i dąb stanowią łącznie 4% powierzchni ogólnej lasu w gminie, a wśród pozostałych gatunków które można napotkać na terenie gminy to buk, modrzew, jodła i osika. Obecność tutejszych lasów ogranicza negatywny wpływ przedostających się na teren gminy zanieczyszczeń z sąsiednich gmin (m.in. Miasteczko Śląskie czy Kalety).

Lasy ochronne

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 567. ze zm.) za lasy ochronne uznawane są lasy szczególnie chronione ze względu na ochronę gleby, wód, stanowiące drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej, mające szczególne znaczenie przyrodniczo naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, położone w strefie obszarów miast i uzdrowisk itp. (art. 15 ww. ustawy). Część obszarów leśnych na terenie gminy została uznana za lasy ochronne.

Zgodnie z danymi Banku Danych o Lasach na rok 2025 (https://www.bdl.lasy.gov.pl /portal/mapy) w granicach gminy Woźniki występują lasy ochronne w podziale na następujące kategorie ochronności:

- cenne fragm. rodz. przyrody – zajmują większą część Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic przy południowo – zachodniej granicy gminy, lasy tego rodzaju zajmują pow. ok. 32,8 ha,
- w miastach i wokół miast – zajmują one niewielki obszar przy zachodniej granicy gminy w okolicy wsi Płaszczymąka, ich pow. to ok. 9 ha,
- trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłowej – zajmują one największą powierzchnie spośród wszystkich kat. Ochronności w gminie - głównie jej centralny oraz południowy fragment, ich pow. to ok. 3555,82 ha,

- wodochronne, które są rozmieszczone w północnym i południowym krańcu gminy, a ich powierzchnia wynosi ok. 258.34 ha.

Łączna powierzchnia lasów ochrony na obszarze gminy wynosi 3855,96 ha. Zgodnie z art. 17 cytowanej ustawy, na terenie lasów ochronnych określone są szczególne zasady prowadzenia w nich gospodarki leśnej (określone w odrębnym rozporządzeniu). Nie dotyczą one jednak w praktyce działań związanych z gospodarką przestrzenną prowadzoną przez gminę. Uznanie lasów za ochronne ma wymiar ekonomiczny w przypadku działań związanych z ich przeznaczeniem na cele nieleśne. Należności i opłaty roczne za wyłączenie z produkcji gruntów leśnych w lasach ochronnych są wyższe o 50% od należności i opłat w lasach gospodarczych (art. 12, ust. 12 - Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Założenia parkowe

W granicach administracyjnych gminy Woźniki znajduje się jeden park wraz ze stawami, wchodzący w skład zespołu pałacowo – parkowego w Czarnym Lesie. Dotychczas nie przeprowadzono szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej w granicach opisywanego kompleksu.

Roślinność segetalna i ruderalna

Spośród pozostałych kompleksów zieleni podtrzymującymi różnorodność biologiczną w mieście wyróżnić można skwery, place, mniejsze obszary zieleni urządzonej, ogrody działkowe, lokalne zadrzewienia, zalesienia, nieuregulowane strumyki, cmentarze z cenną roślinnością, łąki i nieużytki (tab. 7).

Tab. 7 Struktura terenów zieleni w gminie Woźniki w 2023 r.

Rodzaj terenu zieleni	**Ilość**	**Powierzchnia w ha**	**% powierzchni miasta**
zieleńce	6	0,4	
zieleń uliczna	-	2,45	
parki, zieleńce tereny zieleni osiedlowej	6	0,4	
cmentarze	4	2,50	
*Tereny ogrodów działkowych**	*2*	**3,075 ha**	
Razem	**272**		**10,9%**

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS (Dane za rok 2023)

**Informacje uzyskane na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej gminy Woźniki na potrzeby projektu planu ogólnego (2025)*

Ogrody działkowe to sztuczne ekosystemy, w których roślinność w całości została wprowadzona przez człowieka. Tworzą je ozdobne krzewy, kwiaty, drzewa owocowe i warzywa, stanowiące siedliska dla owadów, ptaków i drobnych zwierząt. Na analizowanym

obszarze zidentyfikowano dwa tereny ogrodów działkowych, jeden w Woźnikach przy ul. Młyńskiej 40c oraz drugi przy ul. Dworcowej w pobliżu Gminnego Zespołu Ośrodków Zdrowia w Woźnikach. W miejscu dawnego wydobycia kruszywa powstały tereny zrekultywowane pod postacią zbiorników wodnych, w których skarpy obsadzone zostały roślinnością stabilizującą, mającej za zadanie chronić zwałowiska przed erozją.

System zieleni gminnej jest zróżnicowany w zależności od lokalizacji i charakteru zagospodarowania działki. Obszar gminy zdominowała zabudowa jednorodzinna, z dużym udziałem powierzchni biologicznie aktywnej i tzw. zielenią przydomową. Na terenach większych posesji drzewostan jest zróżnicowany, a estetykę wzbogacają zbiorowiska roślinne pod postacią trawników, niewielkich krzewów czy kwiatów. Centra miejscowości wyróżnia mała ilość towarzyszącej im zieleni, choć zdążają się tereny w centrach ośrodków miejskich o względnie wysokim udziale zieleni, w tym głównie uporządkowanych drzew liściastych i krzewów, należą do nich m.in. Plac Powstańców w miejscowości Piasek czy Rynek miejski w Woźnikach.

Zieleń uliczna w gminie obejmuje łącznie niecałe 2,5 ha i składa się głównie z drzew liściastych (m.in. topole, klony, jesiony czy lipy) tworzących często szpalery wzdłuż wielu dróg publicznych w gminie. Ich pielęgnacja ogranicza się do usuwania suchych i przeszkadzających gałęzi. Często brakuje żywopłotów, a główną przyczyną usychania drzew jest nadmierne zasolenie gleby. W wielu miejscach brakuje też pasów zieleni izolacyjnej, które mogłyby zmniejszyć hałas i zapylenie.

Siedliska przyrodnicze Natura 2000

Najcenniejsze regiony w granicach gminy pod względem występowania siedlisk przyrodniczych, w tym rzadkiej roślinności obejmują tereny Torfowiska „Woźnickie Bagno", Bagno Bruch, Torfowiska pod Grójcem oraz dolinę rzeki Mała Panew. Jak już wcześniej wspomniano tutejsze lasy wyróżniają się dominacją boru mieszanego świeżego i boru świeżego w zakresie ich typów siedliskowych. Na podstawie danych z Mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski (IGiPZ PAN, Warszawa, 2008) na analizowanym obszarze stwierdzono dominacje zespołu *Tilio-Carpinetum* (grąd subkontynentalny), w której skład drzewostanu wchodzą m.in. dąb, lipa, grab, klon i jesion, a także: świerk, jodła lub sosna. Znaczący udział należy także do suboceanicznego boru sosnowego świeżego (*Leucobryo-Pinetum*). Tutejszy drzewostan składa się głównie z sosny pospolitej, z domieszką brzozy brodawkowatej, dębu szypułkowego i świerka. W warstwie podszytu dominują jałowiec, kruszyna i jarząb, natomiast w runie przeważają borówki i wrzos. Wśród roślinności potencjalnej wyróżnia się również:

- *Fraxino-Alnetum* – niżowy łęg jesionowo-olszowy,
- *Querco-Pinetum* – kontynentalny bór mieszany sosnowo-dębowy,

- *Calamagrostio-Quercetum* – acydofilny środkowoeuropejski las dębowy,
- *Dentario enneaphylidis-Fagetum, submontane* - żyzna buczyna sudecka forma podgórska.

W ramach projektu POIS.02.04.00-00-0191/16 realizowanego przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w latach 2017-2023 pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych" (dalej BDZP) zostały utworzone usługi WMS i WFS dotyczące rozmieszczenia gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim w Polsce. Powyższe dane nie zawierają bezpośredniej lokalizacji występowania chronionego gatunku czy siedliska przyrodniczego, lecz z uwagi na różną wrażliwość danych gatunkowych, informacje te są zgeneralizowane w siatkach o dł. boków 1 km x 1 km. Na podstawie powyższych informacji w granicach gminy Woźniki zidentyfikowano poniższe siedliska:

- 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, w okolicy wsi Dyrdy oraz Osady Śliwy
- 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis, przy południowej granicy gminy w rejonie Autostrady Bursztynowej
- 6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), w rejonie Osady Śliwy
- 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), w lasach przy zachodniej granicy gminy
- 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), w rejonie wsi Polski Las, Osady Śliwa oraz na północ od wsi Dydry
- 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), w rejonie wsi Zdzieradowiec
- 9190 - Pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (Betulo-Quercetum), na południe od Czarnego Lasu
- 91D0 - Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne), występuje na terenie Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic
- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe), obejmują teren dolinny rzeki Łany oraz Małej Panwi

Teren **Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic** w znaczącej części pokrywają bory sosnowe oraz fitocenozy boru bagiennego. W dawnych, szerokich wykopach odwadniających zachowały się niewielkie fragmenty torfowisk przejściowych, których naturalne pozostałości napotkać można jedynie przy południowych i południowo-zachodnich granicach obszaru. Według informacji zamieszczonych w Standardowym formularzu danych, na jego terenie występują siedliska: **7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska** oraz **91D0* - Bory i lasy bagienne.** Pierwsze z ww. siedlisk wykształciło się na starych, szerokich, podwójnych rowach melioracyjnych, które rozcinają centralnie nieckę torfowiskową. Drugie siedlisko pierwotnie wykształciło się na obrzeżach niecki torfowiskowej, po czym rozprzestrzeniło się na dawniej otwarty teren torfowiska przejściowego wskutek przeprowadzonych melioracji odwadniających[13].

Spośród pozostałych istotnych form ochrony obecnych w granicach gminy wyróżnić należ **Rezerwat przyrody Góra Grojec** oraz **Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą**. W granicach rezerwatu stwierdzono obecność 135 gatunków roślin naczyniowych, w tym występowanie gatunków chronionych, wśród których wyróżnia się kruszczyk rdzawoczerwony, wawrzynek wilczełyko i lilia złotogłów. Ponadto obszar porastają m.in. dęby, graby, buki, sosny, jodły, lipy oraz jawory[14]. Wśród siedlisk przyrodniczych występujących na terenie ww. parku krajobrazowego wyróżnia się[15]:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion,
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie),
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion,
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością Scheuchzerio-Caricetea),
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion,
- 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe,

[13] Na podstawie informacji ze Standardowego formularza danych dla Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic

[14] Na podstawie informacji ze strony: https://www.slaskie.travel/poi/3823/rezerwat-gora-grojec-w-okolicy-psar-i-lubszy

[15] Na podstawie Uchwały nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą",

- 91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae),

Dotychczas nie przeprowadzono szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk występujących na terenie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górą Liswartą w granicach gminy, fakt ten nie wyklucza występowania ww. siedlisk w mniejszym lub większym stopniu na analizowanym obszarze. Na podstawie *Inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych* wykonanej przez GDOŚ w granicach ww. Parku Krajobrazowego na terenie gminy stwierdzono jedynie występowanie siedliska **91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae).**

2.8 Świat zwierzęcy[16]

Według podziału zoogeograficznego Polski A. Jakubskiego (1934) gmina Woźniki leżyna pograniczu Krainy Południowobałtyckiej i Śląskiej[17]. Natomiast zgodnie z klasyfikacją A. Kostrowickiego (1991) obszar ten należy do Regionu Środkowoeuropejskiego.

Fauna gminy Woźniki za wyjątkiem okolic Autostrady A1 oraz terenów funkcjonowania elektrowni wiatrowych w ostatnich latach nie była kompleksowo inwentaryzowana, a dostępne dane dla pozostałych obszarów niż ww. są rozproszone.

Wysoki stopień zurbanizowania, zaludnienia i uprzemysłowienia sprzyja antroponizacji fauny, zdominowanej przez gatunki związane z obecnością człowieka. Obejmuje ona m.in. oknówki, kawki, jerzyki, wróble, synogarlice tureckie oraz pustułki, które zasiedlają budynki. W miejskich terenach zielonych, takich jak parki, skwery i cmentarze, można spotkać sroki, wrony siwe, kosy, sikory modre, szpaki, gawrony i puszczyki, a także liczne gatunki ssaków, płazów oraz owadów, w tym motyli i chrząszczy. Zbiorniki wodne i ich okolice zamieszkują natomiast łabędzie nieme, zimorodki, łyski oraz różne gatunki kaczek. Na terenach dolinnych występować będą ptaki, gryzonie, pospolite gatunki owadów, ale także większa zwierzyna korzystająca z ciągów ekologicznych.

W okolicach Psar stwierdzono dominacje drobnych gatunków wróblowatych *Passeriformes* (w skali rocznej) oraz ptaków niedużych rozmiarów zaliczonych do *non-Passeriformes*, są one również spotykane w regionie. Skład tutejszej awifauny lęgowej charakteryzuje się niewielkim bogactwem gatunkowym i jest on typowy dla obszarów otwartych użytkowanych rolniczo. Spośród gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy

[16] Na podstawie danych z: Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla obszaru Gminy Woźniki (2014 r.) s.46 – 48 i danych z Inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych (GDOŚ)

[17] Sawicki. L, *Pamiętnik II zjazdu Słowiańskich Geografów i Etnografów;* Kraków, 1930, s.3-4

ptasiej odnotowano występowanie jedynie gąsiorka *Lanius collurio*. Badany obszar wyróżnia ponadprzeciętne zagęszczenie gatunku lęgowego pliszki żółtej *Motacilla flava.*

W rejonie Psar i Babienicy stwierdzono występowanie 18 gatunków chiropterofauny:

- nocek duży *Myotis myotis*
- nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*
- nocek Natterera *Myotis nattereri*
- nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*
- nocek wąsatek *Myotis mystacinus*
- nocek Brandta *Myotis brandtii*
- nocek rudy *Myotis daubentonii*
- mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*
- mroczek pozłocisty *Eptesicus nilssonii*
- mroczek późny *Eptesicus serotinus*
- karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*
- karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*
- karlik większy *Pipistrellus nathusii*
- borowiec wielki *Nyctalus noctula*
- borowiaczek *Nyctalus leisleri*
- gacek brunatny *Plecotus auritus*
- gacek szary *Plecotus austriacus*
- mopek *Barbastella barbastellus*

W oparciu o udostępnione dane geoprzestrzenne przez GDOŚ[18] na analizowanym obszarze stwierdzono występowanie następujących gatunków:

- **Kumak nizinny (Bombina bombina)** wśród płazów, w okolicy Krzemiennej Górki
- **Dzięcioł czarny (Dryocopus martius), Lerka (Lullula arborea), Gąsiorek (Lanius collurio), Żuraw (zwyczajny) (Grus grus) i Bocian czarny (Ciconia nigra)** wśród ptaków, w południowej części gminy – głównie w rejonie doliny rzeki Małej Panwi

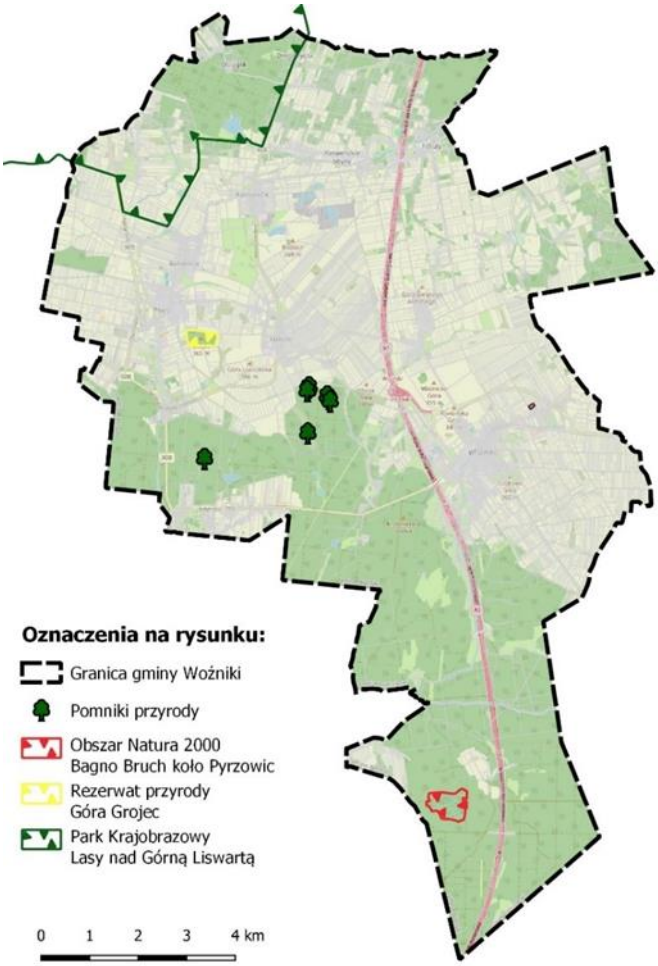
Na podstawie danych uzyskanych od Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Katowicach w zakresie obszarów występowania gatunkowej ochrony roślin, zwierząt i grzybów, na obszarze gminy Woźniki stwierdzono również występowanie Bobra europejskiego (euroazjatyckiego) - *Castor fiber*, głównie w dolinach rzek Babieniczka, Potok Ligocki, Mała Panew Łana oraz Kamieniczki. W centralnej części gminy w okolicy doliny rzeki Łana zidentyfikowano w dwóch miejscach gatunek ptaka - Cietrzew zwyczajny (*Lyrurus tetrix*).

[18] https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

2.9. Istniejące formy ochrony przyrody[19]

W granicach gminy Woźniki wg danych udostępnionych przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska[20], spośród form ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940. ze zm.) występują (Rys. 9):

- **6 pomników przyrody**
- **Obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic**
- **Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą**
- **Rezerwat przyrody Góra Grojec**

Rys. 9 Formy ochrony przyrody w granicach gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony: https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

[19] Opracowane na podstawie danych z Centralnego rejestru form ochrony przyrody oraz Standardowego formularza danych dla Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035

[20] Na podstawie danych ze strony: Centralny rejestr form ochrony przyrody https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf)

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody w gminie Woźniki obejmują pięć pojedynczych drzew oraz ich jedną grupę. Wszystkie wyszczególniono w poniższej tabeli oraz zilustrowano na powyższym rysunku.

Tab. 8 Pomniki przyrody w gminie Woźniki

L.p.	Nazwa	Gatunek	Opis pomnika	Położenie	Nr decyzji
1	-	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Wysokość [m]:26 Pierśnica [cm]:167 Obwód [cm]:525 Wiek ok. 400 lat	Obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 536i	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2	-	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Grupa trzech dębów szypułkowych w wieku ok. 400 lat	Obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 487d oraz 487i	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
3	-	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Wysokość [m]:28 Pierśnica [cm]:115 Obwód [cm]:361 Wiek ok. 250 lat	Obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 488d	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

4	-	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Wysokość [m]:26 Pierśnica [cm]:101 Obwód [cm]:317 Wiek ok. 250 lat	Obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 488b	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
5	-	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Wysokość [m]:28 Pierśnica [cm]:163 Obwód [cm]:512	Obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 527f	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
6	-	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Wysokość [m]:26 Pierśnica [cm]:167 Obwód [cm]:525 Wiek ok. 350 lat	Obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 488b	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/

Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000 *PLH240035* „Bagno Bruch koło Pyrzowic” jest to specjalny obszar ochrony siedlisk, o całkowitej powierzchni 38,87 ha (3% powierzchni gminy). W całości znajduje się w granicach gminy Woźniki, obejmuje tereny dolinne w południowej części gminy na zachód od Autostrady A1.

Jak podano w Standardowym Formularzu Danych: *„Obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 położony jest w województwie śląskim, na północ od lotniska w Pyrzowicach i na zachód od autostrady A1. Fizycznogeograficznie jest to teren różnie ujmowany w obrębie Wyżyny Śląskiej: we wschodniej części Doliny Małej Panwi (Gilewska 1972), bądź w kotlinie stanowiącej część Garbu Tarnogórskiego (Kondracki 2001), ale także jako część Niziny Śląskiej i Obniżenia Małej Panwi (Bacler-Żbikowska 2015). Pewne jest, że*

obszar jest położony we wschodniej części niecki, wypreparowanej pomiędzy garbem wapieni i dolomitów środkowotriasowych od południa (tzw. Próg Wapienia Muszlowego), a garbem utworów górnotriasowych od północy (Garb Woźnicki), obniżającej i rozszerzającej się w kierunku zachodnim, zasypanej piaskami zlodowacenia środkowopolskiego, lokalnie zwydmionymi, pokrytymi w przeważającej części przez rozległe bory sosnowe (Lasy Lublinieckie). Także samo Bagno Bruch wykształciło się w obniżeniu pomiędzy wyraźnymi wałami i łukami wydm (pierwotnie być może w miejscu obniżonego pola deflacyjnego), na terenie nieznacznie nachylonym ku zachodowi (…).

Teren obszaru pokrywają głównie fitocenozy boru bagiennego, jedynie w dawnych szerokich wykopach odwadniających zachowały się niewielkie płaty torfowisk przejściowych. Zanikające pozostałości naturalnych, otwartych zbiorowisk torfowiskowych, są obecne już jedynie przy południowych i południowo-zachodnich granicach obszaru. Teren w przeszłości poddany był rozległym melioracjom odwadniającym, podobnie jak okoliczne lasy. Głównym śladem po nich są poprowadzone wzdłuż linii oddziałowych podwójne rowy odwadniające, które ściągając wodę z powierzchni torfowiska doprowadziły do przesuszenia i rozpadu wierzchnich warstw torfów, zaniku otwartych zbiorowisk torfowiskowych i zarośnięcia wtórnymi zbiorowiskami boru bagiennego."

Przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic, są dwa typy siedlisk przyrodniczych, które przedstawione zostały w tabeli nr 9.

Tab. 9 Siedliska przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic

Kod	Nazwa	Reprezentatywność	Względna powierzchnia	Stan zachowania	Ocena ogólna
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)	C	C	C	C
91D0	Bory i lasy bagienne	C	C	C	C

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Standardowego formularza danych dla Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic

Najważniejsze zidentyfikowane zagrożenia i presje dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic zestawiono w poniższej tabeli (tab. 10).

Tab. 10 Zagrożenia i presje dla Obszaru Natura 2000 „Bagno Bruch koło Pyrzowic" PLH240035 zidentyfikowane w Standardowym Formularzu Danych

Rodzaj zagrożenia / presji	Poziom zagrożenia	Kierunek oddziaływania (wewnętrzne / zewnętrzne / jednoczesne)
H02 - Zanieczyszczenie wód podziemnych (źródła punktowe i rozproszone)	niski	wewnętrzne
K04.05 - szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną)		zewnętrzne
C01.03 - Wydobywanie torfu		
I02 - problematyczne gatunki rodzime	średni	
K02.01 - zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	wysoki	
J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		
G05.07 - niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		
J02.01.02 - osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		jednoczesne
M01.02		wewnętrzne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Standardowego Formularza Danych.

Dla danego obszaru Natura 2000 ustanowiony został **plan zadań ochronnych** zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 listopada 2020 r. (Dz. Urz. Województwa Śląskiego poz. 8372) na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dalej dokument ten został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 października 2024 r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2024.6778). W Planie zadań ochronnych wyszczególniono istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotem ochrony oraz ustalono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Cele działań ochronnych podejmowanych w obszarze obejmują przede wszystkim zachowanie siedlisk w niepogorszonym stanie oraz poprawę niezadowalającego stanu siedlisk niektórych gatunków (tab. 11).

Tab. 11 Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH240035

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z ScheuchzerioCaricetea)	1. Utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 0,85 ha z uwzględnieniem naturalnych procesów. Powierzchnia siedliska nie

		podlega zmianom lub zwiększa się (FV). 2. Utrzymanie oceny wskaźnika „procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie” na obu stanowiskach na poziomie 80 – 100% (FV). 3. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki charakterystyczne” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie powyżej 6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz wówczas pokrycie gatunków charakterystycznych na stanowiskach powyżej 50% (FV), a na stanowisku 2 {(…)3f23} na poziomie 4-6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie na stanowisku 20-50% (U1). 4. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki dominujące” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska lub braku dominanta, lecz przewagi gatunków charakterystycznych (FV) 5. Utrzymanie oceny wskaźnika „pokrycie i struktura gatunkowa mchów” na obu stanowiskach na poziomie całkowitego pokrycia mchów ponad 50% i zajęcia przez mchy torfowce łącznie ponad 50% całkowitej powierzchni porośniętej przez wszystkie gatunki mchów (FV). 6. Utrzymanie oceny

		wskaźnika „obce gatunki inwazyjne” na obu stanowiskach na poziomie braku gatunków inwazyjnych (FV). 7. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki ekspansywne roślin zielnych” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie zajmowania do 5% powierzchni (U1). 8. Poprawa oceny wskaźnika „gatunki ekspansywne roślin zielnych” na stanowisku 2 {(…)3f23} z poziomu zajmowania powyżej 5% powierzchni (U2) do poziomu zajmowania do 5% powierzchni (U1). 9. Utrzymanie oceny wskaźnika „obecność krzewów i podrostu drzew” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie braku lub pojedynczych krzewów i podrostu drzew (FV). 10. Poprawa oceny wskaźnika „obecność krzewów i podrostu drzew” na stanowisku 2 {(…)3f23} z poziomu udziału większego niż 15% (U2) do poziomu braku lub pojedynczych krzewów i podrostu drzew (FV). 11. Utrzymanie oceny wskaźnika „stopień uwodnienia” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie wody zawsze widocznej przynajmniej do wysokości podeszwy, a w przypadku poziomu wody mierzonego w piezometrze – powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska (FV). 12. Poprawa oceny wskaźnika

		„stopień uwodnienia” na stanowisku 2 {(…)3f23} z poziomu wody więcej niż 20 cm poniżej powierzchni torfowiska (U2) do poziomu wody od 10 do 20 cm poniżej powierzchni torfowiska (poziom mierzony w piezometrze) (U1). 13. Utrzymanie oceny wskaźnika „pozyskanie torfu” na obu stanowiskach na poziomie braku pozyskania torfu, a jeżeli był pozyskiwany w przeszłości (powyżej 30 lat), to na niewielką skalę (do 5% torfowiska), słabo zauważalne w terenie ślady pozyskiwania w przeszłości (FV)
2	91D0 Bory i lasy bagienne	1. Utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 23,96 ha z uwzględnieniem naturalnych procesów. Powierzchnia siedliska nie zmniejsza się, nie jest antropogenicznie pofragmentowana (FV). 2. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki charakterystyczne” na stanowisku na poziomie obecności >60% listy gatunków charakterystycznych (FV). 3. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki dominujące” na stanowisku na poziomie dominacji we wszystkich warstwach gatunków, które dominują w „naturalnym” zbiorowisku roślinnym, przy zachwianych stosunkach ilościowych (U1). 4. Utrzymanie oceny wskaźnika „inwazyjne gatunki

		obce w runie” na stanowisku na poziomie braku gatunków inwazyjnych (FV) 5. Utrzymanie oceny wskaźnika „rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych” na poziomie obecności najwyżej 1 gatunku, nie bardzo silnie ekspansywnego (U1). 6. Poprawa oceny wskaźnika „uwodnienie” z poziomu silnie przesuszonego (U2) do poziomu nieco przesuszonego (U1). 7. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” na stanowisku na poziomie <1% tych gatunków i nie odnawiających się (FV). 8. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki obce ekologicznie w drzewostanie” na stanowisku na poziomie <30% (U1). 9. Utrzymanie oceny wskaźnika „naturalne odnowienie drzewostanu” na stanowisku na poziomie obfitego odnowienia (FV). 10. Utrzymanie oceny wskaźnika „występowanie mchów torfowców” na stanowisku na poziomie obniżonego pokrycia lub różnorodności gatunkowej (U1). 11. Utrzymanie oceny wskaźnika „występowanie charakterystycznych krzewinek” na stanowisku na poziomie skąpego występowania (U1). 12. Utrzymanie oceny wskaźnika „zniszczenia runa i gleby związane z

		pozyskaniem drewna” na stanowisku na poziomie braku zniszczeń (FV). 13. Utrzymanie oceny wskaźnika „inne zniekształcenia” na poziomie braku zniekształceń (FV). 14. Utrzymanie oceny wskaźnika „stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska” na poziomie właściwego stany wszystkich gatunków (FV).

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 października 2024 r.

W Planie zadań ochronnych wskazano zagrożenia dla wszystkich dwóch siedlisk występujących na analizowanym terenie i stanowiących przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Analiza ww. dokumentu wykazała konieczności uwzględnienia poniższych działań ochronnych w przedmiotowym projekcie planu ogólnego dla danych siedlisk (tab. 12).

Tab. 12 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic.

Przedmiot ochrony	**Działania ochronne**		**Obszar wdrażania**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością ScheuchzerioCaricetea)	Nr	Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		
	1	Usunięcie drzew i krzewów z płatu siedliska. Należy zredukować pokrycie roślinności krzewiastej i drzewiastej do maksimum 1% powierzchni siedliska. Zabieg należy przeprowadzić do 4. roku obowiązywania PZO, na całej powierzchni płatów siedliska. Obligatoryjnym elementem niniejszych	Cała powierzchnia stanowisk: {(…)6534} 7140-1 {(…)3f23} 7140-2 Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 79f, cz. 80d, cz. 123h, cz. 124a	RDOŚ w Katowicach

		działań musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza granicami obszaru Natura 2000.		
	2	Systematyczne usuwanie pojawiającego się nalotu krzewów i drzew (działanie utrzymujące efekt usunięcia drzew i krzewów) połączone z ekstensywnym użytkowaniem kośnym (ograniczającym rozwój ekspansywnych bylin). Usuwanie pojawiającego się nalotu krzewów i drzew oraz koszenie torfowiska należy przeprowadzić dwukrotnie, w równych odstępach czasu (co 2-3 lata, po wykonaniu działania wskazanego w pkt. 1), na całej powierzchni płatów siedliska. Obligatoryjnym elementem niniejszych działań musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza granicami obszaru Natura 2000.	Cała powierzchnia stanowisk: {(…)6534} 7140-1 {(…)3f23} 7140-2 Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 79f, cz. 80d, cz. 123h, cz. 124a	RDOŚ w Katowicach

	3	Monitorowanie obecności dzików i ewentualnych szkód przez nie wyrządzonych.	Cała powierzchnia obszaru. Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 78j, 79d, 79f, cz. 79g, 80d, cz. 123a, cz. 123f cz. 123h, cz. 124a	RDOŚ w Katowicach
	Nr	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
	1	Ocena parametrów stanu siedliska: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony. Wskaźniki struktury i funkcji podlegające ocenie to: gatunki charakterystyczne gatunki dominujące pokrycie i struktura gatunkowa mchów obce gatunki inwazyjne gatunki ekspansywne roślin zielnych obecność krzewów i podrostu drzew stopień uwodnienia pozyskanie torfu melioracje odwadniające. Monitoring siedliska zgodnie z metodyką PMŚ (opisaną w przewodniku metodycznym). Badania należy przeprowadzić na wskazanych stanowiskach dwukrotnie w trakcie obowiązywania PZO, w	Współrzędne transektu monitoringowego: początek: 50° 31' 20,77'' N, 19° 2' 50,24'' E środek: 50° 31' 20,81'' N, 19° 2' 55,72'' E koniec: 50° 31' 24,23'' N, 19° 2' 55,81'' E	RDOŚ w Katowicach lub GIOŚ w przypadku włączenia stanowiska do PMŚ

		równomiernych odstępach czasu, w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia.		
91D0 - Bory i lasy bagienne	Nr 1	Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		
		Zaniechanie użytkowania gospodarczego płatu siedliska lub powstrzymanie się od usuwania wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących, nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawienie drzewostanu do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem drzew zagrażających zdrowiu, życiu i bezpieczeństwu ludzi, lub stosowanie jedynie rębni IV lub V. W sytuacji wystąpienia	Cała powierzchnia obszaru: {(…)bcba} 91D0-1 Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 79d, cz.79f, cz. 80d, cz. 123h, cz. 124a	Nadleśnictwo Świerklaniec

		zagrożenia trwałości lasu (gradacji szkodników leśnych) dopuszcza się cięcia sanitarne, po uprzednim pisemnym uzgodnieniu ich zakresu z RDOŚ w Katowicach.		
	2	Inwentaryzacja i usuwanie czeremchy amerykańskiej (Padus serotina). Obligatoryjnym elementem niniejszego działania musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza granicami obszaru Natura 2000	Cała powierzchnia obszaru. Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 78j, 79d, 79f, cz. 79g, 80d, cz. 123a, cz. 123f cz. 123h, cz. 124a	RDOŚ w Katowicach
	3	Monitorowanie obecności dzików i ewentualnych szkód przez nie wyrządzonych.	Cała powierzchnia obszaru. Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 78j, 79d, 79f, cz. 79g, 80d, cz. 123a, cz. 123f cz. 123h, cz. 124a	RDOŚ w Katowicach

	Nr	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring przyrodniczy stanu ochrony siedliska. Ocena parametrów stanu siedliska: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony. Monitoring siedliska należy powtarzać na wskazanych stanowiskach, zgodnie z metodyką PMŚ (opisaną w przewodniku metodycznym) z uwzględnieniem jej modyfikacji	Transekt w obrębie stanowiska {(…)bcba} 91D0-1 początek: 50° 31’ 25,43’’ N, 19° 2' 58,74'' E środek: 50° 31' 24,25'' N, 19° 3' 3,74'' E koniec: 50° 31' 21,59'' N, 19° 3' 6,4'' E.	RDOŚ w Katowicach lub GIOŚ w przypadku włączenia stanowiska do PMŚ
	Nr	Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		

	1	Szczegółowa analiza hydrologiczna. Wykonanie szczegółowej ekspertyzy hydrologicznej w obrębie wszystkich płatów siedlisk przyrodniczych 91D0* i 7140 oraz ich otoczenia, w celu opracowania szczegółowej strategii poprawy układu hydrologicznego na tych stanowiskach. Integralnym elementem wskazanej ekspertyzy powinny być szczegółowe wskazania w zakresie metod i sposobów zatamowania odpływu wód oraz utrzymania ich na właściwych dla poszczególnych płatów poziomach.	Cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Katowicach

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 października 2024 r.

Kluczowe w planie ogólnym będzie ustalenie dla ww. „obszaru naturowego" takich stref funkcjonalnych, w ramach których zapewnione będzie utrzymanie siedlisk w dotychczasowym użytkowaniu.

Park krajobrazowy

Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą, który został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 28/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą", aktualną podstawę prawną dotyczącą jego funkcjonowania określa Rozporządzenie Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą". W granicach gminy ma powierzchnie ok. 880 ha (6,8% pow. gminy) i obejmuje jej północno – zachodnie rewiry. Na obszarze tym znajduje się wiele cennych gatunków roślin, takich jak: grzybienie białe i północne, lilie złotogłowe czy widłaczek torfowy. Wyróżnić można również wiele gatunków płazów, ptaków oraz zwierząt. Dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą"

wyznaczono również obszar otuliny. W granicach gminy obejmuje ona północno – zachodnie tereny okolicy miejscowości Babienica i Kamienica, a jej powierzchnia wynosi ok. 638 ha (5% pow. Gminy). Znaczący obszar parku wraz z otuliną zaliczany jest do Borów Stobrawskich należącej do Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-Polska.

Cele ochrony w ww. Parku Krajobrazowym zawarte zostały w planie ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, przyjętego Uchwałą nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r[21]. Odnoszą się one do specyficznej fizjonomii krajobrazu dorzecza Liswarty jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie:

1. właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w szczególności siedlisk hydrogenicznych dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy oraz innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżeń dolinkowych, mszarów i źródlisk;

2. szaty roślinnej, w tym charakterystycznego układu mozaiki leśno-łąkowo-polnej;

3. różnorodności flory i fauny;

4. walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego, z zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg; w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody Góra Grojec, który został utworzony w 4 grudnia 1996 r. Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Zajmuje on powierzchnie ok. 17,5 ha i zlokalizowany jest w okolicy miejscowości Psary. Góra Grójec jest najwyższym punktem tutejszej okolicy, osiągając przy tym 365 m n.p.m. W skład tutejszego podłoża wchodzą m.in. skały wapienne, zbocza wzgórza obejmują wychodnie skalne. Spośród obecnych tu form geomorfologicznych wyróżnia się wąwozy, leje oraz wyrobiska. Te ostatnie powstały w wyniku działalności człowieka. Tutejszy drzewostan ma charakter mieszany. Dominującymi gatunkami drzew jest: dąb, grab, buk, sosna, jodła, lipa i jawor. Wiek najstarszych z nich sięga 200 lat, a w tutejszym drzewostanie wyróżniają się m.in. 30-metrowe jodły. Na obszarze rezerwatu zidentyfikowano rośliny chronione spośród których wyróżnić można kruszczyk rdzawoczerwony, wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów. Łącznie w granicach

[21] Uchwała otrzymała Rozstrzygnięcie nadzorcze nr NPII.4131.1.199.2022 Wojewody Śląskiego z dnia 3 marca 2022 r. stwierdzające nieważność całości uchwały Nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą". Jednak Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 2023-02-28 syg. akt: III OSK 2376/22 uchylił przedmiotowe rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego z dnia 3 marca 2022 r.

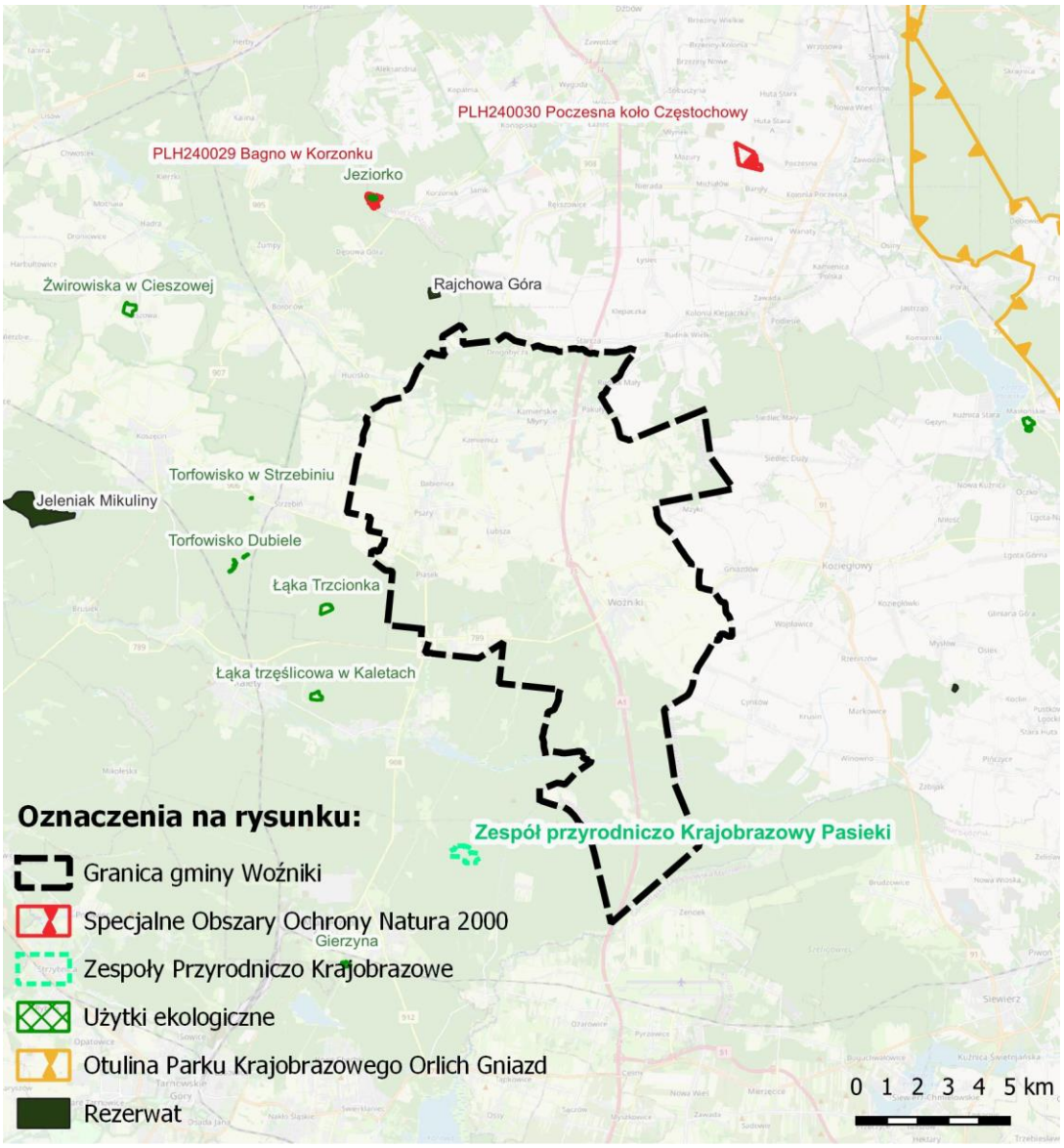
rezerwatu naliczono 135 gatunków roślin naczyniowych. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody "Góra Grojec" wyznaczone zostały w zarządzeniu Nr 5/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 kwietnia 2020 r. Obowiązywały one jednak do 5 kwietnia 2025 r[22].

2.10 Formy ochrony przyrody w otoczeniu gminy[23]

W regionalnym otoczeniu gminy Woźniki (w promieniu do 10 km) występują następujące formy ochrony przyrody (Rys.10):

1. Specjalne Obszary Ochrony:
   a. Bagno w Korzonku PLH240029 (ok. 4,7 km w kierunku północno - zachodnim od granic gminy);
   b. Poczesna koło Częstochowy PLH240030 (ok. 7 km w kierunku północno - wschodnim od granic gminy);
2. Rezerwaty:
   a. Jeleniak Mikuliny (ok. 8,8 km w kierunku zachodnim od granic gminy);
   b. Rajchowa Góra (ok. 1,3 km w kierunku północnym od granic gminy);
   c. Cisy w Hucie Starej (ok. 7,4 km w kierunku wschodnim od granic gminy);
3. Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd (ok. 9,6 km w kierunku północno - wschodnim od granic gminy),
4. Użytki ekologiczne:
   a. Łąka Trzcionka (ok. 1,8 km w kierunku zachodnim od granic gminy);
   b. Łąka trzęślicowa w Kaletach (ok. 3,6 km w kierunku zachodnim od granic gminy);
   c. Torfowisko Dubiele (ok. 4 km w kierunku zachodnim od granic gminy);
   d. Torfowisko w Strzebiniu (ok. 3,1 km w kierunku zachodnim od granic gminy);
   e. Gierzyna (ok. 8,6 km w kierunku południowo - zachodnim od granic gminy);
   f. Żwirowiska w Cieszowej (ok. 8,6 km w kierunku północno - zachodnim od granic gminy);
   g. Jeziorko (ok. 5 km w kierunku północnym od granic gminy);
   h. Mokradła I, Mokradła II (ok. 9,7 km w kierunku wschodnim od granic gminy);
5. Zespoły Przyrodniczo - Krajobrazowe
   a. Pasieki (ok. 2,6 km w kierunku południowo - zachodnim od granic gminy);

[22] Na podstawie danych ze strony:
https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewrezerwatprzyrody.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.RP.668
[23] Opracowane na podstawie danych ze strony: *https://geoserwis.gdos.gov.pl*

Rys. 10 Położenie gminy Woźniki w regionalnym otoczeniu form ochrony przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z: https://sdi.gdos.gov.pl/wfs

2.11 Środowisko kulturowe i ustalenia audytu krajobrazowego[24]

Dziedzictwo kulturowe gminy Woźniki stanowi trwały i istotny element jego struktury funkcjonalno-przestrzennej, zwłaszcza że początki osadnictwa w okolicy Woźnik sięgają czasów prehistorycznych. Wzmianka o wiosce Woźniki po raz pierwszy pojawiła się w dokumentach w 1206 roku. Około 1270 roku miejscowość uzyskała pierwsze prawa miejskie (targowe), stając się jednym z najstarszych miast Górnego Śląska. W 1798 roku niemal całe miasto zostało zniszczone przez pożar, co znacznie zahamowało jego rozwój. W okresie intensywnej

[24] Na podstawie danych ze stron: https://nid.pl/zasoby, wozniki.pl oraz danych z Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego przyjętego przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą nr VII/16/16/2025 z 23.06.2025 r.

industrializacji Górnego Śląska Woźniki pozostały na uboczu tych przemian, dzięki czemu zachowały swój kameralny, małomiasteczkowy charakter.

W Gminnej Ewidencji Zabytków znalazły się 42 obiekty. Na obszarze gminy zmapowane zostało aż **51 stanowisk archeologicznych,** ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Do rejestru zabytków gminy Woźniki wpisane zostało **siedem zabytków nieruchomych Wojewody Śląskiego**. Ponadto na terenie gminy wyróżnić można jeden zabytek archeologiczny – grodzisko wczesnośredniowieczne typu nizinnego datowane na XII-XIII w. Inne formy ochrony zabytków, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, 1907 ze zm.) w gminie Woźniki nie występują.

Audyt krajobrazowy to opracowanie sporządzane dla każdego województwa, identyfikujące, charakteryzujące i waloryzujące sposoby kształtowania i ochrony krajobrazu (w tym kulturowego). W ramach audytu powinny zostać również wyznaczone tzw. krajobrazy priorytetowe. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przeprowadzenie audytu krajobrazowego jest obowiązkowe przynajmniej raz na 20 lat. W ramach audytu powinny też zostać wyznaczone tzw. krajobrazy priorytetowe, czyli obszary szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe.

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą nr VII/16/16/2025 z 23 czerwca 2025 r. w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa śląskiego. Według opracowania na terenie gminy Woźniki występują **dwa krajobrazy priorytetowe.**

Krajobraz priorytetowy o kodzie 24-341.28-024 (**Dolina Małej Panwi – 2b**) określany jako bagienno - łąkowy, głównie bezleśny, cyt.: *z dominacją szuwarów i torfowisk obejmujący odcinek doliny Małej Panwi wraz z ujściowym odcinkiem Potoku Ligockiego w obrębie Lasów Lublinieckich.* Nieuregulowany odcinek rzeki charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, wysoką bioróżnorodnością florystyczną i faunistyczną, przy tym pełni ważną funkcję korytarza ekologicznego. W granicach gminy obejmuje obszar ok 12,25 ha, w jej południowej części. Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

A Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego:

A.1 Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu

- Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydm itp.)

A.2. Ekosystemy i ich zespoły

- Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych

A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu

- Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie

C Zagrożenia fizjonomii krajobrazu:

C.1. Kompozycja i ład przestrzenny

- Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych

D Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych:

D.3 Walory sanitarne

- Zanieczyszczenie wód

Krajobraz priorytetowy, o kodzie 24-341.22-035 (**Boronów**), *terenów zabudowanych o charakterze wiejskim obejmujący śródleśną wieś Boronów.* Jego skrawek obejmuje tereny przy północno – zachodniej granicy gminy o powierzchni ok 23,2 ha.

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze i estetyczno-widokowe należą:

A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego

A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu

- Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf
- Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce

A.2. Ekosystemy i ich zespoły

- Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych
- Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne
- Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych

A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu

- Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie
- Rozdrobnienie struktury przestrzennej (fragmentacja) i geometryzacja naturalnych i półnaturalnych ekosystemów
- Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie

B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego

B.1. Osadnictwo

- Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje
- Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)
- Niszczenie dziedzictwa archeologicznego

B.2. Architektura

- Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych

- Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)

B.3. Obszary rolnicze

- Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów
- Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łanowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu

C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu

C.1. Kompozycja i ład przestrzenny

- Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą
- Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych
- Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg

D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych

D.2. Walory zapachowe

- Odory – oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp.

D.3. Walory sanitarne

- Zanieczyszczenie powietrza
- Zanieczyszczenie wód

W Audycie krajobrazowym Województwa Śląskiego na terenie gminy Woźniki wyznaczono proponowany obszar do objęcia ochroną przyrody: **Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Obniżenia Małej Panwi.** W granicach gminy zajmowałby 4017 ha, czyli ok 31,5% powierzchni gminy.

2.12 Powiązania przyrodnicze gminy z otoczeniem[25]

Sieć powiązań ekologicznych stanowi zespół spójnych przestrzennie obszarów o wartościowych zasobach i wysokich walorach przyrodniczych, możliwie mało przekształconych, posiadających naturalny charakter, dzięki czemu w ich obrębie zachowana jest ciągłość procesów przyrodniczych warunkująca prawidłowe funkcjonowanie środowiska. System ten tworzą głównie tereny dolin, stanowiące korytarze, za pomocą których powiązane są ze sobą strefy węzłowe – płaty ekologiczne, tj. większe skupiska zbiorowisk leśnych, łąk,

[25] Na podstawie danych ze strony: https://mapa.korytarze.pl, danych przestrzennych uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dotyczących korytarzy spójności, w tym korytarzy zwierząt na terenie województwa śląskiego (2025 r.)

terenów podmokłych. Celem wyznaczenia sieci korytarzy ekologicznych jest przeciwdziałanie izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, a tym samym umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności. Tylko spójny system może bowiem umożliwić przemieszczanie się fauny i flory i spełnić zadania zawarte stawiane zrównoważonemu rozwojowi.

Zgodnie z mapą korytarzy ekologicznych, opracowaną na zlecenie Ministerstwa Środowiska w 2005 r. i uszczegółowioną w 2011 r., na terenie gminy Woźniki wyróżniono jeden korytarz ekologiczny Bory Stobrawskie, przebiegający w większej części przez południowy fragment gminy i w mniejsze przez jej północno – zachodnią część. Pełni on funkcję kluczowego „korytarza ekologicznego". Zaliczany jest do międzynarodowych korytarzy ekologicznych i stanowi jeden z ważniejszych elementów regionalnej sieci obszarów istotnych dla ochrony przyrody w Polsce (ECONET-Polska) w tym dla zachowania bioróżnorodności na poziomie ogólnoeuropejskim (Corine, Natura 2000)[26].

Dodatkowo, sieć hydrograficzna w północnej (rzeki: Kamieniczka, Kamieniczka Stara i Liswarta) i południowej części gminy (rzeki: Mała Panew i Łana) spełnia rolę lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych. Struktury te umożliwiają migrację gatunków między obszarami o zbliżonych warunkach przyrodniczych.

Kluczowym obszarem węzłowym jest **teren wchodzący w granice Korytarza ekologicznego Bory Stobrawskie** – przylegający do zwartego kompleksu leśnego ciągnącego się od miejscowości Piasek aż do południowych granic gminy. Wysoka wartość przyrodnicza tego korytarza wynika ze stosunkowo niewielkiego stopnia przekształcenia krajobrazu. Dominacja terenów podmokłych sprzyja migracji gatunków wymagających okresowych zalewów i podtopień. Dodatkowo, brak alternatywnych połączeń ekologicznych podkreśla jego unikalne znaczenie dla lokalnej i regionalnej sieci przyrodniczej.

Na podstawie danych przestrzennych załączonych do Koncepcji do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego na obszarze gminy stwierdzono występowanie wybranych korytarze ekologicznych Wyróżnia się m.in. **korytarze spójności,** w tym **obszary chronione.** W granicach opracowania zidentyfikowano następujące korytarze ekologiczne: **obszary węzłowe ssaków drapieżnych**, w tym **fragmenty newralgiczne obszarów węzłowych ssaków kopytnych i drapieżnych.** Ponadto stwierdzono również obecność **korytarza ryb, ptaków** oraz **lokalne korytarze nietoperzy.** Wszystkie z ww. korytarzy oznaczono na załączniku graficznym do ekofizjografii.

[26] Na podstawie danych ze strony: https://mapa.korytarze.pl/

3. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

Przeobrażenia środowiska przyrodniczego obszaru opracowania są konsekwencją dotychczasowego sposobu gospodarowania przestrzenią, koniunktury gospodarczej, jak i naturalnych procesów przyrodniczych. Zmiany o charakterze naturalnym, uwarunkowane procesami przyrodniczymi na terenie gminy Woźniki będą polegały przede wszystkim na sukcesji wtórnej roślinności na ugorach i nieużytkowanych gruntach ornych – głównie w rejonie miejscowości Woźniki, Babienica, Psary, Lubsza i Kamienica. Dalsze zmiany uwarunkowane będą dalszymi procesami polegającymi na zarastaniu dolin rzecznych bardziej znaczących cieków, w tym Małej Panwi, Babieniczki, Ligockiego Potoku, Łany, Kamieniczki czy Liswarty.

Zmiany o antropogenicznej genezie wiązać się będą ze zmianą sposobu użytkowania terenów, w tym urbanizacją. Przewidywane zmiany, jakie mogą nastąpić w użytkowaniu terenów w stosunku do stanu istniejącego będą polegały głównie na realizacji nowej zabudowy na terenach obecnie niezagospodarowanych i intensyfikacji zagospodarowania w terenach z istniejącą zabudową, co zawsze wiąże się z daleko posuniętą ingerencją w środowisko, związaną z przystosowaniem terenów pod zabudowę.

Aktualnie, rozwój zainwestowania w gminie Woźniki odbywa się w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy oraz o obowiązujące 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalone w latach 1999 - 2025. Plan ogólny, jest nowym aktem planowania przestrzennego wprowadzonym do polskiego systemu planowania przestrzennego na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw*. Jego sporządzenie jest obowiązkowe dla wszystkich gmin, zatem sytuacja „odstąpienia" od jego sporządzenia nie może mieć miejsca. Ustawodawca określił graniczny termin uchwalenia planów ogólnych na dzień 30 czerwca 2026 r. Po tej dacie studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, a więc dokumenty wyznaczające dotychczas ramy polityki przestrzennej, których ustalenia są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych utracą moc. W przypadku kiedy Plan ogólny gminy Woźniki nie zostanie uchwalony w ww. terminie, realizacja zagospodarowania odbywać się będzie na zasadach dotychczasowych, jednak dotychczas obowiązujące plany miejscowe nie będą podlegać zmianie.

Przekształcenia środowiska przyrodniczego, jakie mogą nastąpić w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego mogą różnić się od tych, które będą miały miejsce w sytuacji jego uchwalenia i realizacji. Wynika to m.in. z wykazanego powyżej nikłego pokrycia obszaru gminy planami miejscowymi.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ZIDENTYFIKOWANE W JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO[27]

4.1. Zagrożenia naturalne

W warunkach geograficznych Polski, zagrożenia o naturalnym charakterze (zjawiska katastroficzne), to głównie powodzie, ruchy masowe i ekstremalne stany pogodowe. Mogą mieć one wpływ na bezpieczeństwo ludności oraz na twory ich działalności. Przeciwdziałanie skutkom powodziom obejmować będzie m.in. realizację zabezpieczeń w postaci wałów, polderów, budowli hydrotechnicznych oraz regulację odpływu ze zlewni. Z kolei zapobieganiu i niwelowaniu ruchom masowym służyć będzie stabilizacja stoków (działania biologiczne, techniczne i biotechniczne). Kluczowym jednak jest takie kształtowanie zagospodarowania, które zmniejszy ewentualne straty wynikające z wystąpienia zjawiska ekstremalnego (wykluczenie zabudowy na terenach zagrożonych, stosowanie odpowiednich rozwiązań w budownictwie). Ekstremalne stany pogodowe powodują okresową destabilizację funkcjonowania społeczno-gospodarczego, a przeciwdziałanie im polega na sprawnej organizacji społeczności zamieszkującej dany teren.

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy formułowaniu ustaleń planu ogólnego nakładają obowiązek uwzględnienia uwarunkowań rozwoju przestrzennego w postaci obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat - Q1% oraz obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat - Q10%). Na mocy przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia wykluczone jest cyt.:

- *gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania,*
- *lokalizowanie nowych cmentarzy,*
- *rolnicze wykorzystywanie ścieków.*

Na podstawie informacji zawartych na mapie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, opublikowanej na portalu Informatycznego Systemu Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (https://wody.isok.gov.pl), na terenie Gminy Woźniki nie zidentyfikowano obszarów zagrożenia powodziowego.

W południowej części gminy, m.in. w rejonie dolin rzecznych Małej Panwi, Łany i Potoku Ligockiego zidentyfikowano obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia). W granicach analizowanego obszaru zajmują one ok. 886 ha. Do tego typu obszarów zalicza się tereny podmokłych dolin i dolinek rzecznych, w tym obszary bagienne w obniżeniach terenu oraz miejsca płytkiego występowania wód gruntowych (do 2 m poniżej powierzchni terenu).

[27] Opracowane na podstawie opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb planu ogólnego gminy Woźniki (2025 r.) rozdz. 3 Diagnoza stanu środowiska przyrodniczego

Na obszarze gminy m.in. w granicach istniejących cieków wodnych wskazywane są tereny podtopień, do których dochodzi po intensywnych opadach deszczu z powodu dużego uszczelnienia powierzchni zurbanizowanych i zróżnicowania rzeźby terenu. Powoduje to lokalne i okresowe podtopienia w wyniku gwałtownego spływu wód deszczowych. Podtopienia mają prawo wystąpić również w efekcie wahań pierwszego poziomu wody podziemnej (po intensywnych opadach atmosferycznych i po roztopach śniegu) w obrębie lokalnych obniżeń terenu.

W zakresie zagrożeń geologicznych według danych zawartych w Mapie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla powiatu Lublinieckiego w skali 1:10 000, wykonanej na zlecenie Starostwa powiatowego w Lublińcu przez Przedsiębiorstwo Geologiczno – Geodezyjne GEOPROJEKT ŚLĄSK (Katowice, 2011 r.), na terenie gminy Woźniki zidentyfikowane zostały cztery osuwiska o łącznej powierzchni ok. 3 ha oraz 22 obszary sklasyfikowane jako tereny zagrożone ruchami masowymi o łącznej powierzchni ok. 387 ha. Osuwiska występują wspólnie z terenami zagrożonymi ruchami masowymi, choć obejmują one znacznie mniejszy teren. Ww. osuwiska i tereny masowe nie zostały zamieszczone w baziedanych Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny.

4.2. Zagrożenia antropogeniczne

Aktualny stan środowiska na terenie gminy Woźniki wynika z charakteru, długotrwałości i natężenia oddziaływań antropogenicznych oraz naturalnych uwarunkowań takich jak odporność elementów środowiska i przebieg procesów w nim zachodzących. Stan przekształceń środowiska na omawianym obszarze jest zróżnicowany, mniejszy na terenach relatywnie słabo przekształconych, większy na obszarach silnie zurbanizowanych i zainwestowanych.

Do elementów mogących znacząco oddziaływać na środowisko należą m.in. te związane z infrastrukturą transportową:

- Autostrada A1
- drogi główne, do których należą drogi wojewódzkie nr: 789, 905, 906, 908
- drogi lokalne, do których należą drogi powiatowe nr:: 1023S, 2310S, 2311S, 2312S, 2326S, 2333S, 2335S, 2336S, 2339S, 2341S, 2342S, 2343S, 3256S,

Na obszarze gminy Woźniki zlokalizowane są również duże zakłady przemysłowe, mogące znacząco wpływać na stan środowiska, zlokalizowane są głównie w miejscowościach Woźniki i Psary. Do największych z nich należą:

- Plastimex – przemysł budowlany (ul. Powstańców 37, Psary)
- Jan i Maria Gajda Ferma Produkcji Drobiu w Psarach – produkcja drobiu (Psary, ul. Strzebińska 5, Psary)
- Rem Hut S.A. – produkcja i hurt spożywczych artykułów (ul. Cegielniana 19, Woźniki)

Według Informacji dotyczącej zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej województwa śląskiego, zatwierdzonej przez Zastępcę Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (Nr sygn. WPZ.5213.2.2025.AR – stan na 6 maja 2025 r.) na obszarze gminy nie zlokalizowano zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii - rozumie się przez to zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w art. 248 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Ocena aktualnego stanu środowiska na terenie miasta została opracowana m.in. na podstawie wizji lokalnej, w tym raportów o stanie środowiska województwa śląskiego opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach, Programu ochrony środowiska dla Gminy Woźniki na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 przyjętego Uchwałą nr 58/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r., Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego przyjętego Uchwałą nr VII/5/1/2024 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 września 2024 r., a także roczników statystycznych GUS.

Z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu, zasadniczymi problemami o charakterze antropogenicznym w zakresie środowiska są:

1) zanieczyszczenie powietrza,
2) zanieczyszczenie wód powierzchniowych i wód podziemnych,
3) hałas,
4) promieniowanie elektromagnetyczne,
5) przekształcenia powierzchni ziemi,
6) gospodarka odpadami.

Zanieczyszczenie powietrza

Wśród głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza na obszarze gminy wyróżnić należy emisje powierzchniową (tzw. „niska emisja”), obejmująca zanieczyszczenia pyłowe pochodzące z kotłowni, indywidualnych palenisk domowych i zakładów prywatnych oraz emisja komunikacyjna, której źródłem są środki transportu. Istotnym problemem jest również napływ zanieczyszczeń z terenów sąsiednich, graniczących z danym obszarem.

W badaniach przeprowadzonych w roku 2023 oraz analiz wykonanych na poziomie wojewódzkim i krajowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), dotyczących stanu zanieczyszczenia powietrza na obszarze województwa śląskiego badany obszar zakwalifikowany został do tzw. strefy śląskiej, obejmującej znaczną część woj. śląskiego (tj. obszar województwa z wyłączeniem miast: Częstochowa, Bielsko – Biała oraz aglomeracji górnośląskiej i rybnicko – jastrzębskiej).

W ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, lista zanieczyszczeń obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO_2,

- dwutlenek azotu NO_2,
- tlenek węgla CO,
- benzen C_6H_6,
- ozon O_3,
- pył PM10,
- pył PM2.5
- ołów Pb w PM10,
- arsen As w PM10,
- kadm Cd w PM10,
- nikiel Ni w PM10
- benzo(a)piren B(a)P w PM10

W ocenie dotyczącej spełnionych kryteriów w zakresie ochrony roślin uwzględniono trzy rodzaje substancji: dwutlenku siarki SO_2, tlenki azotu NOx, ozon O_3.

Na podstawie modelowania matematycznego stężenia zanieczyszczeń powietrza w gminie Woźniki w latach 2022- 2023 stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu BaP w pyle zawieszonym PM10 w roku 2022 oraz 2023 oraz poziom celu długoterminowego Ozonu w roku 2023[28]. Liczba dni z przekroczeniami dobowego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10 obejmowała przedział od 0 do 75 dni w 2022 roku dla strefy śląskiej. W przypadku powyższego kryterium dotyczącego 35 dni nie zostało ono dotrzymane. Po raz pierwszy w 2023 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej częstości przekraczania stężeń 24-godzinnych. W przypadku klasyfikacji strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi dla ww. 12 rodzajów zanieczyszczeń w 2023 stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego lub dolecowego jedynie dla Benzo(a)pirenu. W porównaniu do danych za rok 2019 dla tych samych substancji zauważalna jest znacząca poprawa jakości powietrza w przypadku poszczególnych substancji wówczas przekraczających poziomy dopuszczalne i docelowe, mowa o Pyle Zawieszonym PM10, Pyle PM2,5 i Ozonie. Jedynie w przypadku stężenia ołowiu w 2023 stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego, co w porównaniu do danych z 2019 świadczy o pogorszeniu jakości powietrza w danym zakresie. Wówczas dla poziomu celu długoterminowego nie stwierdzono przekroczeń.

W zakresie oceny spełnionych kryteriów ochrony roślin przez dwutlenek siarki SO_2, tlenki azotu NOx i ozon O_3, w 2023 stwierdzono przekroczenie jedynie dla ozonu pod względem celu długoterminowego, co wynika m.in. z warunków meteorologicznych sprzyjających formowanie się ozonu w powietrzu oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem. W porównaniu do 2019 nastąpiła poprawa poziomu docelowego ozonu, dla którego stężenia zanieczyszczenia przekraczały wówczas poziomy dopuszczalne lub

[28] Dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. 2021 poz. 845 ze zm.)

docelowe. Przy ostatniej analizie w 2023 r. ww. substancji stężenia zanieczyszczenia nie przekraczały danej normy.

Obecnie na terenie gminy Woźniki w trzech miejscach prowadzony jest monitoring jakości powietrza w ramach projektu LIFE. „Śląskie. Przywracamy błękit". Czujniki te usytuowane są na budynkach mieszkalnych w centrum Woźnik. Wśród działań ww. projektu zakłada się wykorzystanie dronów w celu monitoringu jakości spalin tzw. niskiej emisji. W miejscowości Babienica przy ul. Stawowej zlokalizowane zostały czujniki odpowiadające za monitoring jakości powietrza z wykorzystaniem tzw. systemu Airly. Wykorzystuje on również system analizujący na bieżąco wybrane wskaźniki oraz substancje dotyczące stanu powietrza w ich lokalizacji, są to: PM1, PM2,5, PM10, temperaturę i wilgotność powietrza, ciśnienie atmosferyczne i dane na temat wiatru.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Stan jakościowy i ilościowy wód powierzchniowych w obszarze opracowania jest wynikiem oddziaływania różnych czynników, mających swe źródło niekiedy daleko poza nim. W województwie śląskim antropopresja na wody powierzchniowe przejawia się przede wszystkim poprzez:

- punktowe zrzuty ścieków do wód lub do gruntu,
- obszarowe źródła zanieczyszczeń związane z rolnictwem,
- zmiany hydromorfologiczne,
- pobór wody,
- depozycję atmosferyczną.

Powyższe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych mają więc charakter punktowy (np. zrzuty ścieków) lub obszarowy (np. spływy wód opadowych z terenów rolnych i zurbanizowanych). Skala i rozmieszczenie tych presji są zróżnicowane, zależnie od warunków naturalnych oraz sposobu zagospodarowania przestrzennego. W skali województwa śląskiego funkcjonuje wiele punktów zrzutu ścieków, które dostarczają do wód m.in. zanieczyszczenia organiczne i substancje biogenne prowadzące do eutrofizacji. Ponadto do środowiska wodnego trafiają szczególnie szkodliwe substancje, w tym specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne, a także substancje priorytetowe i inne zanieczyszczenia. Ścieki bytowe i komunalne stanowią główne źródło biogenów, negatywnie wpływając na organizmy wodne szczególnie wrażliwe na eutrofizację.

Oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Kontrola i ocena stanu wód powierzchniowych realizowana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wody powierzchniowe na danym obszarze są analizowane w kilku punktach pomiarowo-kontrolnych, przy czym badania te odbywają się w różnych terminach

i z różną regularnością w poszczególnych punktach. Zakres JCWP znajdujących się w granicach obszaru gminy zilustrowany został w podrozdziale 2.5. W poniższej tabeli przedstawiona została szczegółowa charakterystyka dla każdego z nich. Ocena stanu wód JCWP wykonana została na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).

Tab. 13 Charakterystyka stanu JCWP rzecznych znajdujących się w obszarze opracowania

Nazwa i kod JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
Brynica od źródeł do zb. Kozłowa Góra RW20000321 2639	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Liswarta do Młynówki Kamińskiej RW6000101 816191	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Boży Stok RW6000061 811529	zły	poniżej dobrego	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartośćw wodzie: do 2740 µS/cm), IO, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników	zagrożona

				[benzo(a)piren(w),fluoranten(w),heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
RW600006181189 Kamieniczka	słaby	Brak danych	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny	zagrożona
RW600015118113 Mała Panew od źródła do Ligockiego Potoku	zły	poniżej dobrego	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, OWO, BZT5, Miedź, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),fluoranten(w),heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
RW600010118136 Dubielski Potok	bardzo dobry/dobry stan ekologiczny	Brak danych	Brak danych	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW600010118149 Leśnica	dobry stan ekologiczny	Brak danych	Brak danych	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW600010118132 Zacharowski Rów	dobry stan ekologiczny	Brak danych	Brak danych	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW600010118129 Babieniczka	umiarkowany	Brak danych	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	zagrożona

				dobry stan chemiczny	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu dokonał oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W zakresie mikrobiologicznym i organoleptycznym próbki wody pobrane z wodociągu sieciowego Woźniki, Psary, Pakuły i Dąbrowa Wielka spełniały wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Jedynie w zakresie fizykochemicznym zastrzeżenia wzbudziła jakość 1 próbki wody z wodociągu sieciowego Dąbrowa Wielka pod względem mętności i żelaza. Pozostałe próbki wody pobrane ww. punktów nie wzbudziły zastrzeżeń[29].

W latach 2022 – 2023 w wybranych punktach w gminie przeprowadzona została ocena stanu wód rzecznych oraz klasyfikacje elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych w oparciu o badania monitoringowe prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Cztery z pięciu punktów objęto monitoringiem operacyjnym, co oznacza, że badania koncentrowały się na weryfikacji, czy woda osiąga ustalone cele środowiskowe. Tylko Liswarta była objęta monitoringiem diagnostycznym mającym na celu dokładniejszą ocenę i identyfikację problemów ekologicznych.

Ocena w zakresie elementów biologicznych dokonana została jedynie w pięciu punktach pomiarowych na terenie gminy. Najwyższa możliwa klasa oznaczająca bardzo dobry stan ekologiczny przypisana została tylko do jednego punktu zlokalizowanego na rzece Mała Panew. Pozostałe lokalizacje wykazywały stan dobry lub umiarkowany. Szczególną uwagę zwrócił jedyny przypadek pogorszenia jakości parametrów biologicznych w punkcie zlokalizowanym w mieście Kamińsko na rzece Liswarta, gdzie stan zmienił się z umiarkowanego w 2022 roku słabego w 2023 roku. W 2023 wszystkie badane punkty dla których dostępne są dane (stanowiska na rzekach: Liswarta, Mała Panew i Zacharowski Rów), osiągnęły klasę 2 w zakresie elementów fizykochemicznych czyli stan dobry. Brak jest sygnałów o poważnym pogorszeniu, jednak nie odnotowano nigdzie stanu bardzo dobrego. Najbardziej niepokojącym elementem analizy badanego obszaru jest stan chemiczny, który we wszystkich badanych punktach i w obu latach oceniono poniżej dobrego.

Podsumowując, w latach 2022–2023 w gminie Woźniki wybrane punkty wskazywały na umiarkowaną jakość biologiczną i fizykochemiczną wód oraz wyraźnie niezadowalający stan chemiczny we wszystkich punktach. Choć parametry fizykochemiczne utrzymują się na dobrym poziomie, a jeden punkt (Mała Panew – Cynków) wyróżnia się bardzo dobrym stanem biologicznym, to pozostałe lokalizacje wymagają działań naprawczych i dokładniejszego nadzoru.

Procesem, mogącym wywoływać szczególnie niebezpieczne skutki jest **eutrofizacja**, która polega na wzbogacaniu wody w substancje pokarmowe. W pierwszej fazie eutrofizacja może być nawet zjawiskiem korzystnym dla życia biologicznego danego obiektu

[29] Opracowane na podstawie Obszarowej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Woźniki za rok 2024 – nr sygnatury: NS-HK.9011.17.2025

hydrograficznego, przejawiającym się między innymi we wzroście liczebności ryb. Po przekroczeniu jednak pewnej granicy pojawiają się problemy dotyczące masowego rozwoju organizmów planktonowych, pogorszenia warunków świetlnych, wyczerpywania zasobów tlenu w wodzie, występowania siarkowodoru. Głównym źródłem ładunków substancji biogennych na analizowanym obszarze jest rolnictwo obejmujące m.in. centralny obszar gminy, tutejsze zakłady przemysłowe, rozproszona zabudowa oraz funkcjonujące oczyszczalnie ścieków w Woźnikach i Psarach.

Obszary wszystkich zlewni JCWP rzecznych analizowanego obszaru uznawane są za wrażliwe na **eutrofizację** spowodowaną m.in. przez **zanieczyszczenia komunalne**, w szczególności biogeny (azot, fosfor). Zjawisko to prowadzi do nadmiernego wzrostu glonów i roślin wodnych, zakłóceń biologicznych i pogorszenia jakości wód. Wśród głównych rodzajów presji środowiskowej na które narażone są ww. JCWP rzeczne, za wyjątkiem Dubielskiego Potoku, Leśnicy i Zacharowskiego Rowu wyróżnić należy:

- **Presje troficzne**: do których należą: odpływ miejski (wody opadowe), nawożenie, depozycja, źródła komunalne, bytowe i przemysłowe,
- **Presje zasilające** (dot. Brynicy od źródeł do zb. Kozłowa Góra, Bożego Stok, Małej Panwi od źródła do Ligockiego Potoku): są one głównie związane z eutrofizacją, ściekami przemysłowymi i komunalnymi,
- **Presje hydromorfologiczne,** spośród których wyróżnić można m.in.: regulacje rzek (prostowanie koryta, opaski brzegowe, ostrogi, tamy), budowle piętrzące, zbiorniki wodne.
- **Presje chemiczne**: (za wyjątkiem JCWP Babieniczka) należą do nich m.in. rozwój urbanizacji (transport, turystyka), rolnictwo, leśnictwo, punktowe źródła przemysłowe i komunalne, odcieki ze składowisk, substancje zakazane.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dokonuje oceny eutrofizacji wód raz na cztery lata na podstawie danych pomiarowych, uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 111 ust. 2 Prawa Wodnego. Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych, przygotowana przez Departament Monitoringu Środowiska w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska, dokonana została na podstawie danych z analiz przeprowadzonych w latach 2020-2023. W granicach gminy nie zlokalizowanego żadnego z punktów monitoringu wód pod względem oceny eutrofizacji.

Oczyszczalnie ścieków

System zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych w gminie Woźniki obsługiwany jest przez dwie oczyszczalnie:

- **Mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków typu ECOLO-CHIE,** zlokalizowana w Woźnikach przy ul. Statek 25. Jej przepustowość ocenia się na 350 m^3 na dobę, posiada ona możliwość rozbudowy do 650 m^3 na dobę.
- **Mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków** zlokalizowana pod adresem Poznańska 2a, Psary. Charakteryzuje się nieco większą przepustowością niż ww. obiekt

– do 400 m^3 na dobę. Jej głównym zadaniem jest oczyszczanie ścieków komunalnych pochodzących z terenu sołectw wiejskich analizowanego obszaru.

W 2023 roku z sieci kanalizacyjnej w granicach administracyjnych gminy Woźniki korzystało 4 982 mieszkańców, co stanowiło wówczas nieco ponad 53% całkowitej populacji miasta. Ograniczony dostęp do kanalizacji dla niemal połowy mieszkańców gminy wynika m.in. z rozproszenia tutejszej zabudowy, względów ekonomicznych oraz złożonej budowy geologicznej, co znacząco utrudnia rozbudowę infrastruktury sanitarnej. Dotyczy to przede wszystkim sołectw: Niwy, Okrąglik, Czarny Las, Niegolewka, Dąbrowa. Obecnie infrastruktura kanalizacyjna obejmuje miejscowości: Woźniki, Psary, Babienica, Ligota Woźnicka i Piasek. Obecnie trwa rozbudowa sieci w sołectwie Kamienica.

W efekcie braku sieci kanalizacyjnej część mieszkańców odprowadza ścieki bytowe do zbiorników bezodpływowych (szamb) lub korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku na analizowanym terenie funkcjonowało 2135 zbiorników bezodpływowych oraz 98 przydomowych oczyszczalni ścieków. Warto zaznaczyć, że zbiorniki bezodpływowe z czasem tracą szczelność, co prowadzi do przenikania do gruntu substancji takich jak BZT_5, ChZT, azot amonowy czy fosforany, stanowiących zagrożenie dla środowiska.

Wody podziemne

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego (rejon przy południowo – zachodniej granicy gminy) następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Ma to szczególnie znaczenie w dolinach rzek, gdzie występuje czwartorzędowy odkryty poziom wodonośny. Mniej narażone na zanieczyszczenia są poziomy zalegające głębiej lub tam, gdzie w stropowej części występuje warstwa izolacyjna. Efektem takiej budowy geologicznej jest trudniejsza wymiana wody i długotrwała odnawialność zasobów. Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania. Stopień izolacji w północnej i centralnej części gminy jest na dobrym poziomie.

Wody wgłębne występujące w utworach triasu środkowego i dolnego charakteryzują się dobrą jakością. Są one eksploatowane w ujęciach: Bibieli i Woźnikach. Część mieszkańców korzysta poprzez studnie kopane z utworów czwartorzędowych podatnych na zanieczyszczenia.

Na podstawie Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, arkuszy 877 i 878 jakość wód podziemnych w gminie od południowych granic miasta Woźnik, aż do południowej granicy gminy określona została przypisana do klasy I, charakteryzującej się jako dobrej jakości, ale może być nietrwała z uwagi na brak izolacji i nie wymagająca uzdatnienia. Wody podziemne na pozostałym obszarze gminy zakwalifikowano do klasy II – jakości średniej, gdzie woda wymaga prostego uzdatniania. W południowej części gminy aż do wysokości miasta Woźniki

wykazano przekroczenie wymagań dla wód pitnych w zakresie manganu (Mn) oraz żelaza (Fe). Centralny i wschodni fragment analizowanego obszaru wyróżnia się przekroczeniem siarkowodoru (H_2S) i żelaza. Niemal na całym obszarze gminy, za wyjątkiem jej południowego fragmentu stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód jest niski, a izolacja jest dobra. Na wyżej wspomnianym – południowym fragmencie izolacja jest słaba, a średni stopień zagrożenia wynika m.in. z obecności ognisk zanieczyszczeń. Najgorsza sytuacja jest na samym południu gminy, tuż przy jej granicy, gdzie ze względu na brak izolacji stopień zagrożenia jest bardzo wysoki.

Wody podziemne podlegają państwowemu monitoringowi zarówno w zakresie jakości, jak i ilości oraz identyfikacji presji. W tabeli nr 14 zestawiono ocenę stanu JCWPd znajdujących się w granicach obszaru opracowania, dokonaną w roku 2019 wg Rozporządzenia MGMiŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148).

Tab. 14 Charakterystyka JCWPd znajdujących się w obszarze opracowania

Rodzaj JCWPd	**GW2000111**	**GW6000110**	**GW600099**	**GW600098**
Stan chemiczny	Dobry	dobry	dobry	dobry
Stan ilościowy	słaby	dobry	dobry	dobry
Cel środowiskowy	dobry stan chemiczny, brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu wodnego)	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona ilościowo i chemiczne	zagrożona chemicznie	niezagrożona	niezagrożona
Odstępstwo	4.5-1 potrzeby społeczno-ekonomiczne wpisują się w cele strategiczne	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

	„Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku", „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko", „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030", "Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" oraz w założenia Polityki Surowcowej Polski			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony: http://karty.apgw.gov.pl

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ponadto w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz.U. 2023 poz. 335 ze zm.) obejmującego znaczącą część gminy ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. *w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz.U. 2023 poz. 300 ze zm.) obejmującego południową część gminy ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,

- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan,

W 2024 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. W danym roku pomiarowym nie zlokalizowano żadnego z punktów w granicach gminy Woźniki, stąd na potrzeby opracowania uwzględniono stanowiska znajdujące się najbliżej analizowanego obszaru, badające parametry dwóch zbiorników JCWPd (110 i 111) uwzględnionych w monitoringu i występujących w granicach gminy. Według klasyfikacji elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych, z czego klasa I oznacza wody bardzo dobrej jakości, natomiast klasa V wody złej jakości. Wyniki pomiarów przedstawia poniższa tabela:

Tab. 15 Zestawienie tabelaryczne z klasyfikacją wód podziemnych dla wybranych punktów pomiarowych

Kod UE JCWPd	Numer punktu pomiarowego wg ID Monitoring	Współrzędne w układzie PUWG 1992 X/Y	Adres	Rodzaj punktu pomiarowego	Klasa jakości
PLGW6000110	858	497199,35/ 299083,44	Gmina Kalety, miejscowość Mokrus	piezometr	III
PLGW6000111	2061	506161,86/ 291977,89	Gmina Ożarowice, miejscowość Zdenek	piezometr	III

Źródło: monitoring operacyjny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych, GIOŚ, 2024 r.

Ostatni pomiar w granicach gminy przeprowadzony został w 2022 w miejscowości Kamienica, dla zbiornika JCWPd nr 99 (Numer punktu pomiarowego wg ID Monitoring: 856). Badań dokonano 05.06.2022 za pomocą metody piezometru. Wówczas próbka z danego punktu zakwalifikowana została do III klasy jakościowej - wody zadowalającej jakości.

Hałas

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (tekst jednolity: Dz.U.2014. poz. 112 ze zm.). Rozporządzenie określa dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu. Ochronie akustycznej podlegają m.in. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny szpitali, domów opieki społecznej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Decydujący wpływ na klimat akustyczny na terenie miasta mają:

- droga wojewódzka nr 694 łącząca drogę ekspresową S8 w miejscowości Poręba-Kocęby
  z Ciechanowcem
- linia kolejowa nr 6 (E75) relacji Warszawa – Białystok – Wilno – Petersburg;
- obiekty przemysłowo – usługowe.

Głównym celem Generalnego Pomiaru Ruchu jest pozyskanie kluczowych parametrów i charakterystyk ruchu drogowego dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich objętych badaniem, na podstawie bezpośrednio przeprowadzonych pomiarów. Dany pomiar wykonywany jest raz na pięć lat. Ostatni GPR miał miejsce w latach 2020 – 2021 i w granicach gminy obejmował sieć dróg wojewódzkich nr 789,905,906,908, z których część odcinków pomiarowych wykraczała poza granice analizowanego obszaru oraz dwa odcinki autostrady A1 przebiegającej przez środek gminy, które opisane zostały w dalszej części podrozdziału. Wyniki pomiarów dla ww. dróg wojewódzkich z uwzględnieniem struktury rodzajowej pojazdów silnikowych zaprezentowano w tabeli nr 10. Najwyższe wartości uzyskano na odcinku pomiarowym drogi woj. nr 908 PIASEK /DW906/ - SOŚNICA /DW789/, gdzie średni dobowy ruch roczny pojazdów wyniósł 7054 pojazdów na dobę. Był to jedyny odcinek w którym ŚDRR przekroczył średnią dla województwa śląskiego, która wynosiła 5 964 poj./dobę Najmniejszy ruch odnotowano na odcinku drogi woj. nr 908 RĘKSZOWICE /DW904/ - KAMIENICA, gdzie ŚDRR wyniósł 2039 poj./dobę

Tab. 16 Średni dobowy ruch roczny w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Woźniki

Numer punktu pomiar.	Numer drogi	Opis odcinka		SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
		Długość (km)	Nazwa		Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								bez przycz.	z przycz.		
				poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę
24058	789	6,131	SOŚNICA /DW908/ - WOŹNIKI	4680	52	3511	576	109	408	13	11
24038	789	1,127	WOŹNIKI /OBWODNICA: UL. DWORCOWA - W. WOŹNIKI (A1)/	2274	18	1475	257	97	420	2	5
24165	789	0,492	WOŹNIKI /PRZEJŚCIE 1: W. WOŹNIKI (A1) - UL. FLORIANEK/	3453	21	2421	385	147	473	2	4

24181	789	2,941	WOŹNIKI /PRZEJŚCIE 2: UL. FLORIANEK - UL. KOZIEGŁOWSKA/	2337	15	1468	245	106	500	0	3
24059	789	4,709	WOŹNIKI - KOZIEGŁOWY /DK1/	4419	37	3157	590	143	477	2	13
24117	905	3,465	BORONÓW/ UL. STAWOWA/ - BUKOWIEC /DW906/	3054	24	2445	297	77	207	2	2
24122	906	1,176	BUKOWIEC /DW905/ - PIASEK /DW908/	5708	52	4436	560	137	508	8	7
24134	908	9,066	RĘKSZOWICE /DW904/ - KAMIENICA	2039	31	1647	203	79	64	14	1
24135	908	6,299	KAMIENICA - PIASEK /DW906/	2891	36	2311	349	75	112	3	5
24136	908	2,025	PIASEK /DW906/ - SOŚNICA /DW789/	7054	85	5472	747	217	518	9	6

Źródło: opracowane na podstawie danych GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich

Dnia 14 listopada 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 2087), wdrażająca do prawa krajowego akt prawa unijnego, tzw. dyrektywę hałasową. Za sprawą nowelizacji uszczegółowiono przepisy dotyczące procesu mapowania akustycznego oraz sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem oraz wprowadzono instrumenty prawne, mające wspomóc terminowość sporządzania map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem. Nowelizacja wprowadza do katalogu definicji ustawy *Prawo ochrony środowiska*, pojęcie strategicznej mapy hałasu oraz programu ochrony środowiska przed hałasem, które nie były dotychczas zdefiniowane. „Strategiczna mapa hałasu" zastąpiła „Mapę akustyczną". Wymóg sporządzania strategicznych map hałasu obowiązuje dla głównych dróg, linii kolejowych oraz lotnisk. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami, strategiczne mapy hałasu sporządza się obowiązkowo dla:

- miast o liczbie mieszkańców > 100 tys.;
- głównych dróg (o natężenie ruchu > 3 mln pojazdów rocznie);
- głównych linii kolejowych (natężenie ruchu > 30 tys. pociągów rocznie);
- głównych lotnisk (lotniska cywilne, > 50 tys. operacji lotniczych rocznie, z wyłączeniem lotów szkoleniowych).

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad *realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. z 2021 r. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973) opracowała w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.* Jako, że przez gminę Woźniki przebiega autostrada A1, będąca główną arterią komunikacyjną regionu, w której natężenie ruchu przekracza 3 mln pojazdów rocznie, podlega ona obowiązkowi sporządzenia strategicznej mapy hałasu. W granicach gminy opracowanie objęło dwa odcinki autostrad o łącznej długości ok. 18,5 km. Charakterystyka ruchu na tych odcinkach przedstawiona została w tabeli nr 10. Największy ruch SRW poj. silnik. Ogółem odnotowano w porze dziennej na odcinku W. Woźniki /DW789/ - W. Pyrzowice /S1/, gdzie wyniósł on 20310 poj./4h. Najniższe wartości zarejestrowano podczas pomiarów nocnych na odcinku W. Częstochowa Płd. /ul. Częstochowska (DW908)/ - W. Woźniki /DW789/, gdzie liczba pojazdów na 4h wyniosła 4076. Głównym środkiem transportu były lekkie pojazdy silnikowe, których udział względem wszystkich sklasyfikowanych środków transportu w danych pomiarach w porze dziennej i wieczorowej wyniósł ok 78%. Nieco inaczej prezentuje się struktura udziałowa pojazdów w porze nocnej, gdzie lekkie pojazdy silnikowe stanowią nieco ponad 50%, a ich kosztem niemal dwukrotnie w porównaniu do pory dziennej i wieczornej wzrasta udział pojazdów ciężarowych.

Tab. 17 Pomiary natężenia ruchu na odcinkach dróg po których porusza się powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w granicach gminy Woźniki, określone na podstawie GPR 2020/2021

Rodzaj pomiaru	Nazwa odcinka	Numer odcinka	Numer drogi krajowy / europejski	długość odcinka [km]	SRW poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura pojazdów silnikowych				
						Lekkie poj. slnik.	Średnie poj. slnik	Poj. ciężarowe	Dwukołowe poj. silnik.	
									Motorowery	Motocykle
					poj./4h	poj./4h	poj./4h	poj./4h	poj./4h	poj./4h
pomiar dzienny	W. Częstochowa Płd. /ul. Częstochowska (DW908)/ - W. Woźniki /DW789/	40214	A1	16,779	18401	14303	430	3629	0	39
	W. Woźniki /DW789/ - W. Pyrzowice /S1/	40215	A1	16,718	20310	15826	467	3978	0	39
pomiar wieczorny	W. Częstochowa Płd. /ul. Częstochowska (DW908)/ - W. Woźniki /DW789/	40214	A1	16,779	5000	3898	108	981	0	13
	W. Woźniki /DW789/ - W. Pyrzowice /S1/	40215	A1	16,718	5447	4334	69	1032	0	12

pomiar nocny	W. Częstochowa Płd. /ul. Częstochowska (DW908)/ - W. Woźniki /DW789/	40214	A1	16,779	4076	2050	180	1846	0	0
	W. Woźniki /DW789/ - W. Pyrzowice /S1/	40215	A1	16,718	4371	2292	168	1911	0	0

Źródło: Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie śląskim – streszczenie w języku niespecjalistycznym

W powiecie lublinieckim objęto mapowaniem fragment Autostrady A1. Tereny zagrożone hałasem na jej odcinku występują wzdłuż miejscowości Pakuły oraz Woźniki. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu zidentyfikowano w m. Woźniki w okolicy ul. Cegielnianej. Mimo obecności autostrady na obszarze gminy nie zarejestrowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku w zakresie długookresowego średniego poziom dźwięku A wyrażonego w decybelach (dB), wyznaczonego w ciągu wszystkich dób w roku oraz długookresowego średniego poziomu dźwięku A, wyrażonego w decybelach (dB) wyznaczonego w ciągu wszystkich pór nocy.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Woźniki są:

- napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć
- Podstacja elektroenergetyczna
- stacje bazowe telefonii komórkowej.
- Turbiny wiatrowe

Koncentracja ww. linii elektroenergetycznych, występuje w centralnej części gminy, w szczególności w okolicy Zjazdu nr 35 z Autostrady A1. Wśród pozostałych urządzeń przetwarzających energie elektryczną w granicach gminy wyróżnić można podstację elektroenergetyczną zlokalizowaną w Woźnikach przy ulicy Młyńskiej. Kolejnym znaczącym źródłem promieniowana na analizowanym obszarze są stacje bazowe telefonii komórkowej, w granicach gminy zlokalizowano ich 9 sztuk (tab. 18).

Tab. 18 Bazowe stacje przekaźnikowe na terenie gminy Woźniki w 2024 r.

L.p.	Lokalizacja	Operator	Numer decyzji	Nr stacji	Data ważności
1	Woźniki - Dąbrowa Wielka,	T-Mobile	MNET/4/6189/6/23	LBL7004	2027-09-30
2	Woźniki, ul. Florianek	Emitel (Plus)	REJ/1/22489/8/25	BT22489	2099-12-29
3	Woźniki - Ligota Woźnicka, ul. św. Antoniego	T-Mobile	MNET/11/36439/4/25	55891	2028-09-30
4	Pakuły - gm. Woźniki	T-Mobile	MNET/11/36596/4/25	56432	2030-02-28
5	Babienica - gm. Woźniki, ul. Krótka	Play	REJ/4/13202/2/23	LBL7103	2099-12-31
6	Babienica - gm. Woźniki, ul. Stawowa	T-Mobile	MNET/11/36173/10/25	52173	2034-02-28
7	Kamienica - gm. Woźniki, ul. Częstochowska 1	Cellnex / Towerlink (Plus)	REJ/1/22750/7/25	BT22750	2099-12-29
8	Psary, ul. Lompy 12	Cellnex / Play	MNET/4/6875/6/23	LBL7002	2028-03-31
9	Lubsza	własna wieża (Orange)	MNET/15/36244/13/25	4654	2034-02-28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony https://beta.btsearch.pl

Ostatnim źródłem promieniowania zidentyfikowanym w granicach gminy są turbiny wiatrowe, w których źródłem promieniowania elektromagnetycznego są linie łączące turbinę z siecią energetyczną, generator turbiny, elektryczny transformator i okablowanie podziemne. W gminie rozmieszczone są w północno – zachodniej części gminy, w okolicy miejscowości Zdzieradowiec i Kamienica. Mimo ich stosunkowo sporej ilości w granicach opracowania (13 sztuk) nie stwarzają one poważnego zagrożenia dla ludzkiego zdrowia. Poziom pola elektromagnetycznego już w odległości 2 m od turbiny jest znikomy, a większe promieniowanie emitowane jest przez sprzęty domowe[30].

Regulacje dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego zostały ujęte w art. 121 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo*

[30] McCallum L C. et al. 2014: Measuring electromagnetic fields (EMF) around wind turbines in Canada: is there a human health concern?

ochrony środowiska, zgodnie z którym ochrona przed polami elektromagnetycznymi cyt.: *„polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz ich zmniejszeniu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane”.* Realizacja ww. regulacji opiera się na następujących rozporządzeniach wykonawczych:

- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 2311);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448);
- rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 258).

Ostatni pomiar pól elektromagnetycznych na analizowanym terenie miał miejsce na początku 2025 r., jednak jego wyniki nie zostały jeszcze zaprezentowane stąd w opracowaniu wykorzystano dane z pomiaru z 2023 r. W granicach gminy przeprowadzono wówczas jeden pomiar okresowy (monitoringowy) promieniowania elektromagnetycznego. Dokonany został 06.06.2023 roku w punkcie zlokalizowanym w rejonie ulicy Powstańców w Woźnikach. Średni poziom składowej elektrycznej promieniowania elektromagnetycznego w badanym punkcie wyniósł 1,4 V/m. Tym samym nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego natężenia PEM. Obecnie obowiązujący minimalny poziom dopuszczalny, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynosi dla częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 80 MHz - 40 GHz) - 28 V/m.

Przekształcenia powierzchni ziemi

Miejscami, w których widoczne są przejawy przekształceń litosfery w obszarze miasta gminy są:

- wyrobiska poeksploatacyjne na dawnych obszarach górniczych w okolicy miejscowościach Kamienica, Woźniki, Czarny Las, Lubsza, Babienica i Psary
- koryta rzeczne, gdzie widoczne są efekty naturalnych procesów denudacyjnych
- tereny prowadzonych aktualnie budów, ze zniszczeniami powierzchni ziemi i niwelacjami;
- tereny przekształceń mechanicznych powierzchni ziemi i nawiezienia gruntów obcych (gruz, ziemia, elementy betonowe, niekiedy odpady komunalne);
- klepiska i wydepczyska w rejonie terenów zieleni użytkowej terenów zurbanizowanych oraz w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej.

Na zmianę lokalnej rzeźby i krajobrazu analizowanego obszaru znacząco wpłynęła działalność wydobywcza w rejonie mezoregionu fizycznogeograficznego Progu Woźnickiego. Eksploatacja tutejszych surowców doprowadziła do powstania licznych wyrobisk, które po

zakończeniu wydobycia poddano rekultywacji w kierunku wodnym i rekreacyjnym. Strome stoki zachowanych wyrobisk podatne są na erozje i niewielkie osunięcia mas ziemnych. Znacznie powszechniej spotykane są tereny z przekształconą powierzchnią ziemi na skutek prac budowlanych i ziemnych, tj. poprzez nawiezienia gruntów, a także różnego rodzaju odpadów. Występują one na całym obszarze gminy, w szczególności w jej centralnej i północnej części.

W granicach gminy planowana jest budowa rurociągu naftowego Boronów – Trzebina, dla którego będzie obowiązywać strefa ochronna w pasie o szerokości po 6 m od osi rurociągu.

Gospodarka odpadami

Za odbiór odpadów komunalnych i segregowanych z gospodarstw domowych w granicach gminy Woźniki odpowiada firma wybierana przez gminę w drodze przetargu. Zadania te od 2013 r. realizowane są przez gminę, w myśl Ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733. ze zm.). W sąsiedztwie oczyszczalni ścieków w Woźnikach przy ul. Statek 25 funkcjonuje również Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Nieodpłatnie mogą z nich korzystać właściciele nieruchomości zlokalizowanych w granicach gminy. Władze gminy zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733. ze zm.) cyt. *dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi*. W okresie od 2020 do 2023 r. ilość zebranych odpadów komunalnych utrzymywała się na podobnym poziomie. Zauważalny spadek nastąpił w 2021 względem wcześniejszego roku w zakresie zebranych odpadów komunalnych segregowanych – ogólnie, z 806,4 do 707 ton [Megagram]. W kolejnych latach ilość zebranych odpadów tego rodzaju wzrosła w okolice wartości początkowej z 2020 r. (tab. 19).

Tab. 19 Odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie Gminy Woźniki w latach 2020-2023 w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami

Rodzaj odpadu	**Rok 2020**	**Rok 2021**	**Rok 2022**	**Rok 2023**
Zebrane odpady komunalne - ogólnie [Mg]	3138,418	2 966,64	2 987,96	3 014,40
Zebrane odpady komunalne – zmieszane [Mg]	2 331,98	2 259,62	2 212,32	2 223,12
Zebrane odpady komunalne segregowane – ogólnie [Mg]	806,439	707,012	775,64	791,28

Źródło: Prognoza ochrony środowiska dla Gminy Woźniki na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 s.48-49

W granicach analizowanego obszaru nie funkcjonują czynne składowiska odpadów komunalnych. Odpady komunalne zebrane przez firmy zajmujące się ich odbiorem i transportem są przekazywane do składowisk zlokalizowanych poza granicami gminy.

Zanieczyszczenie gleb

Dekady lat prowadzenia działalności przemysłowej, w tym górnictwa odkrywkowego również doprowadziły do istotnych przekształceń pokrywy glebowej – jej usunięcia, zniszczenia, zanieczyszczenia. W centrum miejscowości, zwłaszcza na terenach zabudowanych, naturalna pokrywa glebowa została niemal całkowicie zniszczona. Na obszarach otwartych największa degradacja dotyka gleb położonych wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych, gdzie ruch pojazdów jest najbardziej intensywny (w okolicach autostrady A1 oraz dróg wojewódzkich). W sąsiedztwie dróg osadzają się zanieczyszczenia, których źródłem jest transport. Czynnikiem degradującym gleby jest urbanizacja – przeznaczanie terenów pod zabudowę prowadzi do ich wyłączenia z produkcji roślinnej oraz usunięcia warstwy próchniczej, co skutkuje utratą ich wartości biologicznej.

5. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Znaczące oddziaływania na środowisko zdefiniować można jako niekorzystne procesy prowadzące do pogorszenia stanu lub funkcji elementów przyrodniczych w odniesieniu do stanu wyjściowego. Zmiana ta jest wynikiem działalności prowadzonej – bezpośrednio lub pośrednio – przez podmiot korzystający ze środowiska. Na etapie sporządzania projektu planu ogólnego oraz przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko trudno dokładnie zidentyfikować wszystkie potencjalne oddziaływania ze względu na brakujące dane dotyczące konkretnych zamierzeń inwestycyjnych.Na późniejszym etapie w ramach raportu o oddziaływaniu na środowisko przeprowadzana jest szczegółowa analiza skutków środowiskowych planowanych przedsięwzięć. Dany dokument sporządza się w razie potrzeby zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Uwzględniając ogólny charakter ustaleń projektu planu ogólnego oraz wyniki analiz i ocen przedstawionych w dalszej części niniejszej Prognozy, nie wyznacza się dodatkowego obszaru objętego znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

6. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny stanowi akt prawa miejscowego, co oznacza, że jego ustalenia będą wiążące zarówno przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Oceniany projekt Planu ogólnego gminy Woźniki określa podział obszaru gminy na rozłączne strefy planistyczne. Dla każdej ze stref wyznaczono profil funkcjonalny – podstawowy oraz, w niektórych przypadkach, profil dodatkowy – a także zestaw wskaźników urbanistycznych, obejmujących:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Ponadto w dokumencie wyznaczono obszar uzupełniania zabudowy (OUZ), w obrębie którego – zgodnie z ustaleniami planu ogólnego (tj. funkcją terenu i przypisanymi wskaźnikami urbanistycznymi) – możliwe będzie wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Łączna powierzchnia obszarów uzupełnienia zabudowy, wyznaczonych w ramach istniejącej struktury osadniczej bez weryfikacji terenowej i dopuszczalnego rozszerzenia, wynosi ok. 522 ha, co stanowi 4,3% powierzchni gminy. Wartość ta została określona zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 1–5 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym. Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych stref ustalono na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, a także w odniesieniu do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w niektórych przypadkach przewidują niższe wartości tego wskaźnika niż wskazane w rozporządzeniu. Warto podkreślić, że ww. rozporządzenie określa również charakterystykę stref planistycznych oraz przypisane im profile funkcjonalne podstawowe i dodatkowe, stanowiące zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów dopuszczalnych w danej strefie. Oznacza to, że w planie ogólnym nie ma możliwości ani wprowadzenia nowych, ani wyłączenia określonych rodzajów przedsięwzięć, w tym tych zaliczanych do grupy zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko.

Tabela 20. Ustalenia projektu planu ogólnego w zakresie stref funkcjonalnych i wskaźników urbanistycznych (opracowanie własne).

Oznaczenie strefy	Profil podstawowy	Maksymalna nadziemna intensy-wność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział pow. biol. czynnej [%]
1-22SW strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mi eszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	0,8 – 2,4	40,0 – 60,0	9,0 – 12,0	5,0 – 50,0
1-474SJ strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mi eszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	0,5 – 1,2	25,0 – 60,0	4,5 – 13,0	20,0 – 70,0
1-206SZ strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową zagrodową	teren zabudowy zag rodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	0,2 – 0,9	20,0 – 50,0	9,0 – 12,0	10,0 – 70,0
1-121SU Strefy usługowe	teren usług, teren komunikacji,	0,4 – 1,5	15,0 – 55,0	4,5 – 22,0	2,0 – 80,0

	teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych				
1-39SP strefy gospodarcze	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	1,5 – 1,8	40,0 – 80,0	12,0 – 15,0	10,0 – 30,0
1-32SR strefy produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	0,2 – 0,5	20,0 – 50,0	9,0 – 12,0	50,0
1-39SI strefy infrastrukturalne	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	0,6 – 0,8*	60,0 – 80,0*	5,0 – 15,0*	5,0 – 20,0
1-89SN strefy zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji,	0,1 – 1,5*	5,0 – 60,0*	3,0 – 15,0*	5,0 – 80,0*

	teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych				
1-8SC strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren zieleni urządzonej, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	0,6 – 3,0*	40,0 – 50,0*	12,0 – 18,0*	5,0 – 30,0*
1-81SO strefy otwarte	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	-	-	-	-
1-27SK strefy komunikacyjne	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei liniowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej	0,2 – 1,0*	7,0 – 50,0*	3,5 – 18,0*	2,0 – 15,0*

	teren ogrodów działkowych				
1-2SG strefy górnictwa	teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej teren ogrodów działkowych	-	-	30,0	-

* wskaźniki określone tylko w niektórych strefach, w zależności od potrzeb

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM,

W trakcie egzekwowania odpowiednich aktów prawnych[31], stanowiących bezpośrednie wdrożenie dyrektyw Wspólnoty Europejskiej lub opracowanych zgodnie z zaleceniami lub postanowieniami międzynarodowych konwencji realizowane są cele ochrony środowiska, które ustalone zostały na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Pod względem zagadnień zrównoważonego rozwoju i określonych celów ochrony środowiska na potrzeby niniejszej Prognozy przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (szczebel krajowy);
- Traktat o funkcjonowaniu UE (szczebel wspólnotowy);
- Protokół z Kioto (szczebel międzynarodowy).

Sposób uwzględnienia wybranych, strategicznych celów ochrony środowiska, określonych w ww. dokumentach, ograniczać się będzie np.: do ustalenia minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczenia stref funkcjonalnych, które w swoim profilu uwzględniają zieleń, otwarte przestrzenie, infrastrukturę służącą pozyskiwaniu zielonej energii, co wynika z zakresu ustaleń planu ogólnego.

[31] Ustawy: z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska , z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniu planów miejscowych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

8. PRZEWIDYWANE SKUTKI WPŁYWU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Na etapie sporządzania projektu planu ogólnego oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko brak jest wystarczających informacji dotyczących konkretnych zamierzeń inwestycyjnych. W związku z tym nie jest możliwa pełna identyfikacja wszystkich przyszłych oddziaływań na środowisko. Szczegółowe określenie skutków realizacji poszczególnych inwestycji następuje na etapie sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko, przygotowywanego – w zależności od potrzeb – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres spodziewanych oddziaływań przedstawiony w niniejszej Prognozie odpowiada poziomowi szczegółowości ustaleń projektu planu ogólnego.

Opracowywany dokument odnosi się w głównej mierze do obszarów dotychczas w niewielkim stopniu zurbanizowanych, gdzie przekształcenia środowiska przyrodniczego wystąpiły głównie w rejonie miejscowości Woźniki, Psary, Lubsza, Babienica, Kamienica, Kamieńskie Młyny i Pakuły, a także wzdłuż przebiegającej przez teren gminy Autostrady Bursztynowej. W pozostałych zabudowanych częściach gminy zmiany krajobrazowe miały charakter lokalny i mniej intensywny. Realizacja ustaleń planu ogólnego może prowadzić do zmiany sposobu użytkowania niektórych gruntów, polegającej na pojawieniu się nowego zagospodarowania lub intensyfikacji stanu istniejącego. Funkcje, których rozwój dopuszcza projekt planu ogólnego, stanowią rozwinięcie funkcji już obecnych w poszczególnych strefach oraz ich bezpośrednim sąsiedztwie. W zasadniczej części ustalenia planu ogólnego kontynuują politykę przestrzenną określoną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej analizowanego obszaru będą polegały głównie na rozszerzeniu terenów przeznaczonych pod zabudowę – przy czym w zasięgu obowiązujących planów miejscowych będzie to następować w granicach dopuszczonych ich ustaleniami. Rodzaj oddziaływań na środowisko, jakie wystąpią w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego, nie będzie znacząco odbiegał od obecnie obserwowanych. Należy jednak oczekiwać ich większej intensywności, wynikającej ze wzrostu skali zagospodarowania.

W dalszej części opracowania przedstawiono charakterystykę potencjalnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w rezultacie realizacji ustaleń ocenianego dokumentu.

emisja gazów i pyłów

W wyniku zwiększonego ruchu pojazdów, w szczególności w rejonie Autostrady Bursztynowej i przebiegających przez teren gminy dróg wojewódzkich oraz pracy instalacji grzewczych w nowym budownictwie – dalszy rozwój terenów zurbanizowanych w projekcie planu przyczyni się do powstania nowych źródeł zanieczyszczeń. Zwiększonej emisji

zanieczyszczeń spodziewać się można w wyniku zainwestowania terenów w północnej i wschodniej części miejscowości Woźniki na obszarze wyznaczonych stref gospodarczych (2SP, 25SP, 28SP, 30SP, 33SP, 34SP, 37SP, 38SP). Mimo tego nie przewiduje się dużego wzrostu poziomu zanieczyszczeń, co wynika z obszaru zajmowanego przez strefy przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową (SJ,SZ,SW),komunikację (SK) oraz strefy gospodarcze (SP) w projektowanym planie. Wzrost poziomu zanieczyszczeń nie powinien być w znaczącym stopniu odczuwalny przez mieszkańców gminy, co tym samym powinno mieć swoje odzwierciedlenie w przyszłej ocenie jakości powietrza atmosferycznego na badanym obszarze.

wzrost presji na zasoby wodne

Procesy takie jak ograniczenie spływu powierzchniowego i uszczelnienia zlewni mogą wyniknąć w wyniku urbanizacji nowych terenów, w szczególności w rejonie ww. miejscowości. Przewiduje się wzrost zapotrzebowania na wodę oraz zwiększona ilość ścieków odprowadzanych do pobliskich rzek. Nadal spora część gminy pozostaje poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej (dotyczy to sołectw: Niwy, Okrąglik, Czarny Las, Niegolewka, Dąbrowa), przez co ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, z których cześć z nich może przedostać się do gleb.

wytwarzanie odpadów

Wraz ze wzrostem liczby nowych obiektów zwiększy się ilość wytwarzanych odpadów, należeć do nich będą m.in. odpady komunalne w większych miejscowościach oraz gospodarcze, związane m.in. z działalnością produkcyjno-usługową (m.in. strefy: 2SP, 5SP, 21SP, 28SP, 30SP, 32SP, 33SP, 36SP). Należy jednak pamiętać, że odrębne przepisy z zakresu gospodarki odpadami określają zasady postępowania z nimi.

zniszczenie gleb

Na nieodwracalne zniszczenie gleb bezpośrednio wpłynie rozwój i intensyfikacja zagospodarowania terenów gminy. Pokrywa glebowa ulegnie przekształceniom antropogenicznym w obrębie realizowanych obecnie jak i przyszłych inwestycji budowlanych (21SP, 28SP, 30SP, 32SP, 33SP, 36SP, 37SP, 23SU, 29SU, 30SU, 97SU, 116SU) oraz w związku z działalnością wydobywczą prowadzoną w granicach gminy (2SG).

emisja hałasu w środowisku

Na wzrost emisji hałasu wpłynie m.in.:

- budowa nowych gospodarstw,
- powstanie budynków prowadzących działalności usługowe,
- rozwój przedsiębiorstw produkcyjnych
- wzrost lokalnego ruchu komunikacyjnego związanego z obsługą nowopowstałych obiektów.

Jednocześnie, głównym źródłem uciążliwości akustycznych nadal będzie Autostrada Bursztynowa oraz przebiegające przez teren gminy drogi wojewódzkie. Jak nakazują przepisy ustawy z dnia kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska cyt.: *„Eksploatacja instalacji nie*

powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska" oraz „Eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna, (...) powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny". Powyższy przepis ma również zastosowanie w przypadku emisji hałasu na obszary objęte ochroną akustyczną. W przyszłości uciążliwości akustyczne mogą wystąpić w miejscu powstania nowych przedsiębiorstw produkcyjnych w granicach największych pod względem powierzchni na terenie gminy stref gospodarczych 32SP, 33SP, 36SP, 37SP, które zlokalizowane są w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Niemniej jednak, nie przewiduje się istotnych zmian poziomu emisji w porównaniu do dotychczasowego stanu na pozostałym obszarze gminy.

poważne awarie

Woźniki nie jest obarczona niebezpieczeństwem wystąpienia poważnej awarii w związku z lokalizacją przedsiębiorstw o statusie „zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej", w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Zakres regulacji planu ogólnego nie obejmuje możliwości wprowadzania ograniczeń dotyczących lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych ani przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z tym, w obrębie wyznaczonych stref gospodarczych (oznaczenie SP) oraz usługowych (oznaczenie SU) istnieje możliwość lokalizacji wspomnianych przedsiębiorstw. Nadal aktualne pozostaje ryzyko wystąpienia sytuacji awaryjnych związanych z transportem materiałów niebezpiecznych i substancji chemicznych drogami tranzytowymi oraz linią kolejową. Należy podkreślić, że wskazane oddziaływania już obecnie występują na obszarze objętym opracowaniem i są powiązane z istniejącą zabudową. Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje istotnego wzrostu intensywności tych zjawisk ani nie powinna doprowadzić do powstania nowych, szczególnie uciążliwych procesów oddziałujących negatywnie lub degradująco na środowisko.

powietrze

Rozwój zainwestowania kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych, może wpływać na pogorszenie jakości powietrza oraz przyczyniać się do przekształcenia warunków topoklimatycznych. Zwiększeniu terenów zabudowy towarzyszy zazwyczaj wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery jako rezultat pojawienia się nowych obiektów budowlanych oraz wzrostu natężenia ruchu drogowego. W okresie prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się wzrostu zapylenia, szczególnie w suche dni. Jednocześnie, likwidacja zadrzewień oznacza usunięcie naturalnych „filtrów" powietrza. Wyznaczone w ocenianym dokumencie strefy gospodarcze, w których może nastąpić koncentracja źródeł emisji, częściowo pokrywają się z lokalizacją funkcjonujących aktualnie zakładów produkcyjnych, uwzględniając również ich obszarowy rozwój. W projekcie planu ogólnego strefy gospodarcze wyznaczone zostały również na terenach dotychczas niezabudowanych.

Mniejsze pod względem zajmowanej powierzchni strefy rozwoju funkcji związanych z produkcją i usługami znajdują się w rejonie miejscowości Psary i Piasek, miejscowości Lubsza, czy w okolicy miejscowości Kamienica. Największe powierzchniowo strefy gospodarcze obejmują głównie tereny dotychczas niezainwestowane w północnej i wschodniej części miejscowości Woźniki – strefy 32SP, 33SP, 36SP, 37SP które są rozmieszczone w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej w Woźnikach. Taki stan rzeczy może w przyszłości negatywnie oddziaływać na tutejszych mieszkańców, w zakresie emisji gazów i pyłów do atmosfery.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego za wyjątkiem ww. miejsc nie powinna wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego, czy mieć odzwierciedlenie w ocenie jakości powietrza. Przy zastosowaniu się do wymogów zawartych w przepisach odrębnych (głównie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska) nie należy się spodziewać wzrostu parametrów jakości powietrza w terenie opracowania oraz jego sąsiedztwie do poziomu wyższego niż dopuszczalne.

powierzchnia ziemi i gleby

Tereny wskazane w planie ogólnym do zainwestowania nie wymagają prac niwelacyjnych, nie występują tutaj formy morfologiczne, które w wyniku realizacji ustaleń planu mogłyby ulec degradacji. Większość terenów obejmujących zagrożenia geologiczne, będące jednocześnie terenami o największych w skali miasta spadkach, w tym zbocza dolinne włączone zostały do stref SN (zieleni i rekreacji) i SO (otwartych). Mimo tego poszczególne strefy z dopuszczoną zabudową zagrodową częściowo znajdują się na terenach osuwisk zidentyfikowane na Mapie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla powiatu Lublinieckiego w skali 1:10 000, (GEOPROJEKT ŚLĄSK Katowice, 2011 r.). Lokalizacja nowej zabudowy w ww. strefach może wiązać się z potencjalnym ryzykiem ich uszkodzenia w wyniku przemieszczania się masy ziemi czy przesunięć gruntu. Co istotne w bazie danych SOPO prowadzonej przez Państwowy Instytut Geologiczny nie zidentyfikowano osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w granicach gminy Woźniki. Wobec tego zalecane jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji w przyszłości w celu uaktualnienia mapy osuwisk oraz ewentualnego rozpoznania nowych zagrożeń geologicznych. Dodatkowo wyznaczono również dużą strefę górniczą w rejonie miejscowości Kamienca (2SG). Mimo brakuj bezpośredniej ingerencji strefy w formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne zlokalizowane w granicach gminy, to rozwój zabudowy na tych terenach wraz z przewidywanym przekształceniem rzeźby tereny w wyniku działalności górniczej mogą częściowo ograniczyć ciągłość lokalnych procesów przyrodniczych. W granicach gleb użytkowanych rolniczo

Dalsze działania budowlane związane z realizacją nowej zabudowy oraz infrastruktury doprowadzą do naruszenia istniejącej pokrywy glebowej. W miejscach posadowienia budynków gleba ulegnie trwałemu zniszczeniu, natomiast w obszarach objętych urbanizacją nastąpi jej antropogeniczne przekształcenie. Wprowadzenie nowego zainwestowania może również sprzyjać powstawaniu form antropogenicznych, takich jak nasypy czy zwałowiska. Z tego względu realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna powodować istotnych zmian w naturalnym ukształtowaniu terenu.

wody powierzchniowe i podziemne

Regulacje, jakie wprowadza plan ogólny nie określają zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. W procesie wyznaczania stref planistycznych uwzględniane są m.in. uwarunkowania hydrograficzne, a zapewnienie ochrony zasobów wodnych osiągnięte ma być poprzez wyznaczenie stref planistycznych w sposób adekwatny do istniejących uwarunkowań.

W kontekście jakości zasobów wodnych kluczowe będą ustalenia stref planistycznych w bezpośrednim sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych. Projekt planu ogólnego przewiduje urbanizację nowych terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących i stojących, m.in. w strefach: 226SJ, 278SJ, 308SJ, 309SJ, 314SJ, 315SJ, 325SJ, 330SJ, 331SJ, 346SJ, ,353SJ, 354SJ, 358SJ, 376SJ, 377SJ, 469SJ, 474SJ.

Tutejsze cieki wodne (Mała Panew, Babieniczka, Ligocki Potok, Łana, Kamieniczka, Kamieniczka Stara, Potok Kamieniecki, Potok Leśnica, Skrzeszówka, Liswarta, Czarnoleśna Struga) poza ww. obszarami znalazły się głównie w strefach otwartych oraz w strefie zieleni i rekreacji. Pojedyncze cieki wodne przebiegają również przez wybrane strefy komunikacyjne, m.in. 18SK, 27SK. Powyższe rozwiązania należy ocenić jako korzystne dla zasobów wodnych – pozwolą na zachowanie naturalnego biegu rzeki, jej zasięgu i naturalnego charakteru oczek wodnych oraz zapewnią ciągłość procesów przyrodniczych.

Dodatkowo w granicach ujęć i źródeł wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz ich stref ochronnych wyznaczono strefy infrastrukturalne (1SI, 6SI, 14SI, 30SI). Nie przewiduje się aby powyższe ustalenia planu ogólnego negatywnie wpłynęły na powyższe ujęcia wraz z wyznaczonymi dla nich strefami ochronnymi. Dane rozwiązania umożliwiają zachowanie dotychczasowego charakteru tych miejsc i ich kontynuację w przyszłości.

Jednocześnie plan ogólny przewiduje urbanizację terenów, które obecnie pozostają niezainwestowane. Skutkiem tego będzie częściowe uszczelnienie powierzchni terenu i wzrost spływu powierzchniowego prowadzące do ograniczenia zdolności retencyjnych zlewni (w tym do ograniczenia infiltracyjnego zasilania wód przypowierzchniowych). Ustalony w projekcie planu ogólnego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ma na celu przeciwdziałanie temu negatywnemu zjawisku towarzyszącemu urbanizacji. Innym skutkiem urbanizacji będzie wzrost poboru wody na cele komunalne i gospodarcze oraz związany z tym wzrost ilości ścieków odprowadzanych do rzeki Bug. Tereny zainwestowane pozostające poza zasięgiem gminnej sieci kanalizacyjnej będą stwarzały potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Ustalenia planu ogólnego nie budzą zastrzeżeń w zakresie wpływu na możliwości osiągnięcia celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz.U. 2023 poz. 335). Oceniany dokument nie wprowadza rozwiązań, które mogłyby prowadzić do wzrostu zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych w określonym terminie.

klimat

Zmiany warunków klimatycznych oddziaływają na niemal wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego, a także na życie społeczne i gospodarcze. Zmiana w obrębie jednego komponentu pociąga za sobą zmiany kolejnych.

Plan ogólny wprowadza możliwość urbanizacji terenów, które pozostają aktualnie biologicznie aktywne. Rozwój zainwestowania kosztem terenów biologicznie czynnych, może prowadzić do zmian lokalnych warunków topoklimatycznych: wzrostu temperatury powietrza i pogorszenia się jego jakości oraz spadku wilgotności powietrza. Będące efektem urbanizacji uszczelnienie zlewni wpłynie na wzrost zagrożenia różnymi formami powodzi. Jednocześnie, plan ogólny przewiduje zachowanie najważniejszych elementów osnowy ekologicznej gminy, mających znaczenie klimatotwórcze – korytarza ekologicznego Bory Stobrawskie w północnej i południowej części gminy obejmujące m.in. tereny leśne oraz tereny dolin rzecznych poprzez ustalenie dla nich głównie stref otwartych, pojedyncze strefy zieleni i rekreacji oraz poszczególne strefy związane z zabudową mieszkaniową (SJ,SZ), usługami (SU) i produkcją rolną (SR).

Zakres możliwych do wprowadzenia w planie ogólnym regulacji mających na celu adaptację do zmian klimatycznych, pozostaje bardzo ograniczony. Ustaleniami, które mogą przyczynić się do łagodzenia zmian klimatu w skali lokalnej i zabezpieczenia obszaru przed niekorzystnymi zmianami pogodowymi, jest niewątpliwie ustalenie wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na możliwie wysokim poziomie.

W przypadku analizowanego projektu planu ogólnego nie przewiduje się by realizacja jego ustaleń skutkowała istotnymi zmianami klimatu, które byłyby odczuwalne oraz wywierałyby wpływ na inne komponenty środowiska.

zwierzęta i rośliny oraz różnorodność biologiczna

Istniejące w obszarze miasta ekosystemy glebowo-roślinne zostaną w rezultacie urbanizacji nowych terenów naruszone w zakresie, jaki niezbędny będzie do przeprowadzenia prac budowlanych. Część z nich zostanie zniszczona bezpowrotnie. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia terenów otwartych – pól uprawnych, zbiorowisk łąkowych, synantropijnych zbiorowisk zieleni nieurządzonej i zadrzewień. Określony w planie ogólnym minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej gwarantuje zachowanie powierzchni przepuszczalnych, pokrytych roślinnością lub chociażby zadarnionych. Zagospodarowanie niezainwestowanej dotąd przestrzeni będzie oznaczać ograniczenie przestrzeni bytowej zwierząt – zwłaszcza tych żerujących w terenach otwartych.

Jednocześnie, projekt planu ogólnego przewiduje urbanizacji nowych terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących i pojedynczych wód stojących (podrozdz. wody powierzchniowe i podziemne - s.96). Ma to istotne znaczenie szczególnie istotne w kontekście ochrony różnorodnych zbiorowisk roślinnych w granicach korytarza ekologicznego Bory Stobrawskie oraz pozostałych korytarzy ekologicznych, a tym również przedmiotów ochrony Obszarów Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic i celów ochrony

Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, ustanowionych w planie ochrony przyjętym uchwałą nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r.

Tereny znajdujące się w granicach korytarzy ekologicznych zidentyfikowanych w granicach gminy Woźniki, w tym: korytarzy spójności, obszary węzłowe ssaków drapieżnych, w tym fragmenty newralgiczne obszarów węzłowych ssaków kopytnych i drapieżnych, korytarze ryb, ptaków oraz lokalne korytarze nietoperzy, obejmują głównie strefy otwarte w północnej części gminy oraz poszczególne strefy związane z zabudową mieszkaniową (SJ,SZ), usługami (SU), przemysłem (SP), produkcją rolną (SR), komunikacją (SK) i zielenią i rekreacji (SN). Dominacja na danych terenach stref otwartych zapewnia ciągłość procesów przyrodniczych, w tym utrzymanie najcenniejszych siedlisk i ekosystemów. Podobne rozwiązania zastosowano w przypadku wcześniej opisanych terenów wchodzących w granicę korytarza ekologicznego Bory Stobrawskie (podrozdz. Klimat s.97).

W projekcie planu wyznaczone zostały strefy umożliwiające zabudowę bezpośrednio w sąsiedztwie terenów leśnych – są to głownie tereny w północnej i południowej części gminy, obejmują one strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową, strefy usługowe oraz strefy infrastrukturalne. Bliskość danych stref stwarza potencjalne zagrożenie fragmentacji i degradacji siedlisk poprzez przerwanie ciągłości kompleksów leśnych, szczególnie w okolicy miejscowości Piasek, Woźniki, Kamieńskie Młyny, Pakuły, Czarny Las oraz Drogobycza. Powstanie nowej infrastruktury doprowadzi do utrudnienia przepływu gatunków i tym samym zmniejszenie powierzchni naturalnych siedlisk i różnorodności biologicznej.

Dodatkowo w projekcie POG, dla terenów cennych przyrodniczo, tj. dolin rzek, łąk, pastwisk, lasów czy terenów podmokłych wyznaczono strefy otwarte: 6SO, 15SO, 25SO, 28SO-29SO, 34SO, 48SO, 51SO, 62SO-72SO, 74SO, 79SO-81SO, dla których w profilu dodatkowym dopuszczono realizację terenów, m.in. elektrowni słonecznej. Wprowadzenie nowego zainwestowania w postaci instalacji z odnawialnych źródeł energii, wpłynie na drożność struktur migracyjnych. Realizacja instalacji z odnawialnych źródeł energii najczęściej związana jest z wykonaniem ogrodzenia terenu inwestycji. Z kolei realizacja instalacji elektrowni słonecznych w obrębie struktur migracyjnych dla ptaków, może przyczynić się do powstawania zagrożeń dla gatunków ptaków, takich jak imitacja lustra wody, czy też powstawanie efektu oślenia (odbijania promieni słonecznych). Działania te doprowadzą zatem do uszczuplenia i fragmentacji terenów szczególnie istotnychdla zachowania różnorodności biologicznej, będących potencjalnymi siedliskami dla szeregu gatunków roślin i zwierząt, czy też pełniących rolę lokalnych struktur migracyjnych. W związku z tym, należałoby rozważyć możliwość ograniczenia w projekcie POG funkcji i przeznaczeń terenów, które mogą negatywnie wpływać na niniejsze obszary, tj. rezygnacji z wprowadzania w ramach stref otwartych (SO), znajdujących się w obrębie korytarzy ekologicznych oraz ww. terenów cennych przyrodniczo, dodatkowych profili uzupełniających możliwe zagospodarowanie, związanych z instalacjami z odnawialnych źródeł energii.

Generalnie, postanowienia analizowanego dokumentu mogą wpłynąć na zubożenie siedlisk oraz populacji gatunków. Możliwości migracji zwierząt może zostać w pewnym stopniu zakłócona, a ich przestrzeń życiowa ulegnie zawężeniu. Mimo tego w projekcie planu zapewniono funkcjonowanie najważniejszych elementów osnowy ekologicznej miasta, w tym drożność korytarza ekologicznego Bory Stobrawskie. Dodatkowo ustalono strefy otwarte wolne od zabudowy na których zachowuje się funkcję gruntów leśnych, rolnych, wodnych, terenów łąk, zieleni naturalnej.

zasoby naturalne

W granicach obszaru opracowania obecnie jedno spośród sześciu udokumentowanych złóż kopalin jest zagospodarowane. Zlokalizowane jest przy miejscowości Kamienica, eksploatowane są w nim piaski i żwiry a jego nazwa to Kamienica Śląska III. W miejscu jego wydobycia wyznaczona została strefa górnictwa (2SG). Nie przewiduje się aby realizacja przedmiotowego dokumentu skutkowała negatywnym oddziaływaniem na dane oraz pozostałe złoża kopalin w granicach obszaru opracowania.

krajobraz

Zmiany krajobrazu polegać będą na wprowadzeniu nowych elementów zainwestowania w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, obiektów usługowych, produkcyjnych, magazynowo-składowych oraz innych. Nowe elementy będą sytuowane w obrębie już wykształconych struktur jako „dogęszczenie zabudowy", ale również w terenach, które obecnie pozostają otwarte i albo są użytkowane rolniczo (podrozdz. Powietrze s. 95), albo poddane naturalnej sukcesji roślinności. Skutkiem realizacji projektu planu ogólnego będzie poszerzenie obszaru urbanizacji, a zatem i ograniczenie terenów o krajobrazie otwartym i wiejskim. W wyniku realizacji ustaleń planu nastąpi zmiana w krajobrazie stref obejmujących tereny elektrowni słonecznej i tereny elektrowni wiatrowej (6SO, 15SO, 25SO, 28SO-29SO, 34SO, 48SO, 51SO, 62SO-72SO, 74SO, 79SO-81SO), w wyniku czego ucierpi krajobraz dotychczasowych terenów otwartych w wyniku ich zagospodarowania.

ludzie (zdrowie ludności)

Projekt planu ogólnego wyznacza strefy planistyczne (SP, SU, SR), w granicach których należy się liczyć z możliwością lokalizacji funkcji potencjalnie uciążliwych akustycznie i mogących być źródłem emisji substancji i odorów do powietrza (podrozdz. emisja gazów i pyłów s.93 i powietrze s.95), a także zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zakres ustaleń planu ogólnego nie pozwala na jednoznaczne wykluczenie lokalizacji tego typu obiektów. Dokładny profil przyszłej działalności produkcyjnej czy usługowej nie jest znany na etapie sporządzenia planu ogólnego i prognozy oddziaływania jego ustaleń na środowisko, w związku z czym oszacowanie przewidywanych skutków m.in. w zakresie emisji hałasu i substancji do powietrza na tereny o funkcji mieszkaniowej jest niemożliwe w niniejszej prognozie. Wyznaczone w ocenianym dokumencie strefy

gospodarcze pokrywają się z lokalizacją funkcjonujących aktualnie zakładów produkcyjnych, uwzględniając również ich obszarowy rozwój. Należy mieć na uwadze, że przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska nakazują cyt.: *„Eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska*" oraz *„Eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna, (…) powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny*".

Jednocześnie, w ocenianym dokumencie wyznaczone zostały strefy o otwartym charakterze, zapewniające mieszkańcom przestrzeń do wypoczynku i rekreacji – zarówno w obrębie rozwiniętych już struktur gminnych jak i na obszarach mniej zurbanizowanych względem „rdzenia gminy – miasta Woźniki". Tereny wzdłuż biegu tutejszych rzek, tam gdzie tylko było to możliwe wyłączone zostały spod możliwości zabudowy, mi.in. dla utrzymania lokalnego korytarza ekologicznego (podrozdz. wody powierzchniowe i podziemne s.96). Powyższe rozwiązania ocenić należy jako korzystne dla zdrowia mieszkańców – pozwolą zachować naturalny korytarz przewietrzający i filtry powietrza, zapewnią przestrzeń dla odpoczynku i rekreacji na świeżym powietrzu.

Dodatkowo zidentyfikowane obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia) nie ingerują w zabudowaną część gminy. Obejmują one fragmenty dwóch stref otwartych oraz stref komunikacyjnych. W ocenianym projekcie planu ogólnego strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy wyznaczone zostały poza zasięgiem obszarów zagrożonych powodzią od wód gruntowych.

Aktualne pozostają zagrożenia związane z przewozem substancji niebezpiecznych po drogach, jak również te związane z usytuowaniem w mieście zakładów o ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

zabytki

Nie przewiduje się aby realizacja przedmiotowego dokumentu skutkowała negatywnym oddziaływaniem na jakiekolwiek obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną. Kwestie zasad ochrony zabytków pozostają poza zakresem regulacji planu ogólnego.

dobra materialne

Zapisane w projekcie planu ogólnego ustalenia stwarzają warunki do realizacji w części terenów obiektów budowlanych. Rozwój dóbr materialnych będzie następował w toku budowy obiektów i urządzeń dopuszczonych do realizacji na mocy ustaleń planu ogólnego.

formy ochrony przyrody

W ramach oceny oddziaływań oraz ich wpływu na poszczególne komponenty środowiska dotychczas opisano wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na **Obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic**. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że cyt.: *„Obszary Natura 2000 wyznacza się w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załącznikach I i II do Dyrektywy Siedliskowej, a więc ochronie nie*

podlegają wszystkie składniki przyrody, tak jak w innych formach ochrony przyrody np. w parkach narodowych i rezerwatach przyrody. Ochrona w ramach sieci NATURA 2000 nie oznacza ochrony rezerwatowej (konserwatorskiej) lecz przeciwnie, zakłada prowadzenie dotychczasowych działań gospodarczych, jeśli zapewniają one utrzymanie istniejącego stanu ekosystemów"[32].

Dany obszar Natura 2000 na terenie gminy obejmuje strefę otwartą 40SO, bez wyznaczonych profilów dodatkowych. Zgodnie z zapisami planu zadań ochronnych ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 listopada 2020 r. zidentyfikowano następujące cele dla dwóch siedlisk przyrodniczych:

- **7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio Caricetea** - *Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku 1 (7140-1) z poziomu złego (U2) do poziomu niezadowalającego (U1) poprzez poprawę oceny parametru „perspektywy ochrony" do poziomu niezadowalającego (U1)* oraz *Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku 2 (7140-2) z poziomu złego (U2) do poziomu niezadowalającego (U1) poprzez poprawę oceny parametru „specyficzna struktura i funkcje" do poziomu niezadowalającego (U1) i poprawę oceny parametru „perspektywy ochrony" do poziomu niezadowalającego (U1).*
- **91D0 Bory i lasy bagienne -** *Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni 23,96 ha.*

W tabeli nr 20 scharakteryzowany został wpływ ustaleń projektu POG gminy Woźniki na poszczególne cele działań ochronnych.

Tab. 20 Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH240035

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	Wpływ ustaleń projektu POG
1	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z ScheuchzerioCaricetea)	1. Utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 0,85 ha z uwzględnieniem naturalnych procesów. Powierzchnia siedliska nie podlega zmianom lub zwiększa się (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do zmniejszenia powierzchni danego siedliska w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczenie strefy planistycznej SO umożliwi zachowanie obecnej powierzchni siedliska w jak największym stopniu.
		2. Utrzymanie oceny wskaźnika „procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie" na obu	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do nieutrzymania oceny

[32] Derlacz P. 2003 a. Sieć Natura 2000 w europejskiej ochronie przyrody. [W:] Natura 2000 w lasach Polski – skrypt dla każdego.Ministerstwo Środowiska, Warszawa

		stanowiskach na poziomie 80 – 100% (FV).	danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		3. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki charakterystyczne” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie powyżej 6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz wówczas pokrycie gatunków charakterystycznych na stanowiskach powyżej 50% (FV), a na stanowisku 2 {(…)3f23} na poziomie 4-6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie na stanowisku 20-50% (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do nieutrzymania oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		4. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki dominujące” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska lub braku dominanta, lecz przewagi gatunków charakterystycznych (FV)	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do nieutrzymania oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		5. Utrzymanie oceny wskaźnika „pokrycie i struktura gatunkowa mchów” na obu stanowiskach na poziomie całkowitego pokrycia mchów ponad 50% i zajęcia przez mchy torfowce łącznie ponad 50% całkowitej powierzchni porośniętej przez wszystkie gatunki mchów (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do nieutrzymania oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		6. Utrzymanie oceny wskaźnika „obce gatunki inwazyjne” na obu	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się

		stanowiskach na poziomie braku gatunków inwazyjnych (FV).	do nieutrzymania oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		7. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki ekspansywne roślin zielnych” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie zajmowania do 5% powierzchni (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do nieutrzymania oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		8. Poprawa oceny wskaźnika „gatunki ekspansywne roślin zielnych” na stanowisku 2 {(…)3f23} z poziomu zajmowania powyżej 5% powierzchni (U2) do poziomu zajmowania do 5% powierzchni (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		9. Utrzymanie oceny wskaźnika „obecność krzewów i podrostu drzew” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie braku lub pojedynczych krzewów i podrostu drzew (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do nieutrzymania oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO pozytywnie przyczyni się do zachowania danego wskaźnika na odpowiednim poziomie.
		10. Poprawa oceny wskaźnika „obecność krzewów i podrostu drzew” na stanowisku 2 {(…)3f23} z poziomu udziału większego niż	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach

		15% (U2) do poziomu braku lub pojedynczych krzewów i podrostu drzew (FV).	Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		11. Utrzymanie oceny wskaźnika „stopień uwodnienia” na stanowisku 1 {(…)6534} na poziomie wody zawsze widocznej przynajmniej do wysokości podeszwy, a w przypadku poziomu wody mierzonego w piezometrze – powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		12. Poprawa oceny wskaźnika „stopień uwodnienia” na stanowisku 2 {(…)3f23} z poziomu wody więcej niż 20 cm poniżej powierzchni torfowiska (U2) do poziomu wody od 10 do 20 cm poniżej powierzchni torfowiska (poziom mierzony w piezometrze) (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		13. Utrzymanie oceny wskaźnika „pozyskanie torfu” na obu stanowiskach na poziomie braku pozyskania torfu, a jeżeli był pozyskiwany w przeszłości (powyżej 30 lat), to na niewielką skalę (do 5% torfowiska), słabo zauważalne w terenie ślady pozyskiwania w przeszłości (FV)	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
2	91D0 Bory i lasy bagienne	1. Utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 23,96 ha z uwzględnieniem naturalnych procesów. Powierzchnia siedliska nie zmniejsza się, nie jest antropogenicznie pofragmentowana (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG przyczyniły się do zmniejszenia powierzchni danego siedliska w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczenie strefy planistycznej SO umożliwi zachowanie obecnej

			powierzchni siedliska w jak największym stopniu.
		2. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki charakterystyczne” na stanowisku na poziomie obecności >60% listy gatunków charakterystycznych (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		3. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki dominujące” na stanowisku na poziomie dominacji we wszystkich warstwach gatunków, które dominują w „naturalnym” zbiorowisku roślinnym, przy zachwianych stosunkach ilościowych (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		4. Utrzymanie oceny wskaźnika „inwazyjne gatunki obce w runie” na stanowisku na poziomie braku gatunków inwazyjnych (FV)	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		5. Utrzymanie oceny wskaźnika „rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych” na poziomie obecności najwyżej 1 gatunku, nie bardzo silnie ekspansywnego (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		6. Poprawa oceny wskaźnika „uwodnienie” z poziomu silnie przesuszonego (U2) do poziomu	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego

		nieco przesuszonego (U1).	wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		7. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” na stanowisku na poziomie <1% tych gatunków i nie odnawiających się (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		8. Utrzymanie oceny wskaźnika „gatunki obce ekologicznie w drzewostanie” na stanowisku na poziomie <30% (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		9. Utrzymanie oceny wskaźnika „naturalne odnowienie drzewostanu” na stanowisku na poziomie obfitego odnowienia (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		10. Utrzymanie oceny wskaźnika „występowanie mchów torfowców” na stanowisku na poziomie obniżonego pokrycia lub różnorodności gatunkowej (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie

			negatywnie na ocenę danego komponentu.
		11. Utrzymanie oceny wskaźnika „występowanie charakterystycznych krzewinek” na stanowisku na poziomie skąpego występowania (U1).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		12. Utrzymanie oceny wskaźnika „zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna” na stanowisku na poziomie braku zniszczeń (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		13. Utrzymanie oceny wskaźnika „inne zniekształcenia” na poziomie braku zniekształceń (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.
		14. Utrzymanie oceny wskaźnika „stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska” na poziomie właściwego stany wszystkich gatunków (FV).	**Nie przewiduje się**, aby ustalenia POG wstrzymały poprawę oceny danego wskaźnika w granicach Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. Wyznaczona strefa planistyczna SO nie wpłynie negatywnie na ocenę danego komponentu.

Źródło: Opracowanie własne na podst. Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 października 2024 r.

Podsumowując, nie przewiduje się, aby ustalenia projektu planu ogólnego gminy Woźniki negatywnie wpłynęły na realizację zadań ochronnych dla siedlisk: *7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z ScheuchzerioCaricetea)* oraz *91D0 Bory i lasy bagienne.* Względem wskazanych działań ochronnych dla obu siedlisk występujących na analizowanym terenie i stanowiących przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic określono w poniższej tabeli przewidywany wpływ ustaleń POG na ich poszczególne komponenty.

Tab. 21 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic.

Przedmiot ochrony	**Działania ochronne**		**Obszar wdrażania**	**Wpływ ustaleń POG na realizację działań ochronnych**
7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością ScheuchzerioCaricetea)	Nr	Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowanie danego działania ochronnego. Szczegółowe zasady ochrony czynnej środowiska przyrodniczego określone zostaną na etapie sporządzania mpzp dla danego obszaru.
	1	Usunięcie drzew i krzewów z płatu siedliska. Należy zredukować pokrycie roślinności krzewiastej i drzewiastej do maksimum 1% powierzchni siedliska. Zabieg należy przeprowadzić do 4. roku obowiązywania PZO, na całej powierzchni płatów siedliska. Obligatoryjnym elementem niniejszych działań musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza granicami obszaru Natura 2000.	Cała powierzchnia stanowisk: {(…)6534} 7140-1 {(…)3f23} 7140-2 Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 79f, cz. 80d, cz. 123h, cz. 124a	

	2	Systematyczne usuwanie pojawiającego się nalotu krzewów i drzew (działanie utrzymujące efekt usunięcia drzew i krzewów) połączone z ekstensywnym użytkowaniem kośnym (ograniczającym rozwój ekspansywnych bylin). Usuwanie pojawiającego się nalotu krzewów i drzew oraz koszenie torfowiska należy przeprowadzić dwukrotnie, w równych odstępach czasu (co 2-3 lata, po wykonaniu działania wskazanego w pkt. 1), na całej powierzchni płatów siedliska. Obligatoryjnym elementem niniejszych działań musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza granicami obszaru Natura 2000.	Cała powierzchnia stanowisk: {(…)6534} 7140-1 {(…)3f23} 7140-2 Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 79f, cz. 80d, cz. 123h, cz. 124a	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowanie danego działania ochronnego. Szczegółowe zasady ochrony czynnej środowiska przyrodniczego określone zostaną na etapie sporządzanimpzp dla danego obszaru.
	3	Monitorowanie obecności dzików i ewentualnych szkód przez nie wyrządzonych.	Cała powierzchnia obszaru. Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 78j, 79d, 79f, cz. 79g, 80d, cz. 123a, cz. 123f cz. 123h, cz. 124a	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowanie danego działania ochronnego. Szczegółowe zasady ochrony czynnej środowiska przyrodniczego określone zostaną na

				etapie sporządzani mpzp dla danego obszaru.
	Nr	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
	1	Ocena parametrów stanu siedliska: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony. Wskaźniki struktury i funkcji podlegające ocenie to: gatunki charakterystyczne gatunki dominujące pokrycie i struktura gatunkowa mchów obce gatunki inwazyjne gatunki ekspansywne roślin zielnych obecność krzewów i podrostu drzew stopień uwodnienia pozyskanie torfu melioracje odwadniające. Monitoring siedliska zgodnie z metodyką PMŚ (opisaną w przewodniku metodycznym). Badania należy przeprowadzić na wskazanych stanowiskach dwukrotnie w trakcie obowiązywania PZO, w równomiernych odstępach czasu, w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia.	Współrzędne transektu monitoringowego: początek: 50° 31' 20,77'' N, 19° 2' 50,24'' E środek: 50° 31' 20,81'' N, 19° 2' 55,72'' E koniec: 50° 31' 24,23'' N, 19° 2' 55,81'' E	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowanie danego działania monitoringu. Szczegółowe zasady monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych określone zostaną na etapie sporządzani mpzp dla danego obszaru.

91D0 - Bory i lasy bagienne	Nr	Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		
	1	Zaniechanie użytkowania gospodarczego płatu siedliska lub powstrzymanie się od usuwania wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących, nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawienie drzewostanu do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem drzew zagrażających zdrowiu, życiu i bezpieczeństwu ludzi, lub stosowanie jedynie rębni IV lub V. W sytuacji wystąpienia zagrożenia trwałości lasu (gradacji szkodników leśnych) dopuszcza się cięcia sanitarne, po uprzednim pisemnym uzgodnieniu ich zakresu z RDOŚ w Katowicach.	Cała powierzchnia obszaru: {(…)bcba} 91D0-1 Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 79d, cz.79f, cz. 80d, cz. 123h, cz. 124a	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowanie danego działania ochronnego. Szczegółowe zasady ochrony czynnej siedliska przyrodniczego określone zostaną na etapie sporządzania mpzp dla danego obszaru.
	2	Inwentaryzacja i usuwanie czeremchy amerykańskiej (Padus serotina). Obligatoryjnym elementem niniejszego działania musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza	Cała powierzchnia obszaru. Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 78j, 79d, 79f, cz.	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowanie danego działania ochronnego. Szczegółowe zasady ochrony czynnej siedliska

		granicami obszaru Natura 2000	79g, 80d, cz. 123a, cz. 123f cz. 123h, cz. 124a	przyrodniczego określone zostaną na etapie sporządzani mpzp dla danego obszaru.
	3	Monitorowanie obecności dzików i ewentualnych szkód przez nie wyrządzonych.	Cała powierzchnia obszaru. Gmina Woźniki, obręb Woźniki, cześć działki ewidencyjnej nr: 166/40. Nadleśnictwo Świerklaniec, Leśnictwo Kolonia Woźnicka, wydzielenia: część (cz.) 78j, 79d, 79f, cz. 79g, 80d, cz. 123a, cz. 123f cz. 123h, cz. 124a	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowani e danego działania ochronnego. Szczegółowe zasady ochrony czynnej siedliska przyrodniczego określone zostaną na etapie sporządzani mpzp dla danego obszaru.
	Nr	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring przyrodniczy stanu ochrony siedliska. Ocena parametrów stanu siedliska: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony. Monitoring siedliska należy powtarzać na wskazanych stanowiskach, zgodnie z metodyką PMŚ (opisaną w przewodniku metodycznym) z uwzględnieniem jej modyfikacji	Transekt w obrębie stanowiska {(…)bcba} 91D0-1 początek: 50° 31’ 25,43’’ N, 19° 2' 58,74'' E środek: 50° 31' 24,25'' N, 19° 3' 3,74'' E koniec: 50° 31' 21,59'' N, 19° 3' 6,4'' E.	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowani e danego działań monitoringu. Szczegółowe zasady monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych określone

				zostaną na etapie sporządzani mpzp dla danego obszaru.
	Nr	Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
	1	Szczegółowa analiza hydrologiczna. Wykonanie szczegółowej ekspertyzy hydrologicznej w obrębie wszystkich płatów siedlisk przyrodniczych 91D0* i 7140 oraz ich otoczenia, w celu opracowania szczegółowej strategii poprawy układu hydrologicznego na tych stanowiskach. Integralnym elementem wskazanej ekspertyzy powinny być szczegółowe wskazania w zakresie metod i sposobów zatamowania odpływu wód oraz utrzymania ich na właściwych dla poszczególnych płatów poziomach.	Cały obszar Natura 2000	**Nie przewiduje się** aby ustalenia POG Woźnik wpłynęły na niezrealizowani e danego działań uzupełniających. Szczegółowe zasady dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowania ch ich ochrony określone zostaną na etapie sporządzani mpzp dla danego obszaru.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 października 2024 r.

Podsumowując, nie stwierdzono negatywnego wpływu ustaleń POG Woźniki na realizację wskazanych działań ochronnych dla obu siedlisk stanowiących przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic.

Kolejną formą ochrony przyrody zidentyfikowaną na analizowanym obszarze jest **Rezerwat przyrody Góra Grojec,** który według ustaleń planu ogólnego objęty został strefą otwartą (79SO). Dla danego rezerwatu ustanowione zostały zadania ochronne zarządzeniem Nr 5/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 kwietnia 2020 r., jednak straciły one ważność 5 kwietnia 2025 r. Z analizy danych BDOT10k dla powiatu lublinieckiego wynika, że w granicach rezerwatu występują zwarte tereny leśne.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na terenie rezerwatów przyrody obowiązują zakazy, w tym m.in. zakaz użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkadzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody; zakaz niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów; zakaz wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska. Przewiduje się, iż wprowadzenie strefy otwartej bez dodatkowych profili funkcjonalnych na jego terenie nie narusza obowiązujących w ww. ustawie zakazów. W poniższej tabeli przedstawiony został wpływ ustaleń POG na zidentyfikowane, istniejące zagrożenia wewnętrzne w Załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 5/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Góra Grojec.

Tab. 22 Istniejące zagrożenia wewnętrzne w granicach Rezerwatu przyrody Góra Grójec

L.p.	Identyfikacja istniejących zagrożeń wewnętrznych	Ocena zagrożeń	Wpływ ustaleń POG na istniejące zagrożenia wewnętrzne
1	Zmiana warunków siedliskowych, mających wpływ na prawidłowy wzrost jodły - ograniczenie dostępu światła przez gatunki krzewów oraz drzew o dynamicznym rozwoju	Istotne	**Nie przewiduje się,** aby ustalenia POG Woźniki przyczyniły się do zmiany warunków siedliskowych, mających wpływ na prawidłowy wzrost jodły. Ustanowiona w granicach rezerwatu strefa otwarta pozytywnie przyczyni się do zachowania bieżących warunków siedliskowych.
2	Ograniczenie możliwości wzrostu odnowień jodłowych w wyniku zgryzania i zdeptywania siewek oraz młodych drzew przez zwierzęta przedostające się przez uszkodzone ogrodzenie	Istotne	**Nie przewiduje się,** aby ustalenia POG Woźniki przyczyniły się do ograniczenia możliwości wzrostu odnowień jodłowych. Ustanowiona w granicach rezerwatu strefa otwarta

			pozwoli na utrzymanie siewek oraz młodych drzew w jak najmniej naruszonym stanie

Załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 5/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Góra Grojec.

Dodatkowo, w załączniku nr 2 do ww. Zarządzenia scharakteryzowano sposoby ochrony czynnej gatunków roślin w danym rezerwacie. Wyszczególniono w nim następujące rodzaje zadań ochronnych:

- Wycięcie podrostów graba, lipy i leszczyny powodujących nadmierne zacienienie odnowienia jodłowego.
- Remont ogrodzenia jodły.
- Bieżąca naprawa i konserwacja ogrodzenia jodły.

Na podstawie przeanalizowanych ustaleń planu ogólnego gminy Woźniki nie stwierdzono, aby wyznaczona w granicach Rezerwatu przyrody Góry Grójec strefa otwarta negatywnie przyczyniła się do niezrealizowania powyższych zadań ochronnych. Wyznaczenie danej strefy planistycznej pozwoli na zachowanie wysokiej powierzchni biologicznie czynnej na obszarze rezerwatu oraz nie przyczyni się do zmiany charakteru jego zagospodarowania.

Zgodnie z powyższym nie stwierdzono aby realizacja proponowanych ustaleń POG doprowadziła do naruszenia zakazów obowiązujących na terenie Rezerwatu przyrody Góra Grójec, w tym na ustanowione dla niego zadania ochronne.

Ostatnią większą formą ochrony przyrody w granicach gminy jest **Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą.** Jego tereny obejmują następujące strefy planistyczne: strefa otwarta (47SO, 79SO) oraz pozostałe strefy, takie jak strefa infrastrukturalna, strefa komunikacyjna, strefa zieleni i rekreacji, strefa usługowa, strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową oraz strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Ustalenia dotyczące stref umożliwiających zabudowę wyznaczone zostały na podstawie obowiązującego w danym obszarze planu miejscowego oraz istniejącej zabudowy. Dla danego parku krajobrazowego obowiązują cele ochrony wskazane w planie ochrony przyjętym Uchwałą nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r.

Zgodnie z zapisami ww. planu ochrony, jednym z ogólnych celów ochrony tego parku jest zachowanie układu kompleksów leśnych, łąk śródleśnych i nadrzecznych oraz istniejących kompleksów stawów wraz z całym bogactwem występujących gatunków i zbiorowisk roślin, zwierząt, w tym zwłaszcza chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz zasobów roślinności i siedlisk przyrodniczych (§ 1 ust. 1). Ponadto wśród szczegółowych celów parku w zakresie ochrony siedlisk oraz zwierząt i ich siedlisk, wskazuje się m.in. zachowanie różnorodności gatunków zwierząt, która jest właściwa dla regionu, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych stwierdzonych na terenie Parku oraz naturalnych siedlisk ich występowania, utrzymanie wysokiej różnorodności

krajobrazu z dużym udziałem ekotonów, warunkujących bogactwo różnorodności zgrupowań zwierzęcych oraz należy utrzymać lub odtworzyć korytarze ekologiczne umożliwiające migrację zwierząt (§ 1 ust. 5). Ustanowienie w większej części strefy otwartej pozytywnie przyczyni się do realizacji ogólnych celów ochrony, zamieszczonych w ww. planie. Strefy umożliwiające zabudowę zostały rozlokowane głównie w granicach terenów już dotychczas zainwestowanych, a ich dalsza ekspansja w granicach parku jest w dużym stopniu ograniczona.

Podsumowując, ocenia się, że projektu planu ogólnego nie stwarza warunków do zaistnienia negatywnych oddziaływań dla obszarów podlegających prawnej ochronie poza ww. obszarami, a zlokalizowanych w dalszym sąsiedztwie obszarów opracowania.

9. OCENA PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW (ODDZIAŁYWAŃ) REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

W celu podsumowania oceny zidentyfikowanych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego przeanalizowano najistotniejsze oddziaływania opisane we wcześniejszych rozdziałach oraz wskazano, których komponentów środowiska dotyczą. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego wiąże się z pojawieniem szeregu oddziaływań na środowisko, o zróżnicowanym charakterze, zasięgu i trwałości. Dominują oddziaływania bezpośrednie i długoterminowe, w wielu przypadkach również stałe, prowadzące do trwałych przekształceń przestrzeni. Część z nich ma także charakter pośredni, wynikający z powiązań funkcjonalnych między nową zabudową oraz elementami środowiska przyrodniczego.

W ustaleniach planu ogólnego wskazano tereny otwarte do zainwestowania dla następujących stref: 25SP, 28SP, 29SP, 30SP, 32SP, 33SP, 36SP, 38SP, 39SP, 105SJ, 115SJ, 117SJ, 133SJ, 165SJ, 359SJ, 360SJ, 369SJ, 410SJ, 460SJ, 468SJ, 470SJ, 474SJ, 118SZ, 120SZ, 127SZ, 128SZ, 135SZ, 138SZ, 142SZ, 162SZ, 174SZ, 206SZ. Wprowadzenie nowej zabudowy oraz infrastruktury technicznej spowoduje wzrost emisji gazów i pyłów do atmosfery, zarówno z indywidualnych źródeł ogrzewania, jak i z transportu ze względu na możliwe pogorszenie jakości powietrza oraz niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi, roślin i zwierząt. Z kolei procesy budowlane wiązać się będą ze zmianą ukształtowania terenu poprzez niwelacje, wykopy czy nasypy. W zależności od skali ingerencji mogą one mieć zarówno aspekt negatywny (degradacja rzeźby terenu), jak i pozytywny (przystosowanie terenu do użytkowania i odwodnienia), a charakter powyższych działań ocenia się jako długoterminowy, który może zaistnieć w wyniku wdrożenia ustaleń planu ogólnego.

Dodatkowo w trakcie realizacji inwestycji przewiduje się wystąpienie hałasu budowlanego. Z kolei na etapie eksploatacji można spodziewać się zwiększonej emisji hałasu związanej z ruchem pojazdów i aktywnością ludzi, co nie jest oczywistym skutkiem jednak ma charakter stały i z uwagi na przewidywany wzrost poziomu hałasu sklasyfikowano go jako negatywny. Jednym z istotniejszych skutków rozszerzenia zabudowy jest zmniejszenie retencyjności zlewni, spowodowane wprowadzeniem powierzchni nieprzepuszczalnych. Oddziaływanie oceniane jest jako negatywne częściowo długotrwałe, ponieważ ogranicza infiltrację, zwiększa spływ powierzchniowy i może powodować lokalne podtopienia. Równocześnie rozwój inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych oddziałuje bezpośrednio i długoterminowo w sposób pozytywny na dobra materialne – zwiększa dostępność usług, poprawia infrastrukturę techniczną oraz ogólny poziom zagospodarowania przestrzeni. Oddziaływanie to jednak współwystępuje z szeregiem skutków negatywnych wobec środowiska przyrodniczego. Rozwój zabudowy doprowadzi zawężenie przestrzeni życiowej gatunków zwierząt oraz fragmentację. Podobnie nastąpi bezpowrotne zniszczenie gleb pod realizowanymi obiektami wpływając na zniszczenie dotychczasowej roślinności i zastąpienia jej nasadzeniami ozdobnymi lub trawiastymi, co powoduje spadek bioróżnorodności i uproszczenie struktury biologicznej.

Wprowadzenie nowej zabudowy zmienia również fizjonomię krajobrazu. Tego skutki mogą być pozytywne w przypadku wprowadzenia uporządkowanej, harmonijnej zabudowy, jednak w sytuacji niekontrolowanego rozwoju przestrzennego może dojść do degradacji walorów krajobrazowych i przestrzennych.

Podsumowując, większość analizowanych oddziaływań ma charakter negatywny i dotyczy w szczególności komponentów takich jak: powietrze, powierzchnia ziemi, gleby, wody, rośliny i zwierzęta. Niektóre z oddziaływań są niejednoznaczne i w zależności od sposobu realizacji ustaleń mogą oddziaływać negatywnie lub pozytywnie. Oddziaływania pozytywne odnoszą się głównie do sfery społeczno-gospodarczej, w tym rozwoju infrastruktury i poprawy warunków życia mieszkańców. W rezultacie, ustalenia planu ogólnego w zakresie otwarcia terenów do zainwestowania powinny być realizowane z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, w szczególności poprzez ochronę wartości przyrodniczych, zachowanie terenów biologicznie czynnych, właściwe odwodnienie i retencję wód, stosowanie rozwiązań ograniczających emisje oraz działania kompensacyjne dla przyrody i krajobrazu.

W ustaleniach planu ogólnego wskazano tereny o otwartym charakterze wzdłuż koryt cieków wodnych przebiegających przez tereny gminy, o otwartym charakterze na obszarach peryferyjnych oraz w obrębie dotychczas rozwiniętych obszarów wiejskich. Wyznaczenie danych stref pozytywnie wpłynie na stan środowiska gminy, poprzez zapewnienie ciągłości procesów przyrodniczych, w tym zachowanie drożności korytarzy ekologicznych czy najcenniejszych siedlisk przyrodniczych. Ustalenia planu przewidują również zabezpieczenie siedlisk przed zmianą ich sposobu użytkowania, co pozytywnie wpływa na wybrane komponenty środowiska (gleby, rośliny, zwierzęta) poprzez ochronę wartości przyrodniczych czy zachowanie terenów biologicznie czynnych.

W ustaleniach projektu planu ogólnego określony został wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej. Uwzględnienie go w gminnych standardach urbanistycznych przyczyni się do zachowania równowagi przyrodniczej w gminie, poprzez ograniczenie nadmiernej zabudowie terenu, w tym ochronę środowiska i zróżnicowanie intensywność zabudowy w zależności od funkcji terenu. W projekcie planu gminy Woźniki zidentyfikowano wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej dla terenów podlegających zainwestowaniu na wysokim poziomie (min. 50% i więcej) oraz dla terenów otwartych lub ekstensywnie zainwestowanych (min. 70% i więcej). Obejmują one strefy planistyczne głównie w północnej części gminy (na północ od miejscowości Woźniki) oraz w rejonie miejscowości: Kamienica, Babienica, Psary, Lubsza i Niwy. Ich wyznaczenie przyczyni się do zachowania zieleni w środowisku zurbanizowanym, w tym ograniczenie powierzchni utwardzonej w obrębie terenów przeznaczonych do zainwestowania (ograniczenie spływu powierzchniowego). Dodatkowo poprzez wyznaczenie obszaru uzupełnienia nastąpi ułatwienie procesu inwestycyjnego w granicach gminy, co znacząco przyspieszy rozwój ekonomiczny gminy.

10. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Projekt planu ogólnego gminy Woźniki nie wprowadza ustaleń, które mogłyby w sposób istotny i negatywny oddziaływać na środowisko. Przewidywane oddziaływania nie będą się znacząco różnić od obecnie występujących. Prognoza nie wykazała występowania szczególnych zagrożeń ani znaczących negatywnych skutków środowiskowych. Z uwagi na ogólny charakter planu oraz brak szczegółowych informacji o przyszłych inwestycjach, pełna identyfikacja wszystkich potencjalnych oddziaływań nie jest na tym etapie możliwa. W dokumencie zastosowano jednak rozwiązania ograniczające presję na środowisko, w tym określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz wskaźników intensywności zabudowy.

Nie stwierdzono potrzeby wprowadzania dodatkowych środków ochronnych. Zaleca się natomiast stosowanie dobrych praktyk środowiskowych, takich jak zachowanie istniejącej zieleni, zadarnianie terenów po zakończeniu robót budowlanych, unikanie barier w korytarzach ekologicznych, ograniczanie emisji hałasu i zanieczyszczeń oraz stosowanie nowoczesnych, niskoemisyjnych systemów grzewczych.

W odniesieniu do obszaru Natura 2000 *Bagno Bruch koło Pyrzowic* wskazano potrzebę uwzględnienia rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji ewentualnych oddziaływań, zgodnie z wymogami strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ W STOSUNKU DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Zaproponowane w projekcie planu ogólnego dyspozycje przestrzenne w zakresie funkcji terenów oraz intensywności zainwestowania stanowią w dużej mierze kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy opartej o wydawanie decyzji warunków zabudowy oraz o trzy obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu ogólnego uwzględnia podstawowe wymogi ochrony środowiska i przyrody. Jako alternatywne rozwiązania do rozważenia wskazuje się ograniczenie urbanizacji terenów otwartych (z uwagi na bezpośrednią bliskość strategicznych obszarów o charakterze węzłów i korytarzy ekologicznych oraz obecność form ochrony przyrody i kompleksów leśnych), ujętych jako następujące strefy planistyczne: 25SP, 28SP, 29SP, 30SP, 32SP, 33SP, 36SP, 38SP, 39SP, 105SJ, 115SJ, 117SJ, 133SJ, 165SJ, 359SJ, 360SJ, 369SJ, 410SJ, 460SJ, 468SJ, 470SJ, 474SJ, 118SZ, 120SZ, 127SZ, 128SZ, 135SZ, 138SZ, 142SZ, 162SZ, 174SZ, 206SZ. W związku z wyznaczeniem prof. dodatkowych obejmujących tereny elektrowni słonecznej i tereny elektrowni wiatrowej w strefach planistycznych 6SO, 15SO, 25SO, 28SO-29SO, 34SO, 48SO, 51SO, 62SO-72SO, 74SO, 79SO-81SO, należy rozważyć możliwość ograniczenia w projekcie POG funkcji i przeznaczeń terenów, które mogą negatywnie wpływać na niniejsze obszary, tj. rezygnacji z wprowadzania w ramach stref otwartych (SO), znajdujących się w obrębie korytarzy ekologicznych oraz ww. terenów cennych przyrodniczo, dodatkowych profili uzupełniających możliwe zagospodarowanie, związanych z instalacjami z odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo zaleca się stworzenie strefy buforowej obejmującej lokalizację zieleni izolacyjnej pomiędzy terenami pełniącymi funkcję mieszkaniową, a terenami przemysłowo-usługowymi. Rozwiązanie te pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływanie przedsiębiorstw prowadzących działalność produkcyjną, negatywnie wpływającą na zdrowie ludzi oraz przyczyni się do wzrostu udziału powierzchni biologicznie czynnej na poszczególnych działkach.

Oprócz ww. informacji, nie stwierdzono potrzeby wskazywania innych rozwiązań alternatywnych, zwłaszcza, że niniejsza prognoza sporządzana była praktycznie równolegle z ocenianym dokumentem, a modyfikacje rozwiązań w kierunku minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko, wprowadzane były na bieżąco.

Biorąc pod uwagę stwierdzony w rozdz. 8 brak wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na inne niż ww. komponenty środowiska przyrodniczego **wskazywanie rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych, które przedstawiono w projekcie planu ogólnego nie ma zastosowania w przedmiotowym postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**.

12. PROPOZYCJE METOD OCENY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ OPRACOWANIA ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH STOSOWANIA

Skutki realizacji ustaleń aktów planowania przestrzennego mają zazwyczaj złożony charakter i obejmują:

1) fizyczne zmiany krajobrazu wynikające ze zmian zagospodarowania terenu (zmiany struktury użytkowania gruntów, rozwój elementów infrastruktury technicznej, rozwój zabudowy);

2) zmiany jakości poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego (powietrza, wód, gleb, klimatu akustycznego, różnorodności biologicznej); 3) zmiany w sferze społecznej i gospodarczej obszaru.

Biorąc pod uwagę podstawowe cele sporządzanego dokumentu, specyfikę, odporność i stan środowiska przyrodniczego obszaru opracowania, a także zastosowane rozwiązania planistyczne i możliwy ich wpływ na komponenty środowiska, proponuje się objąć analizą skutków realizacji postanowień planu następujące elementy:

1) poziom zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w zakresie dwutlenku siarki, ozonu, PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 – w cyklu pięcioletnim, metodą pomiarów bezpośrednich i modelowania;

2) jakość wód rzek Mała Panew, Babieniczka, Ligocki Potok, Łana, Kamieniczka, Kamieniczka Stara, Potok Kamieniecki, Potok Leśnica, Skrzeszówka, Liswarta, Czarnoleśna Struga - w cyklu pięcioletnim, metodą pomiarów bezpośrednich w powiązaniu z monitoringiem zmian w strukturze użytkowania gruntów (wielkość powierzchni terenów zainwestowanych i otwartych, ich wzajemne proporcje, wielkość powierzchni biologicznie czynnych) oraz zmian w strukturze prowadzonej działalności gospodarczej.

Na potrzeby monitoringu skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko sugeruje się wykorzystanie wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego projektem planu, a przeprowadzenie analiz musi być poprzedzone pełną informacją na temat realizowanych inwestycji, które wynikają z postanowień planu. Zaleca się powiązanie prowadzenia monitoringu z oceną zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym: monitoringiem rozwoju sieci wod-kan, sieci cieplnej, urządzeń służących ochronie środowiska) przeprowadzaną 1 raz w czasie kadencji rady gminy[33].

Sugeruje się wykorzystanie danych oraz wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, od służb statystycznych. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego projektem planu. Częstotliwość opracowania analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu powinna być nie mniejsza niż raz na 5 lat.

[33] Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

13. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na miejscowy zasięg i znaczną odległość obszaru planu od granic państwa wyklucza się możliwość pojawienia się transgranicznego oddziaływania na środowisko o którym mowa w z art.104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o ochronie środowiska, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo m.in. dla planów ogólnych. Niniejsza Prognoza została opracowana na potrzeby projektu *Planu ogólnego gminy Woźniki*, do którego sporządzenia Rada Gminy Woźniki przystąpiła na mocy Uchwały Nr 56/VIII/2024 z dnia 19 grudnia 2024 r.

Głównym celem prognozy jest identyfikacja oraz ocena potencjalnych skutków, jakie może wywołać realizacja postanowień planu ogólnego w środowisku. Dokument zawiera również propozycje rozwiązań alternatywnych względem przyjętych w projekcie planu oraz wskazuje działania minimalizujące ewentualne skutki negatywne. Prognoza przedstawia także sposób, w jaki problemy środowiskowe i cele ochrony środowiska określone w innych dokumentach strategicznych zostały uwzględnione w procesie opracowywania projektu planu ogólnego. Prognoza nie stanowi dokumentu rozstrzygającego o zasadności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych w planie. Jej zadaniem jest wskazanie prawdopodobnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji ustaleń planu ogólnego oraz przedstawienie ewentualnych rozwiązań alternatywnych lub kompensacyjnych. W toku przeprowadzonych analiz oceniono, w jaki sposób projekt planu ogólnego realizuje cele ochrony środowiska ustanowione na poziomie krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym. W Prognozie wskazano, że strategiczne cele ochrony środowiska, określone m.in. w *Polityce ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*, *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* oraz *Protokole z Kioto*, zostały uwzględnione w projekcie planu.Z uwagi na charakter i zakres planu ogólnego, sposób realizacji tych celów ogranicza się głównie do ustaleń dotyczących m.in. minimalnych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczenia stref funkcjonalnych uwzględniających zieleń, otwarte przestrzenie i infrastrukturę sprzyjającą pozyskiwaniu energii odnawialnej.

Prognoza przedstawia zakres ustaleń projektu planu ogólnego oraz jego kluczowe założenia, a następnie identyfikuje rodzaj i skalę potencjalnych oddziaływań środowiskowych związanych z jego realizacją. Ustalenia planu ogólnego zasadniczo stanowią kontynuację obowiązujących planów miejscowych. Zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej analizowanego obszaru będą polegały głównie na rozszerzeniu terenów budowlanych – w granicach dopuszczonych przez obowiązujące plany miejscowe. Przewiduje się, że charakter oddziaływań środowiskowych nie będzie znacząco różnił się od obecnych.

Analizy wykazały, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie stwarza warunków do wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszary objęte prawną ochroną, z wyjątkiem pojedynczych przypadków dotyczących wybranych form ochrony przyrody oraz stref otwartych (rozdz. 8). W związku z tym nie zachodzi potrzeba wskazywania szczegółowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań wynikających z ustaleń projektu planu. Prognoza wykazała również brak konieczności wprowadzania dodatkowych środków ograniczających emisję substancji

szkodliwych do środowiska. Zalecono jednak stosowanie działań, które mogą przyczynić się do minimalizacji potencjalnych negatywnych zjawisk, choć nie są one bezpośrednio regulowane w dokumentach planistycznych.

Projekt planu ogólnego uwzględnia podstawowe wymogi ochrony środowiska i przyrody. Jako alternatywne rozwiązania do rozważenia wskazuje się ograniczenie urbanizacji terenów otwartych (z uwagi na bezpośrednią bliskość strategicznych obszarów o charakterze węzłów i korytarzy ekologicznych oraz obecność form ochrony przyrody i kompleksów leśnych), ujętych jako następujące strefy planistyczne: 25SP, 28SP, 29SP, 30SP, 32SP, 33SP, 36SP, 38SP, 39SP, 105SJ, 115SJ, 117SJ, 133SJ, 165SJ, 359SJ, 360SJ, 369SJ, 410SJ, 460SJ, 468SJ, 470SJ, 474SJ, 118SZ, 120SZ, 127SZ, 128SZ, 135SZ, 138SZ, 142SZ, 162SZ, 174SZ, 206SZ. W związku z wyznaczeniem prof. dodatkowych obejmujących tereny elektrowni słonecznej i tereny elektrowni wiatrowej w strefach planistycznych 6SO, 15SO, 25SO, 28SO-29SO, 34SO, 48SO, 51SO, 62SO-72SO, 74SO, 79SO-81SO, należy rozważyć możliwość ograniczenia w projekcie POG funkcji i przeznaczeń terenów, które mogą negatywnie wpływać na niniejsze obszary, tj. rezygnacji z wprowadzania w ramach stref otwartych (SO), znajdujących się w obrębie korytarzy ekologicznych oraz ww. terenów cennych przyrodniczo, dodatkowych profili uzupełniających możliwe zagospodarowanie, związanych z instalacjami z odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo zaleca się stworzenie strefy buforowej obejmującej lokalizację zieleni izolacyjnej pomiędzy terenami pełniącymi funkcję mieszkaniową, a terenami przemysłowo-usługowymi. Rozwiązanie te pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływanie przedsiębiorstw prowadzących działalność produkcyjną, negatywnie wpływającą na zdrowie ludzi oraz przyczyni się do wzrostu udziału powierzchni biologicznie czynnej na poszczególnych działkach.W Prognozie zaproponowano, które elementy mają podlegać monitorowaniu dla określenia skutków realizacji postanowień planu w środowisku, mianowicie:

1. poziom zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w zakresie dwutlenku siarki, ozonu, PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 – w cyklu pięcioletnim, metodą pomiarów bezpośrednich i modelowania;
2. jakość wód rzek Mała Panew, Babieniczka, Ligocki Potok, Łana, Kamieniczka, Kamieniczka Stara, Potok Kamieniecki, Potok Leśnica, Skrzeszówka, Liswarta, Czarnoleśna Struga - w cyklu pięcioletnim, metodą pomiarów bezpośrednich w powiązaniu z monitoringiem zmian w strukturze użytkowania gruntów (wielkość powierzchni terenów zainwestowanych i otwartych, ich wzajemne proporcje, wielkość powierzchni biologicznie czynnych) oraz zmian w strukturze prowadzonej działalności gospodarczej.

Jednocześnie zasugerowano wykorzystanie wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, od służb statystycznych. Jako pomocne w procesie analizy wpływu realizacji planu zagospodarowania wskazano wyniki badań wykonywanych na potrzeby utworzenia planów ochrony obszarów chronionych, dane z zimowych liczeń ptaków,

oraz wyniki badań przed- i porealizacyjnych wykonywanych na potrzeby realizacji różnego typu inwestycji. Dopuszczono także przeprowadzenie niezależnych badań w powyższym zakresie. Opracowanie analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu wskazano nie częściej niż raz na 5 lat.

15. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego przyjętego przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą nr VII/16/16/2025 z 23.06.2025;
Baza danych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce, Ministerstwo Środowiska;
Baza danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych – GZWP;
Baza danych GIS Mapy obszarów zagrożonych podtopieniami (Podtopienia);
Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg. stanu na 31.12.2024 r., Państwowy Instytut Geologiczny;
Centralna Baza Danych Geologicznych, PIG, http://baza.pgi.gov.pl/;
Centralny rejestr form ochrony przyrody (https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf);
Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Warszawa, 2022;
Dane uzyskane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dotyczących korytarzy spójności, w tym korytarzy zwierząt na terenie województwa śląskiego (2025 r.);
Dane z Państwowego Rejestru Granic;
Dane z Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) gminy Woźniki (2025);
GUS, Bank Danych lokalnych - www.bdl.stat.gov.pl;
Kondradzki J. 2002, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa;
Lorenc H. (red.), 2005, Atlas Klimatu Polski, IMGW, Warszawa;
Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla powiatu Lublinieckiego w skali 1:10 000, wykonanej na zlecenie Starostwa powiatowego w Lublińcu przez Przedsiębiorstwo Geologiczno – Geodezyjne GEOPROJEKT ŚLĄSK (Katowice, 2011 r.);
Mapa glebowa Polski, H Uggla, 1979 r.;
Mapy glebowo - rolniczej dla gminy Woźniki udostępnionej w serwisie WMS;
McCallum L C. et al. 2014: Measuring electromagnetic fields (EMF) around wind turbines in Canada: is there a human health concern?;
NATURA 2000 – Standardowy formularz danych;
Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50 000 Arkusze Koziegłowy (878) oraz Kalety (877);
Objaśnienia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 arkusze: 877 Kalety i Mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000 arkusze: 877 Kalety i 878 Koziegłowy;
Oceny stanu jednolitych części wód jezior w latach 2016-2021 metodą przeniesienia;
Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie śląskim, GIOŚ, 2022 r.; 109
Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w Polsce w roku 2023 opracowana na podstawie przez pomiarów Inspekcję wykonanych Ochrony Środowiska, GIOŚ, 2024 r.;
Obszarowa ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Woźniki za rok 2024 – nr sygnatury: NS-HK.9011.17.2025;
Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru gminy Woźniki, Pracownia urbanistyki i architektury KANON Grzegorz Chojnacki UL. Nadarzyńska 56, 2014 r.;

Poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie śląskim (GIOŚ, Katowice 2023);
Sawicki. L, Pamiętnik II zjazdu Słowiańskich Geografów i Etnografów; Kraków, 1930, s.3-4;
Program ochrony środowiska dla Gminy Woźniki na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032, oprac. Ł. Bystrzanowski, J. Zastrzeżyńska, 2024 r.;
System ochrony przeciwosuwiskowej kraju (SOPO);
System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych – MIDAS;
Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940, z 2025 r. poz. 527, 680. ze zm.);
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647. ze zm);
Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089, 1473, z 2025 r. poz. 216, 680. ze zm.);
Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940, z 2025 r. poz. 884. ze zm.);
Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940. ze zm.);
Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, 1597, 1688, 1852, 2029, z 2024 r. poz. 1834, 1911, 1914. ze zm.);
Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U z. 2024 r. poz. 82 ze zm.);
Uchwała nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą";
Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. (Dz.U. 2019 poz. 1311); 110

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);
Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 2311);
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448);

Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Klimatu w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2022 poz. 2630);
Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z dnia 19 października 2022 r (Dz. U. 2022, poz. 2380);
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 9 października 2014 r w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 9 października 2014 r w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035;

Źródła internetowe: [dostęp 17.05.2025 r.]

http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3;
https://www.pgi.gov.pl/midas
https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych
https://www.gov.pl/web/wody-polskie-poznan/charakterystyka-szlakow
https://wedkuje.pl/l/rzeka-powa/26510
https://turek.poznan.lasy.gov.pl
http://karty.apgw.gov.pl
https://mapa.korytarze.pl/
https://wozniki.pl
https://wms.epodgik.pl/cgi-bin/mapserv?map=/srv/webgis/mapa_glebowa/mgr.map
https://www.slaskie.travel/actively/1018033/splyw-kajakowy-mala-panwia
https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Mala-Panew;3936895.html
https://www.slaskie.travel/poi/3823/rezerwat-gora-grojec-w-okolicy-psar-i-lubszy 111
https://beta.btsearch.pl
https://nid.pl/zasoby
https://www.pgi.gov.pl/psh/dane-hydrogeologiczne-psh/947-bazy-danych hydrogeologiczne/8890-gzwp.html
https://www.pgi.gov.pl/psh/dane-hydrogeologiczne-psh/947-bazy-danych-hydrogeologiczne/8874-obszary-zagrozone-podtopieniami.html
natura2000.gdos.gov.pl.

Indeks ilustracji

Rys. 1 Położenie gminy Woźniki w Polsce (1), województwie śląskim (2) i w sąsiedztwie ościennych gmin (3). 12
Rys. 2 Położenie gminy Woźniki na tle mezoregionów wg regionalizacji J. Kondrackiego. 13
Rys. 3 Rzeźba terenu i warunki podłoża budowlanego w gminie Woźniki 15
Rys. 4 Budowa geologiczna gminy Woźniki 18
Rys. 5 Kopaliny, tereny i obszary górnicze oraz zagrożenia geologiczne w granicach gminy Woźniki 24
Rys. 6Mapa glebowo – rolnicza gminy Woźniki 26
Rys. 7 Wody powierzchniowe wraz z granicami JCWP rzecznych w gminie Woźniki. 29
Rys. 8 Wody podziemne w granicach gminy Woźniki 33
Rys. 9 Formy ochrony przyrody w granicach gminy Woźniki 44
Rys. 10 Położenie gminy Woźniki w regionalnym otoczeniu form ochrony przyrody 61

Indeks tabel

Tab. 1 Złoża kopalin w gminie Woźniki 19
Tab. 2 Obszary i tereny górnicze w gminie Woźniki 20
Tab. 3 Osuwiska w gminie Woźniki 21
Tab. 4 Tereny zagrożone ruchami masowymi w gminie Woźniki 22
Tab. 5 JCWP rzeczne w granicach gminy Woźniki 29
Tab. 6 Charakterystyka gruntów leśnych w gminie Woźniki w 2023 r. 36
Tab. 7 Struktura terenów zieleni w gminie Woźniki w 2023 r. 38
Tab. 8 Pomniki przyrody w gminie Woźniki 45
Tab. 9 Siedliska przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic 47
Tab. 10 Zagrożenia i presje dla Obszaru Natura 2000 „Bagno Bruch koło Pyrzowic" P L H 2 4 0 0 3 5 zidentyfikowane w Standardowym Formularzu Danych 48
Tab. 11 Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH240035 48
Tab. 12 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic. 53
Tab. 13 Charakterystyka stanu JCWP rzecznych znajdujących się w obszarze opracowania .. 73
Tab. 14 Charakterystyka JCWPd znajdujących się w obszarze opracowania 78
Tab. 15 Zestawienie tabelaryczne z klasyfikacją wód podziemnych dla wybranych punktów pomiarowych 80
Tab. 16 Średni dobowy ruch roczny w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Woźniki 82
Tab. 17 Pomiary natężenia ruchu na odcinkach dróg po których porusza się powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w granicach gminy Woźniki, określone na podstawie GPR 2020/2021 85
Tab. 18 Bazowe stacje przekaźnikowe na terenie gminy Woźniki w 2024 r. 87

Tab. 19 Odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie Gminy Woźniki w latach 2020-2023 w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami..... 89
Tab. 20 Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH240035..... 107
Tab. 21 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic..... 114
Tab. 22 Istniejące zagrożenia wewnętrzne w granicach Rezerwatu przyrody Góra Grójec .. 120

16. Oświadczenie autora prognozy

Oświadczenie autora prognozy na środowisko

Jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko na potrzeby planu ogólnego gminy Woźniki, oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), tj. ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia pierwszego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie nauk przyrodniczych z dziedziny nauk o Ziemi. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

PODPIS ZAUFANY
GABRIEL
DANEK
17.05.2026 19:22:41 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Łódź, 17 maja 2026 r. Gabriel Danek